

คู่มือบัญชี

สำหรับ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

พัฒนาหลักสูตรโดย
ทีมงานธนาคารออมสิน
30 มิถุนายน 2551

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โทร. 0 2100 4209

บทนำ

คู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบวิธีปฏิบัติให้กับกองทุนหมู่บ้าน ฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ภายในคู่มือจะจัดแบ่งสาระความรู้ออกเป็น 7 บท ซึ่งแต่ละบทจะมีรายละเอียดของเนื้อหา และแสดงตัวอย่างประกอบไว้อย่างชัดเจน พร้อมภาคผนวกซึ่งจะมีตัวอย่างของเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ผู้อ่านสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากแต่ละบทได้อย่างเต็มที่ ดังนี้

บทที่ 1 การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เป็นบทที่จะกล่าวถึงภาพรวมของการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เริ่มตั้งแต่การให้ความหมายของการจัดทำบัญชี หมวดหมู่ที่จะใช้ในการแยกประเภทเพื่อการจัดทำบัญชี ผู้อ่านจะได้ทราบถึงหลักการง่าย ๆ การวิเคราะห์รายการทางการเงิน นอกจากนี้บทนี้เน้นว่าสำคัญเพราะจะเป็นบทที่บอกแนวทางการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน ผู้อ่านจะได้ทราบหลักของการแยกการบันทึกบัญชีชุดที่ 1 และชุดที่ 2

บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกบัญชีแยกตามกิจกรรม บทนี้จะลงรายละเอียดของการวิเคราะห์รายการค้า ทั้งสมุดบัญชีชุดที่ 1 และสมุดบัญชีชุดที่ 2 โดยมีการยกตัวอย่างของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกองทุนเงินล้าน และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นสำหรับเงินออมสัจจะและเงินค่าหุ้น และมีการยกตัวอย่างในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน ฯ มีมติให้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

บทที่ 3 ตัวอย่างการจัดทำบัญชี ในบทนี้จะยกตัวอย่างโดยสมมติเหตุการณ์ที่มักจะเกิดในการดำเนินชีวิตประจำวันของกองทุนหมู่บ้าน สำหรับบทนี้จะเอื้อประโยชน์ให้กับกองทุนหมู่บ้านที่มีการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบมาบ้างแล้ว ถ้าเพียงศึกษาในบทนี้ก็สามารถจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านฉบับปรับปรุงนี้ได้อย่างดี

บทที่ 4 งบการเงิน ในบทนี้จะมีการแสดงให้เห็นการเชื่อมโยงรายการเพื่อจัดทำงบการเงิน ทั้งสมุดบัญชีชุดที่ 1 และชุดที่ 2 นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของการรวมงบการเงินทั้งบัญชีชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เพื่อให้ชุมชนได้มองเห็นภาพรวมของเงินในระบบที่เข้ามาอยู่ในกองทุนหมู่บ้าน

บทที่ 5 การจัดสรรกำไร ในบทนี้จะแสดงให้เห็นวิธีการเบื้องต้นในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และการบันทึกบัญชีรวมถึงกรณีที่มีการเบิกจ่ายกำไรที่ได้จัดสรรแล้วทั้งนี้จะแสดงตัวอย่างทั้งสมุดบัญชีชุดที่ 1 และชุดที่ 2

บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี ในบทนี้จะแสดงตัวอย่างให้ผู้
ผู้อ่านได้ทราบถึงกรณีที่มีการบันทึกรายการผิดพลาด หรือวิเคราะห์รายการผิดพลาดว่าจะทำการแก้ไข
ปรับปรุงรายการอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะส่วนใหญ่ต้องยอมรับว่าไม่มีใครทำถูกต้องโดย
ไม่มีการแก้ไข ทุกคนมีสิทธิที่จะบันทึกผิดพลาดได้เนื่องจากสับสน หรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ดังนั้น
ในคู่มือเล่มนี้ จะแสดงการแก้ไข หรือปรับปรุงอย่างง่าย ๆ ไว้ในกรณีศึกษา

บทที่ 7 การควบคุมภายใน และการตรวจสอบการจัดทำบัญชี ในบทนี้จะแสดง
ให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปในการควบคุมการดำเนินงาน และการตรวจสอบการจัดทำบัญชี
เบื้องต้น ผู้อ่านจะได้ทราบถึงวิธีการในการควบคุมภายใน พร้อมกับวิธีการในการตรวจสอบ ในบท
นี้จะมีประโยชน์มากทั้งสำหรับผู้ปฏิบัติและคณะกรรมการ

อย่างไรก็ตามคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับกองทุนหมู่บ้าน
ทั่วประเทศ ไม่นานก็น้อย

บทที่ 1

การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทุกกองทุนจะต้องให้ความสนใจ ทั้งนี้เพราะรายงานทางการเงินที่ได้จากการจัดทำบัญชีจะเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงาน และแสดงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของแต่ละกองทุน และเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551 ข้อ 46 47 และ 48 ซึ่งว่าด้วยการทำบัญชีและการตรวจสอบ

คู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเล่มนี้ พัฒนาและปรับปรุงจากเล่มเดิม (สีม่วง) ซึ่งได้จัดทำขึ้นเมื่อปี 2544 ทั้งนี้เนื่องจาก กองทุน ฯ มีกิจกรรมหลายอย่างเกิดขึ้น และเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงมีแนวคิดให้พัฒนาปรับปรุงคู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านขึ้นใหม่ โดยได้รับความร่วมมือจากธนาคารออมสินในการพัฒนาหลักสูตรและเขียนคู่มือประกอบการจัดทำบัญชี

คู่มือการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านเล่มนี้ เน้นการบันทึกรายการโดยใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ไม่เน้นบัญชีศัพท์ทางบัญชีเช่น เดบิต หรือ เครดิต หลักการทั่วไปมุ่งเน้นให้สามารถออกรายงานทางการเงินได้ในระดับพื้นฐาน โดยอาจจะยังไม่ได้มีการปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปตามอย่างมาตรฐานบัญชีทั่วไป รายการบางรายการเช่น ค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญ อาจจะยังไม่กล่าวถึงในคู่มือเล่มนี้ อย่างไรก็ตาม คู่มือเล่มนี้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทราบผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านบนมาตรฐานเดียวกันได้ในระดับหนึ่ง

1. ความหมายของการบัญชี

การบัญชี หมายถึง ศิลปะการจดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์สำคัญทางการเงินไว้ในรูปเงินตรา จัดแยกหมวดหมู่ของรายการที่บันทึก สรุปผลและวิเคราะห์ความหมายของรายการที่ได้จดบันทึกไว้โดยจัดทำในรูปของรายงานทางการเงิน

สรุปได้ดังนี้

1) **การจดบันทึกรายการ** คือ การบันทึกรายงานทางการเงิน เรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันด้วยระบบบัญชีคู่ในเอกสาร ที่เรียกว่าสมุดบันทึกรายการขั้นต้น หรือสมุดรายวัน โดยบันทึกเป็นหน่วยเงินตราด้วยเกณฑ์เงินสด

2 บทที่ 1 การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

2) การจัดประเภทรายการ คือ การนำข้อมูลที่ได้จัดบันทึกไว้ในสมุดบันทึกรายการขั้นต้นมาจำแนกประเภท และบันทึกในเอกสารที่เรียกว่าสมุดบันทึกรายการชั้นปลายหรือสมุดแยกประเภท

3) การสรุปผลรายการ คือ การนำข้อมูลที่ได้จัดประเภทไว้มาสรุปทุกสิ้นงวดบัญชี เพื่อทราบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน โดยทำสรุปในรูปแบบของรายงานทางการเงิน เรียกว่า งบการเงิน

4) การนำผลของการสรุปรายการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คือ การนำข้อมูลจากงบการเงินมาวิเคราะห์ด้วยวิธีต่างๆ และแปลความหมายตามความเชี่ยวชาญของนักบัญชี เพื่อให้กลุ่มบุคคล 2 กลุ่มได้นำไปใช้ในการตัดสินใจ ได้แก่

- กลุ่มผู้ใช้อย่างนอก เช่น เจ้าหนี้ หน่วยงานอื่นๆ
- กลุ่มผู้ใช้อย่างใน เช่น ผู้บริหารระดับต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสั่งการ การวางแผน ควบคุมและตัดสินใจ

2. งวดบัญชี

1) เพื่อเป็นการวัดผลการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง จึงต้องแบ่งระยะเวลาในการหาผลการดำเนินงานออกเป็นงวด ๆ ละเท่า ๆ กัน

2) โดยปกติ งวดบัญชีเท่ากับ 12 เดือน

3) งวดบัญชีกองทุนหมู่บ้านกำหนดตามปีปฏิทิน (1 มกราคม – 31 ธันวาคม) เว้นแต่กองทุนที่มีธุรกรรมกู้ยืม ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ปีละครั้ง อนุโลมให้ใช้งวดบัญชีเริ่มวันที่ 1 ของเดือนถัดไปที่มีธุรกรรม เช่น กองทุนกำหนดให้กู้ยืมและชำระคืนทุกวันที่ 20 ของเดือนมิถุนายน ของทุกปี ดังนั้นงวดบัญชีควรเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม – 30 มิถุนายน ของปีถัดไป เพื่อประโยชน์ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการจัดสรรกำไรให้แก่สมาชิกโดยไม่ต้องรอถึงวันที่ 31 ธันวาคม โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ตามข้อ 6

3. การจัดหมวดบัญชี

แบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1) **สินทรัพย์** หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน กองทุนเป็นเจ้าของ เช่น

- บัญชีเงินสด
- บัญชีเงินฝากธนาคาร
- บัญชีลูกหนี้เงินกู้
- บัญชีที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สำนักงาน

2) **หนี้สิน** หมายถึง ภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนในอนาคต เช่น

3 บทที่ 1 การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

- บัญชีเงินรับฝาก
- บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้
- บัญชีเงินฝากสัจจะ (หากระเบียบของกองทุนกำหนดว่าเงินฝากสัจจะจะสามารถถอนได้ โดยที่ไม่ขาดจากการเป็นสมาชิก)

3) ทุน หมายถึง ส่วนของเจ้าของที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น

- บัญชีเงินค่าหุ้น
- บัญชีเงินจัดสรรจากกำไร
- บัญชีเงินฝากสัจจะ (หากระเบียบย่อยของกองทุนกำหนดไม่ให้สมาชิกถอนเงินสัจจะ หรือ ถ้าวอนแล้ว จะถือว่าขาดจากการเป็นสมาชิกเงินฝากสัจจะก็จะถือเสมือนว่าเป็นทุนที่มารวมกันของสมาชิก)

- บัญชีเงินกองทุน 1 ล้านบาท

4) รายได้ หมายถึง รายการที่ทำให้ทุนเพิ่มขึ้น เช่น

- บัญชีค่าสมัครสมาชิก (ค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน)
- บัญชีค่าธรรมเนียม (ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น ค่าจัดทำเอกสารเงินกู้ ค่าธรรมเนียมในการชำระค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น)
- บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ (ดอกเบี้ยที่ได้รับจากสมาชิกที่กู้เงิน)
- บัญชีค่าปรับ
- บัญชีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
- บัญชีรายได้เงินบริจาค

5) ค่าใช้จ่าย หมายถึง รายการที่ทำให้ทุนลดลง เช่น

- บัญชีค่าวัสดุสำนักงาน
- บัญชีดอกเบี้ยเงินรับฝาก
- บัญชีค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าพาหนะ ค่าอาหารและเครื่องคืม เป็นต้น
- บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ (ดอกเบี้ยที่กองทุนจ่ายให้สถาบันการเงินกรณีที่กู้ต่อยอด)

หมายเหตุ: สำหรับกองทุนฯ ที่มีข้อห้ามในการใช้ชื่อบัญชี “ดอกเบี้ย” ก็สามารถปรับเปลี่ยนชื่อบัญชีได้ตามความเหมาะสมของกองทุนฯ

4. ผังบัญชี

ผังบัญชี หมายถึง บัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจการ โดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ มีชื่อและเลขที่บัญชีอย่างเป็นระเบียบ มีหลักในการกำหนดดังนี้

สินทรัพย์	กำหนดเริ่มด้วยหมายเลข 1	เช่น เงินสด เลขที่ 11 เงินฝากธนาคาร เลขที่ 12
หนี้สิน	กำหนดเริ่มด้วยหมายเลข 2	เช่น บัญชีเงินรับฝาก เลขที่ 21 เจ้าหนี้เงินกู้ เลขที่ 22
ทุน	กำหนดเริ่มด้วยหมายเลข 3	เช่น เงินค่าหุ้น เลขที่ 31
รายได้	กำหนดเริ่มด้วยหมายเลข 4	เช่น ดอกเบี้ยจากการให้กู้ยืม เลขที่ 41 ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เลขที่ 42
ค่าใช้จ่าย	กำหนดเริ่มด้วยหมายเลข 5	เช่น ดอกเบี้ยจ่าย เลขที่ 51 ค่าวัสดุ เลขที่ 52 ค่าพาหนะ เลขที่ 53

5. การวิเคราะห์รายการ

การวิเคราะห์รายการ คือ การพิจารณารายการที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทราบว่ารายการนั้นมีผลที่ทำให้สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง ซึ่งผู้ทำบัญชีจะต้องวิเคราะห์รายการให้ทราบผลก่อนที่จะบันทึกรายการในสมุดบัญชี

สำหรับระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านควรแยกพิจารณากิจกรรมที่เกิดขึ้นออกเป็น 2 รายการหลัก ๆ ก่อน คือ

1. เงินสด หรือ สินทรัพย์ ที่ได้รับเข้ามา
2. เงินสด หรือ สินทรัพย์ ที่จ่ายออกไป

1. เงินสดหรือสินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามา

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่

- รับโอนเงินกองทุนจากรัฐบาล (1 ล้านบาท)
- รับเงินสัจจะจากสมาชิก
- รับเงินค่าหุ้น
- รับเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
- รับชำระเงินกู้จากสมาชิก
- รับชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิก

5 บทที่ 1 การจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

- รับเงินบริจาค
- รับเงินกู้ยืมจากเจ้าหนี้ (ธนาคาร) ในกรณีที่มีการกู้เงินจากธนาคารเพิ่มเติมเพื่อบริการให้สมาชิก

2. เงินสดหรือสินทรัพย์ที่จ่ายออกไป

กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก
- จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าอาหาร และเครื่องคั้น ค่าพาหนะ ฯลฯ เป็นต้น
- จ่ายดอกเบี้ย (ในกรณีที่กู้เงินจากเจ้าหนี้ หรือจ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก)
- จ่ายเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- จัดสรรกำไร

ขั้นตอนการวิเคราะห์รายการ มี 4 ขั้นตอน คือ

1. หาชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง
2. จัดประเภท หรือ หมวดหมู่บัญชี พิจารณาว่าบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้นอยู่ในหมวดหมู่บัญชีไหน
3. วิเคราะห์ผลกระทบว่ามีผลทำให้บัญชีที่เกี่ยวข้องนั้น เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง
4. นำผลการวิเคราะห์ไปบันทึกรายการในสมุดบัญชีขั้นต้น (ในที่นี้ หมายถึง สมุดบัญชีรายวันรับ/

รายวันจ่าย)

ตัวอย่าง 1

กองทุนหมู่บ้านได้รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิกจำนวน 3,000.- บาท

กิจกรรม : เงินสด หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน

การวิเคราะห์: กองทุนฯ มีสินทรัพย์ประเภท เงินสด เพิ่มขึ้นจาก การรับฝากเงินสัจจะจำนวน 3,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดหมู่บัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินสด	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	การบันทึกบัญชี
2. เงินฝากสัจจะ	ทุน	เพิ่มขึ้น	

6. การบันทึกบัญชี

การนำรายการที่ได้ผ่านการวิเคราะห์รายการ ไปบันทึกลงในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น จากตัวอย่างเดิม กองทุนหมู่บ้านได้รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิกจำนวน 3,000.- บาท เมื่อได้ผ่านการ

วิเคราะห์แล้วจะเห็นว่า บัญชีเงินสดเพิ่มขึ้น และบัญชีเงินฝากก็จะเพิ่มขึ้น สมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมุดบัญชีรายรับกองทุน ซึ่งจะบันทึกรายการในช่องเงินสด และ ช่องเงินฝากจะ จำนวน 3,000.- บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน/ เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ					อื่นๆ		
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			ข้อบัญญัติ	จำนวน เงิน	
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย			ค่าปรับ
		รับเงินฝากสัจจะ	3,000.00		3,000.00							

7. สมุดบัญชี (ตัวอย่างแสดงไว้ในภาคผนวก)

สมุดบัญชีรายการขั้นต้น

1) สมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายกองทุน

ในการบันทึกรายการในสมุดบัญชีของกองทุนหมู่บ้านนั้น ผู้ทำบัญชีจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาของรายการที่เกิดขึ้นเสียก่อนว่ามาจากแหล่งใด โดยทั่วไปแหล่งที่มาของเงินทุนจะมาจาก ① ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล (1 ล้านบาท) ② มาจากการรับฝากเงินออมสัจจะ หรือการลงหุ้นของสมาชิกในชุมชน ③ มาจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ดังนั้นถ้าแยกสมุดบัญชีตามกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านสามารถแยกสมุดบัญชีออกเป็น 3 ชุด โดยแบ่งตามแหล่งที่มาของเงินทุนได้ ดังนี้

สมุดบัญชีชุดที่ 1 ใช้สำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของเงินกองทุนที่ได้รับการจัดสรรมาจากรัฐบาล (1 ล้านบาท) หรือ เรียกว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ 1

สมุดบัญชีชุดที่ 2 ใช้สำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของเงินที่สมาชิกออมไว้หรือลงหุ้นไว้กับกองทุนหรือที่เรียกกันว่า บัญชีที่ 2

สมุดบัญชีชุดที่ 3 ใช้สำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของเงินทุนที่ได้มาจากการกู้เงินจากสถาบันการเงิน หรือที่เรียกว่า บัญชีที่ 3

อย่างไรก็ตาม หากการแยกชุดบัญชีดังกล่าวเป็นการยุ่งยากและเพิ่มภาระให้กับกองทุนหมู่บ้านแล้ว กองทุนหมู่บ้านสามารถ แยกชุดบัญชีออกเป็นเพียงแค่ 2 ชุด โดยแบ่งเป็น

สมุดบัญชีชุดที่ 1 ใช้สำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของเงินกองทุนที่ได้รับการจัดสรรมาจากรัฐบาล (1 ล้านบาท) หรือ เรียกว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ 1

สมุดบัญชีชุดที่ 2 ใช้สำหรับบันทึกรายการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นจาก บัญชีที่ 2 บัญชีที่ 3 บัญชีที่ 4 ... หรือบัญชีอื่นๆ ที่นอกเหนือจากบัญชีที่ 1

ข้อสังเกต : ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญชีที่ 1 บัญชีที่ 2 บัญชีที่ 3 หมายถึง การเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งทุกกองทุนสามารถเปิดบัญชีออมทรัพย์ได้มากเท่าที่ระเบียบกำหนด แต่การจัดทำบัญชีหมายถึง การบันทึกรายการทางบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่าย สมุดบัญชีแยกประเภท การบันทึกในสรุบบัญชีรายได้-ค่าใช้จ่ายประจำปี ตลอดจนสรุปรายการจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี การจัดทำงบทดลอง และการจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุล

ดังนั้นเพื่อเป็นการไม่เพิ่มภาระให้กับกองทุน คู่มือเล่มนี้จะแสดงการจัดทำบัญชีโดยแบ่งการจัดทำบัญชีออกเป็น 2 ชุด โดยสมุดบัญชีชุดที่ 1 จะใช้ (1) แทนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (บัญชีที่ 1) และ สมุดบัญชีชุดที่ 2 จะใช้ (2) แทน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ สำหรับเงินออม (บัญชีที่ 2) และเงินฝากออมทรัพย์ ที่ได้จากการกู้มาจากสถาบันการเงิน (บัญชีที่ 3) ดังนี้

สมุดบัญชีชุดที่ 1 (1)
ใช้สำหรับบันทึกบัญชีที่ 1

สมุดบัญชีชุดที่ 2 (2)
ใช้สำหรับบันทึกบัญชีที่ 2 บัญชีที่ 3 ...

บัญชีที่ 1 : แหล่งที่มาของเงิน มาจากการจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งจะเป็บบัญชีที่รับโอน เงินกองทุนหมู่บ้านที่รัฐบาลจัดสรรจำนวน 1 ล้านบาท หรือตามวงเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ และรับเงินจากการชำระหนี้(เงินต้น และดอกเบี้ย) จากสมาชิกที่กู้เงินจากกองทุน 1 ล้านบาท หรือ การจ่ายเงินสดและการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารหรือการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้กับผู้รับหรือผู้มีสิทธิ

สมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องได้แก่

- 1) สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)
- 2) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

บัญชีที่ 2 : แหล่งที่มาของเงินมาจากการออมหรือการรับฝากเงินของชุมชนนั้น ซึ่งเป็นบัญชีออมทรัพย์ที่ใช้สำหรับรับฝากหรือรับเงินออมสัจจะของสมาชิกและรับเงินจากการชำระหนี้(เงินต้น และดอกเบี้ย) จากสมาชิกที่กู้เงินจากเงินออมของสมาชิก หรือ การจ่ายเงินสดและการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารหรือการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้กับผู้รับหรือผู้มีสิทธิ

บัญชีที่ 3 : แหล่งที่มาของเงิน มาจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน บัญชีที่ 3 จะเป็บบัญชีออมทรัพย์ที่ใช้สำหรับเปิดรองรับกิจกรรมที่กองทุนหมู่บ้านกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

สมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องได้แก่

- 1) สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)
- 2) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

2) สมุดรายวันทั่วไป

ใช้สำหรับบันทึกรายการที่ไม่อาจนำไปบันทึกในสมุดบันทึกรายการขั้นต้น เล่มใดเล่มหนึ่งในจำนวน 4 เล่ม ที่กล่าวมาแล้ว ตามปกติเป็นรายการโอนบัญชีต่าง ๆ ได้แก่

- รายการโอนหรือปรับปรุงบัญชี
- รายการโอนแก้ไขข้อผิดพลาดในการลงบัญชี
- รายการปรับปรุงบัญชีเมื่อวันสิ้นงวด
- รายการโอนปิดบัญชี
- รายการเปิดบัญชี

(แสดงรูปแบบสมุดรายวันทั่วไปที่ภาคผนวก หน้า 11)

สมุดบัญชีรายการชั้นปลาย

1) สมุดบัญชีสรุปผล หรือ บัญชีบัญชีแยกประเภททั่วไป

รายการที่บันทึกในสมุดบันทึกรายการขั้นต้น ให้นำจำนวนเงินของแต่ละบัญชี ไปบันทึกในสมุดบัญชีสรุปผล หรือบัญชีแยกประเภททั่วไป ในกรณีที่ผ่านมารายการจากสมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายกองทุน (1) และสมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายกองทุน (2) ให้ใช้ยอดรวม ณ วันสิ้นเดือน มาบันทึกในบัญชีสรุปผลหรือบัญชีแยกประเภท ในที่นี้บัญชีแยกประเภทจะใช้เฉพาะหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน (แสดงรูปแบบบัญชีแยกประเภททั่วไปในภาคผนวก หน้า 12 – 13)

2) สรุปบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี

สำหรับบัญชีในหมวดรายได้ และค่าใช้จ่ายจะใช้แบบสรุปบัญชีรายได้/ค่าใช้จ่ายประจำปีแทนบัญชีแยกประเภทเพื่อสะดวกกับผู้ปฏิบัติ (แสดงรูปแบบสรุปบัญชีรายได้/ค่าใช้จ่ายประจำปีในภาคผนวก หน้า 14 - 15)

3) บัญชีกำไรสะสมและจัดสรรกำไรประจำปี

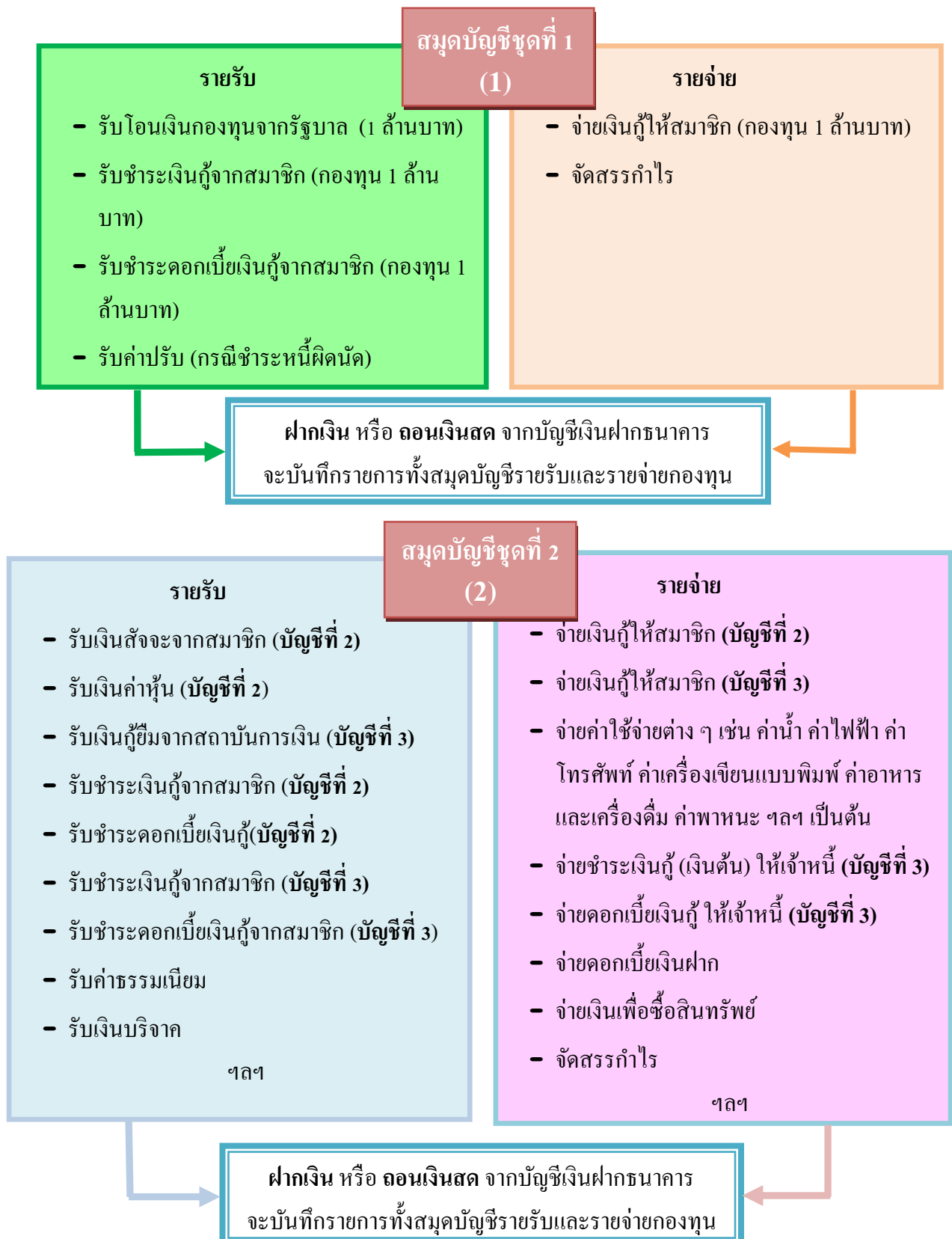
หลังจากที่ได้จัดทำงบการเงินเรียบร้อยแล้ว กองทุนจะทราบผลการดำเนินงานประจำปี โดยดูได้จากงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะปรากฏยอดกำไรสุทธิประจำปี (บัญชีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย) กำไรสุทธินี้จะมีผลทำให้เงินกองทุนเพิ่มขึ้น ดังนั้นจะนำไปบวกเพิ่มในส่วน of เงินกองทุนในงบดุล และนำไปใส่ไว้ในบัญชีกำไรสะสมและจัดสรรกำไรประจำปีในช่องกำไรสะสมรอจัดสรร และ เมื่อมีการจัดสรรกำไรสะสม ก็จะจัดสรรตามสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ ที่ได้ตกลงไว้ (แสดงรูปแบบบัญชีกำไรสะสมและจัดสรรประจำปีในภาคผนวก หน้า 16-17)

บทที่ 2

หลักการวิเคราะห์และการบันทึกบัญชีแยกตามกิจกรรม

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ในส่วนของการวิเคราะห์รายการ (หน้า 4) กิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านแยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รายรับ และ รายจ่าย ในบทนี้จะยกตัวอย่างการวิเคราะห์โดยเน้นกิจกรรมและการบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีที่ 1

กิจกรรมด้านรับ

กิจกรรมที่ 1: รับโอนเงินกองทุนจากรัฐบาล (1 ล้าน

ตัวอย่างที่ 1 : กองทุนหมู่บ้าน รับโอนเงินกองทุนจากรัฐบาล 1,000,000.- บาท เข้าในบัญชีที่ 1

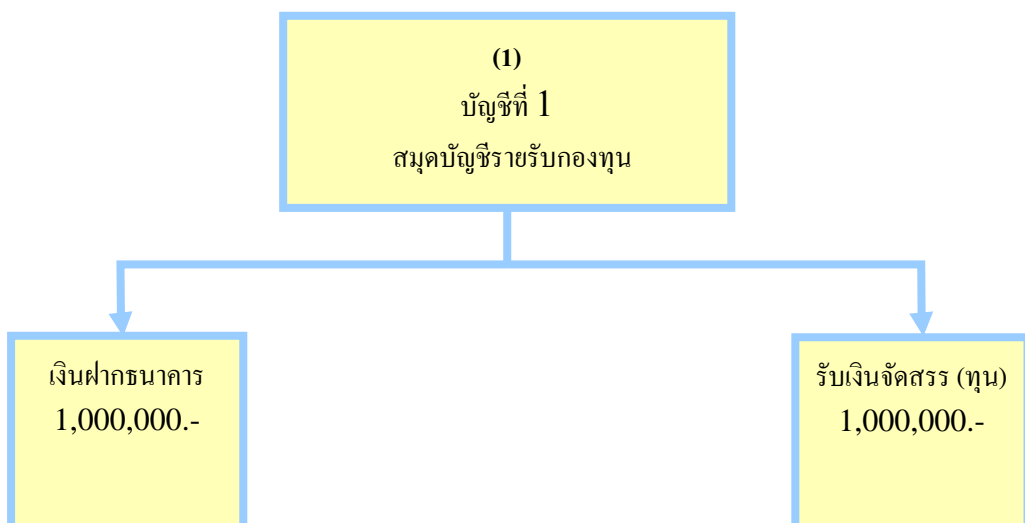
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน

การวิเคราะห์: กองทุน... มีสินทรัพย์ประเภท เงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้นจาก การรับ โอนเงินกองทุน
จำนวน 1,000,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	การบันทึกบัญชี
1. เงินฝากธนาคาร 2. เงินกองทุน	สินทรัพย์ ทุน	เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน – บัญชีชุดที่ 1 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และเงินกองทุน 1 ล้าน ด้วยจำนวนเงินที่เท่ากัน เท่ากับ 1,000,000.- บาท ดังนี้

3 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่น ๆ		
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อ บัญชี	จำนวน เงิน	
		รับโอน เงินกองทุน		1,000,000.00	1,000,000.00							

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

กิจกรรมที่ 2: รับชำระเงินกู้จากสมาชิก (กองทุน 1 ล้านบาท)
รับชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิก (กองทุน 1 ล้านบาท)

ตัวอย่างที่ 2: รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้เงินกองทุน 1 ล้านบาท จำนวน 30 ราย เป็นเงินต้น 60,000.- บาท และดอกเบี้ยเงินกู้ 6,500.- บาท นำเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 1

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน

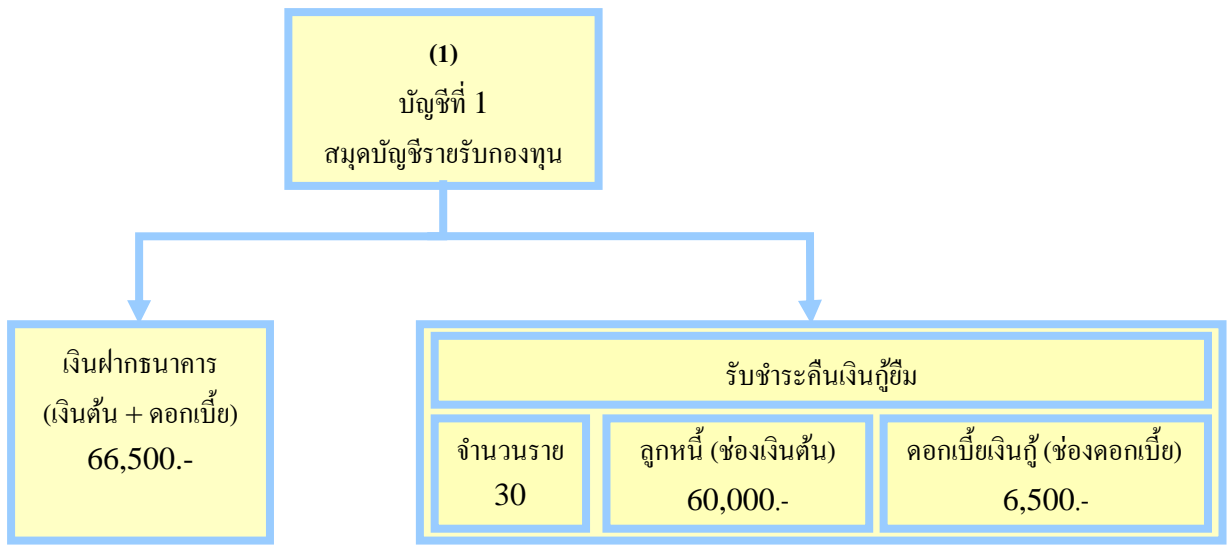
การวิเคราะห์: กองทุน... มีสินทรัพย์ประเภท เงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น และลูกหนี้ลดลงจากการรับชำระหนี้เป็นเงินต้น 60,000.- บาท ในขณะเดียวกันมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 6,500.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	การบันทึกบัญชี
2. ลูกหนี้เงินกู้	สินทรัพย์	ลดลง	
3. ดอกเบี้ยเงินกู้	รายได้	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับ – บัญชีชุดที่ 1 ในช่วง เงินฝากธนาคารจำนวน 66,500.- บาท และบันทึกรายการในช่วงจำนวนราย 30 ราย เงินต้นจำนวน 60,000.- บาท ช่องดอกเบี้ย จำนวน 6,500.- บาท ดังนี้

4 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
						จำนวน ราย	เงินสด	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อ บัญชี	จำนวน เงิน	
		รับชำระหนี้จาก ลูกหนี้		66,500.00		30	60,000.00	6,500.00				

กิจกรรมด้านจ่าย

กิจกรรมที่ 3: จ่ายเงินกู้สมาชิก (กองทุน 1 ล้านบาท)

ตัวอย่างที่ 3: คณะกรรมการกองทุน... มีมติอนุมัติให้สมาชิก 20 ราย กู้เงินรวม 400,000.- บาท โอนเงินจากเงินฝากบัญชี 1 เข้าบัญชีเงินฝากของสมาชิกในวันนี้ทุกราย

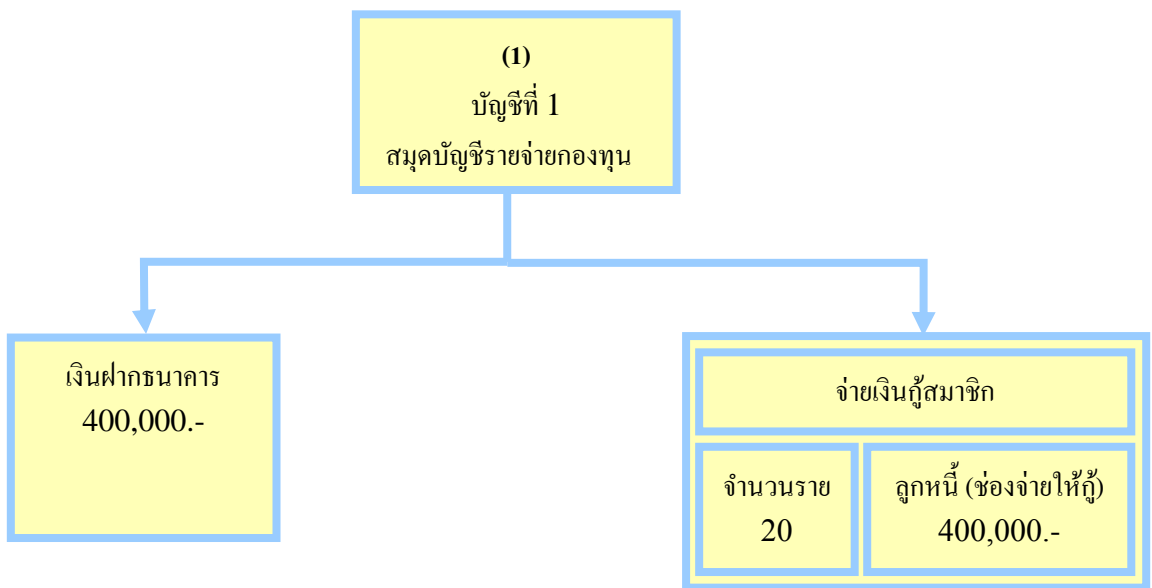
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน

การวิเคราะห์: เงินฝากธนาคารของกองทุนจะลดลง และลูกหนี้เพิ่มขึ้นจากการปล่อยกู้จำนวน 400,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. ลูกหนี้เงินกู้	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน – บัญชีชุดที่ 1 ในช่อง เงินฝากธนาคาร จำนวน 400,000.- บาท และบันทึกรายการในช่องจำนวนราย 20 ราย จ่ายให้กู้ (ลูกหนี้) จำนวน 400,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วัน เดือน ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่น ๆ	
					จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
		จ่ายเงินให้สมาชิกกู้ยืม		400,000.00	20	400,000.00		

กิจกรรมที่ 4: จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากกองทุน 1 ล้านบาท

ตัวอย่างที่ 4: กองทุนหมู่บ้าน.... ซื้อสมุดบัญชี จำนวน 300.- บาท ประธานกองทุนฯ จ่ายเงินแทนไปก่อนสิ้นปีหลังจากที่มีการปิดบัญชีจัดสรรกำไรเรียบร้อยแล้ว ประธานสามารถนำใบเสร็จค่าสมุดบัญชีมาแสดงในที่ประชุมเพื่อขอเบิกจ่ายจากเงินกองทุน....

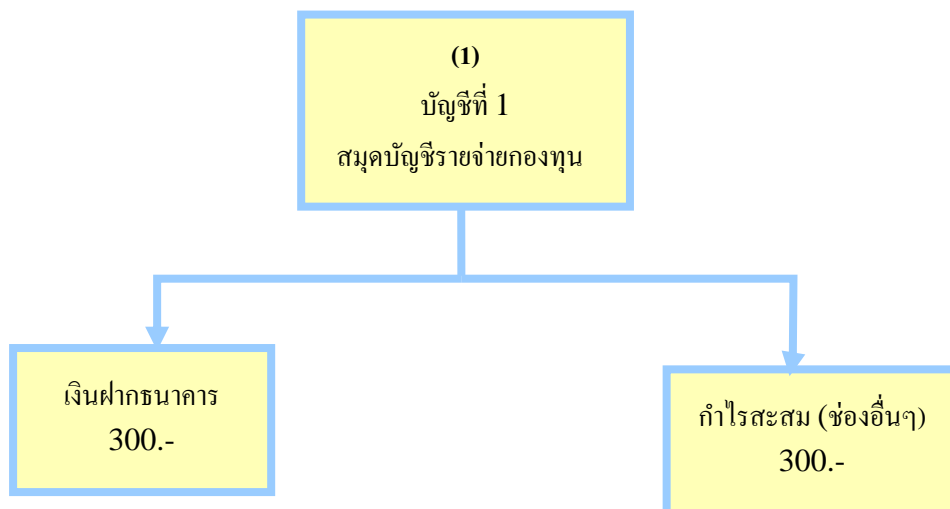
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน....

การวิเคราะห์: บัญชีเงินฝากธนาคารลดลง กองทุนฯ มีบัญชีกำไรสะสม (จ่ายเป็นค่าวัสดุ) ซึ่งเป็นบัญชีประเภททุน ลดลง จำนวน 300.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. กำไรสะสม	ทุน	ลดลง	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน – บัญชีชุดที่ 1 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายจ่ายอื่นๆ จำนวน 300.- บาท (หลังจากนั้นไปบันทึกในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปีของบัญชีที่ 1 ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

1

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่น ๆ	
					จำนวน ราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
		จ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ หลังจัดสรรกำไร		300.00			กำไรสะสม	300.00

2

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงิน ประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงิน เฉลี่ย คืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
	จัดสรร			xxx									xxx
	เบิกจ่าย			(300.00)									(300.00)

หมายเหตุ: เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

กิจกรรมที่ 5: การจัดสรรกำไร

ตัวอย่างที่ 5: กองทุนหมู่บ้าน.... มีกำไรจากการดำเนินกิจกรรมของบัญชีที่ 1 จำนวน 12,000.- บาท ที่ประชุม
มีมติให้จัดสรรกำไร ดังนี้

- เงินประกันความเสี่ยง 4,200.- บาท
- เงินสมทบกองทุน 600.- บาท
- เงินเฉลี่ยคืน 4,200.- บาท
- ค่าตอบแทนกรรมการ 1,200.- บาท
- เงินทุนสวัสดิการ 600.- บาท
- เงินทุนสาธารณประโยชน์ 600.- บาท
- เงินทุนการศึกษา 600.- บาท

8 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

กองทุนหมู่บ้านฯ ได้ถอนเงินที่ เงินเฉลี่ยคืนจำนวน 4,200.- บาท เพื่อจ่ายให้สมาชิก และ ค่าตอบแทนกรรมการจำนวน 1,200.- บาท เพื่อจ่ายให้คณะกรรมการ เงินทุนการศึกษา 600.- บาท รวม 6,000.- บาท

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน....

การวิเคราะห์ : 1. บันทึกการจัดสรรกำไรที่บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี **โดยจะบันทึกลดยอด** ในช่องบัญชีกำไรสะสมรอจัดสรร แล้วไปเพิ่มที่ช่องจัดสรรแล้ว จำนวน 12,000 บาท และ บันทึก รายการจัดสรรตามช่องรายการต่างๆ แสดงได้ดังนี้

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอ จัดสรร	จัด สรรแล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงินเฉลี่ย คืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
	ยกมา		12,000.00										
	จัดสรร		(12,000.00)	12,000.00	4,200.00	600.00	4,200.00	1,200.00	600.00	600.00	600.00		

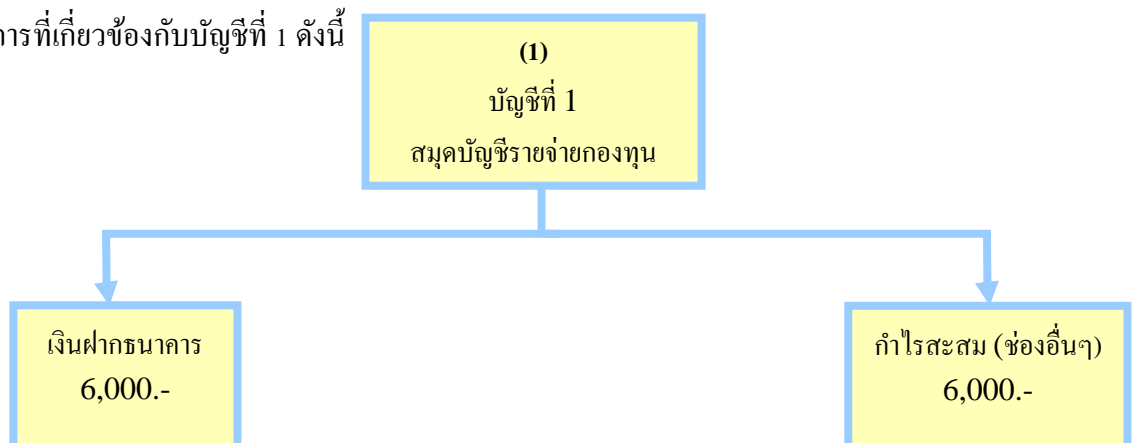
หมายเหตุ: เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

การวิเคราะห์ : 2. บันทึกการจ่ายเงินที่จัดสรร เงินเฉลี่ยคืนจำนวน 4,200.- บาท ค่าตอบแทนกรรมการจำนวน 1,200.- บาท เงินทุนการศึกษา 600.- บาท รวม 6,000.- บาท บัญชีเงินฝากธนาคารลดลง จำนวน 6,000.- บาท บัญชีกำไรสะสม ลดลง 6,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. กำไรสะสม	ทุน	ลดลง	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน – บัญชีชุดที่ 1 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายจ่าย อื่นๆ (กำไรสะสม) จำนวน 6,000.- บาท หลังจากนั้นไปบันทึกในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี ของรายการที่เกี่ยวข้องกับบัญชีที่ 1 ดังนี้

9 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

1

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวน ราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
		จ่ายเงินที่จัดสรรกำไรเป็น เงินเฉลี่ยคืน ค่าตอบแทน กรรมการ ทุนการศึกษา		6,000.00			กำไรสะสม	6,000

2

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงิน สมทบ กองทุน	เงิน เฉลี่ย คืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษ	อื่นๆ	
	ยกมา		12,000.00										
	จัดสรรกำไร		(12,000.00)	12,000.00	4,200.00	600.00	4,200.000	1,200.00	600.00	600.00	600.00	-	
	จ่ายเงิน			(6,000.00)			(4,200.00)	(1,200.00)			(600.00)	-	

หมายเหตุ: เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

ตัวอย่างการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของบัญชีที่ 2 บัญชีที่ 3...

กิจกรรมด้านรับ

กิจกรรมที่ 1: รับเงินสัจจะจากสมาชิก

ตัวอย่างที่ 1: รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก 10,000.- บาท นำเข้าบัญชีเงินฝากบัญชีที่ 2

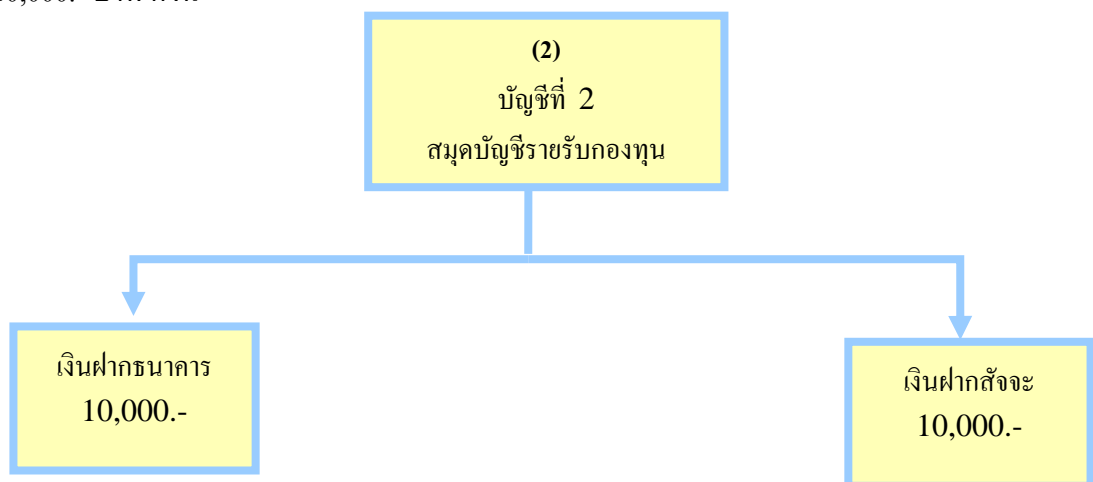
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)

การวิเคราะห์: กองทุน.... มีสินทรัพย์ประเภท เงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้นจากการรับฝากเงินออมสัจจะ
จำนวน 10,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	การบันทึกบัญชี
2. เงินฝากสัจจะ	ทุน/หนี้สิน	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (สมุดบัญชีชุดที่ 2) ในช่อง เงินฝากธนาคาร และเงินฝากสัจจะ 10,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับเงินฝาก สัจจะ		10,000.00	10,000.00								

กิจกรรมที่ 2: รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก

ตัวอย่างที่ 1: สมาชิกลงทุนในหุ้นรวม 1,200 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10.- บาท รวม 12,000.- บาท และนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากบัญชีที่ 2

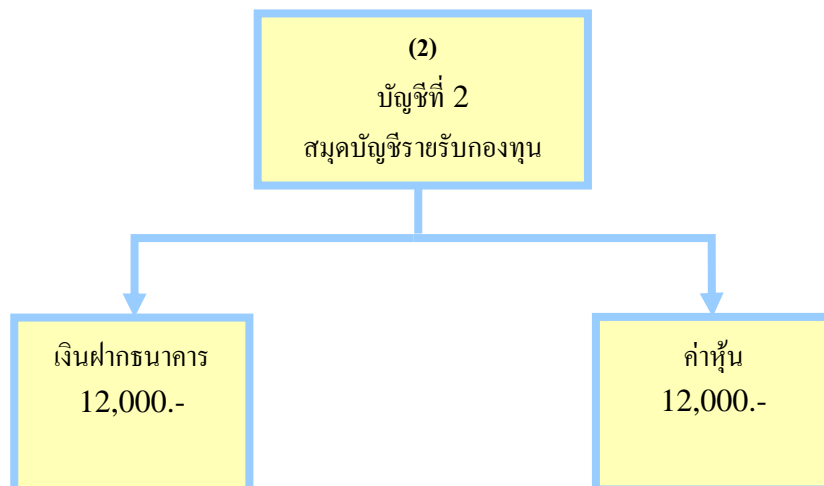
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)

การวิเคราะห์: กองทุน.... มีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้นจากการรับเงินค่าหุ้น จำนวน 12,000.- บาท

สรุป

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน – บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และ ค่าหุ้น 12,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับเงินค่าหุ้น จากสมาชิก		12,000.00		12,000.00							

กิจกรรมที่ 3: รับเงินค่าธรรมเนียมนิยม

ตัวอย่างที่ 3: รับสมัครสมาชิก 60 ราย เรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 50.- บาท รวม 3,000.- บาท นำเงินเข้าบัญชีเงินฝาก บัญชีที่ 2 ทันที

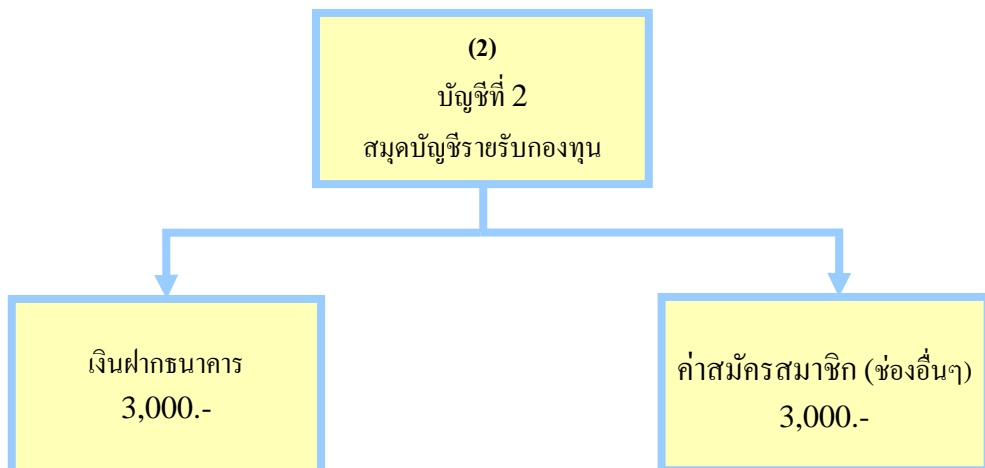
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่รับเข้ากองทุนหมู่บ้าน....

การวิเคราะห์: บัญชีเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น กองทุนฯ มีค่าสมัครสมาชิกซึ่งเป็นบัญชีประเภทรายได้ เพิ่มขึ้นจำนวน 3,000.- บาท

สรุป

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน – บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายรับอื่นๆ (ค่าสมัครสมาชิก) จำนวน 3,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับเงินในการ สมัครสมาชิก		3,000.00								ค่าสมัคร สมาชิก	3,000.00

กิจกรรมที่ 4: รับชำระเงินกู้จากสมาชิก (เงินออม)
รับชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิก (เงินออม)

ตัวอย่างที่ 4: รับชำระคืนเงินต้นจากลูกหนี้ 10 ราย เป็นเงิน 10,000.- บาท และดอกเบี้ย 1,000.- บาท นำเงินเข้าบัญชีเงินฝากบัญชีที่ 2

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)
การวิเคราะห์: กองทุน... มีเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น และลูกหนี้ลดลงจากการรับชำระหนี้เป็นเงินต้น 10,000.- บาท ในขณะที่เดียวกันมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 1,000.- บาท

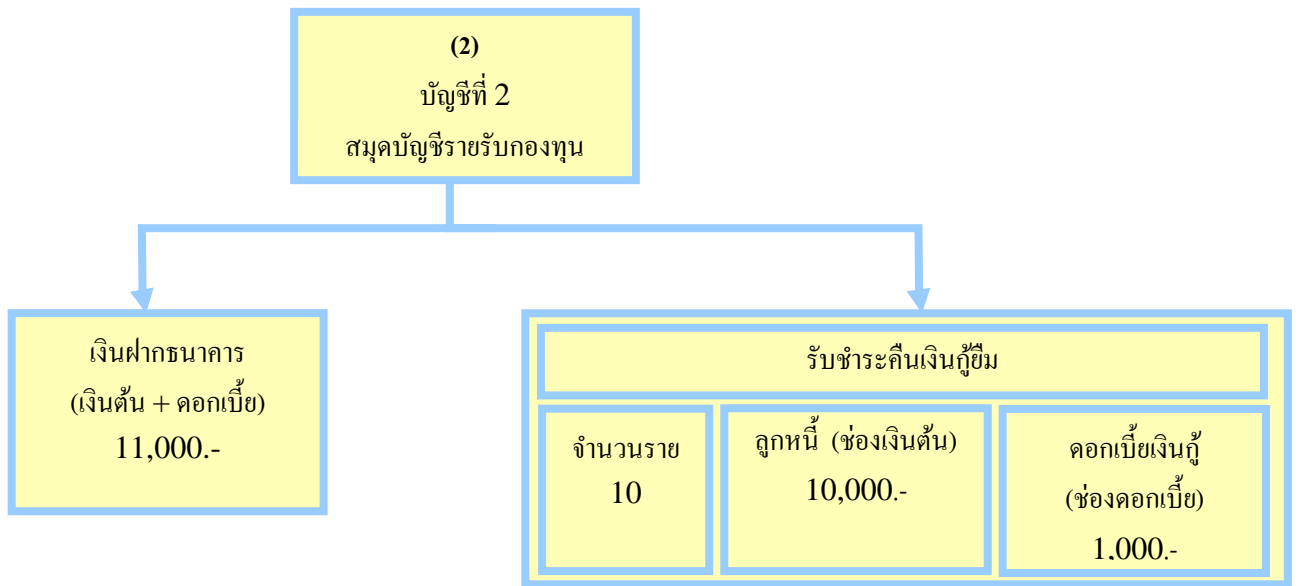
สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	
2. ลูกหนี้เงินกู้	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
3. ดอกเบี้ยเงินกู้	รายได้	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน – บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคารจำนวน 11,000.- บาท และบันทึกรายการรับชำระคืนเงินกู้ยืมในช่องจำนวนราย 10 ราย ช่องเงินต้นจำนวน 10,000.- บาท และช่องดอกเบี้ย จำนวน 1,000.- บาท ดังนี้

14 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ซื้อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับชำระหนี้ จากสมาชิก		11,000.00			10	10,000.00	1,000.00				

กิจกรรมที่ 5: รับเงินบริจาค

ตัวอย่างที่ 5: สมาชิกบริจาคเงินให้กองทุน.... จำนวน 3,000.- บาท นำฝากเข้าบัญชีที่ 2

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่รับเข้ากองทุนหมู่บ้าน....

การวิเคราะห์: บัญชีเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น กองทุน.... มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเงินบริจาค จำนวน 3,000.- บาท

สรุป

1

ซื้อบัญชีที่เกี่ยวข้อง

1. เงินฝากธนาคาร
2. รายได้เงินบริจาค

2

หมวดบัญชี

- สินทรัพย์
รายได้

3

ผลกระทบ

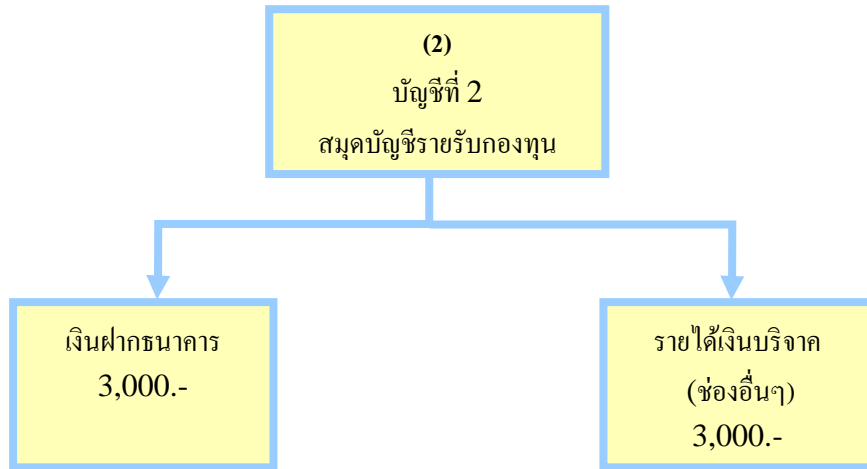
- เพิ่มขึ้น
เพิ่มขึ้น

4

การบันทึกบัญชี

15 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และ ช่องรายรับอื่นๆ (รายได้เงินบริจาค) จำนวน 3,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก ตั้งจะ	ค่า หุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับเงินบริจาค		3,000.00								รายได้เงิน บริจาค	3,000.00

กิจกรรมที่ 6: รับเงินกู้จากเจ้าหนี้ (ธนาคาร) (บัญชีที่ 3)

ตัวอย่างที่ 6: กองทุนมีมติฯ ให้กู้ยืมจากธนาคารออมสินจำนวน 500,000.- บาท

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่ได้รับเข้ามาในกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม) จากการก่อหนี้สิน

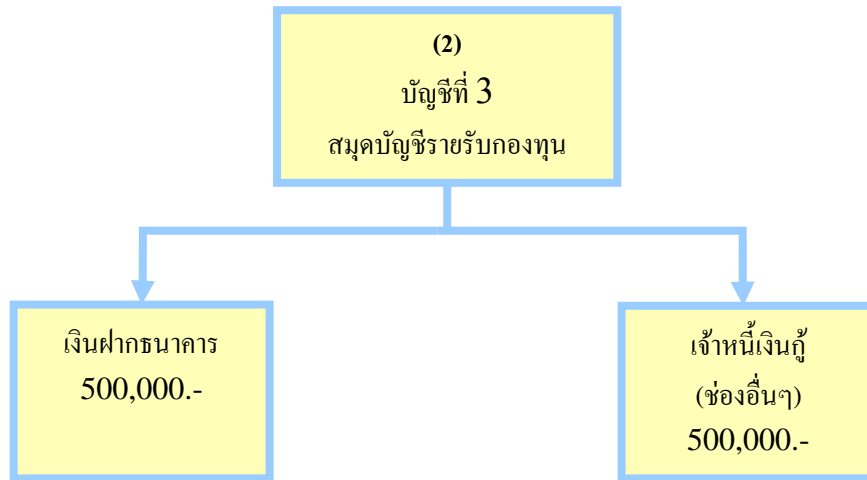
การวิเคราะห์: กองทุน.... มีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้นจากการกู้ยืม จำนวน 500,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	การบันทึกบัญชี
2. เจ้าหนี้เงินกู้	หนี้สิน	เพิ่มขึ้น	

16 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และรายรับอื่นๆ (เจ้าหนี้เงินกู้) 500,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่นๆ			
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
		รับเงินกู้จาก เจ้าหนี้		500,000.00								เจ้าหนี้ เงินกู้	500,000.00

กิจกรรมด้านจ่าย

กิจกรรมที่ 7: จ่ายเงินกู้สมาชิก (เงินออม)

ตัวอย่างที่ 7: คณะกรรมการกองทุนฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิก 10 ราย กู้เงินรวม 100,000.- บาท จากบัญชีเงินออม (บัญชีที่ 2) โดยโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 เข้าบัญชีเงินฝากของสมาชิกในวันนี้
ทุกราย

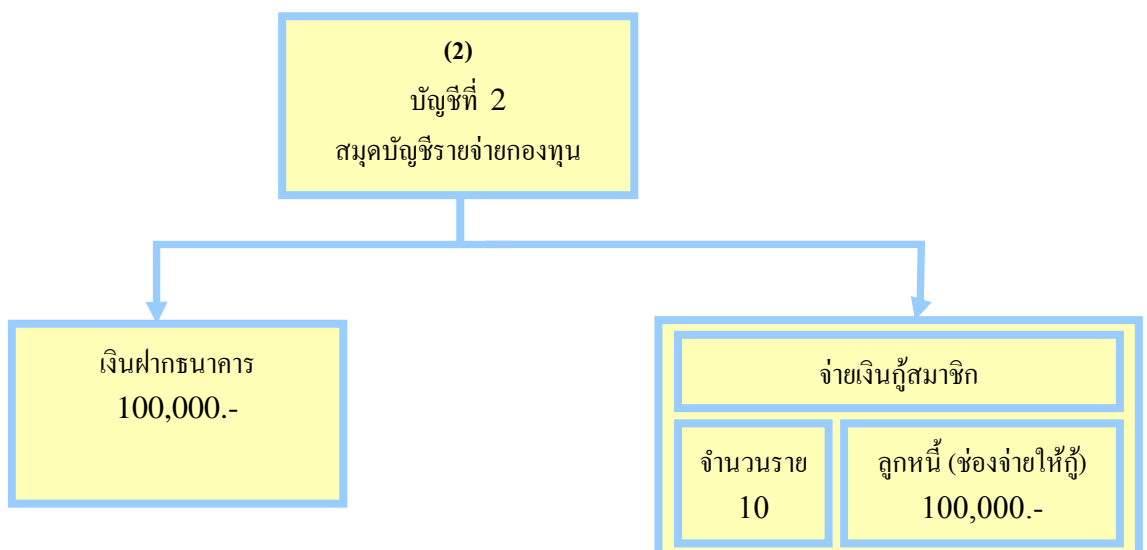
กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)

การวิเคราะห์: เงินฝากธนาคารของกองทุนจะลดลง และลูกหนี้เพิ่มขึ้นจากการปล่อยกู้จำนวน 100,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. ลูกหนี้เงินกู้	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน – บัญชีชุดที่ 2 ในช่วง เงินฝากธนาคาร จำนวน 100,000.- บาท และบันทึกรายการจ่ายเงินกู้ลูกหนี้ในช่วงจำนวนราย 10 ราย ช่องจ่ายเงินกู้ให้กู้ (ลูกหนี้เงินกู้) จำนวน 100,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย							
					ถอน ค่าหุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ	
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อ บัญชี	จำนวน เงิน
		จ่ายเงินกู้ สมาชิก		100,000.00			10	100,000.00				

กิจกรรมที่ 8: จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากกองทุน (เงินออม)

ตัวอย่างที่ 4: กองทุนหมู่บ้าน... ซื้อเครื่องเขียนแบบพิมพ์ จำนวน 500.- บาท โดยจ่ายจากเงินสดในมือ

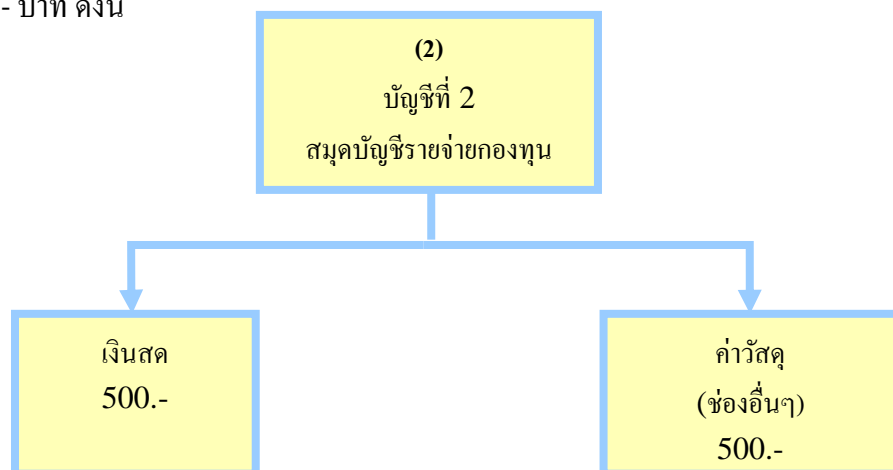
กิจกรรม: เงินสด หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน... (เงินออม)

การวิเคราะห์: บัญชีเงินสดลดลง กองทุน...มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าวัสดุเพิ่มขึ้น จำนวน 500.- บาท

สรุป

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน – บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินสด และช่องรายจ่ายอื่นๆ จำนวน 500.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน ค่าหุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ยืม		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อ บัญชี	จำนวน เงิน	
		จ่ายเครื่องเขียน แบบพิมพ์	500.00									ค่าวัสดุ	500.00

กิจกรรมที่ 9: จ่ายชำระคืนเงินกู้ให้ธนาคาร
จ่ายชำระดอกเบี้ยเงินกู้ให้ธนาคาร (บัญชีที่ 3)

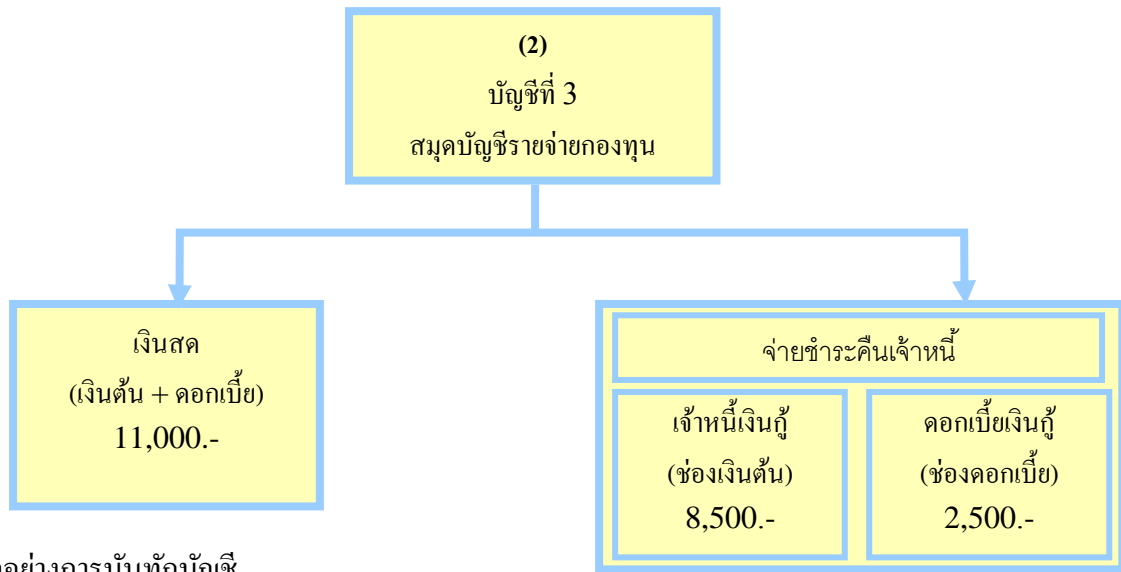
ตัวอย่างที่ 9: กองทุนหมู่บ้าน....จ่ายชำระหนี้เงินกู้ให้ธนาคาร เป็นเงินต้น 8,500.- บาท และดอกเบี้ยเงินกู้ 2,500.- บาท

กิจกรรม : กองทุนหมู่บ้าน.... นำเงินสดจ่ายชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ให้ธนาคาร สินทรัพย์ประเภท เงินสดลดลง 11,000.- บาท เจ้าหนี้เงินกู้ลดลง 8,500.- บาท และมีค่าใช้จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 2,500.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินสด	สินทรัพย์	ลดลง	
2. เจ้าหนี้เงินกู้	หนี้สิน	ลดลง	การบันทึกบัญชี
3. ดอกเบี้ยเงินกู้	ค่าใช้จ่าย	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินสด จำนวน 11,000.- บาท และบันทึกการจ่ายชำระเจ้าหนี้ในช่องเงินต้นจำนวน 8,500.- บาท ช่องดอกเบี้ย จำนวน 2,500.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย							
					ถอน ค่า หุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ทุกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ	
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ซื้อบัญชี	จำนวน เงิน
		จ่ายเงินกู้ให้ เจ้าหนี้(ธนาคาร)	11,000.00						8,500.00	2,500.00		

กิจกรรมที่ 10: จ่ายเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์

ตัวอย่างที่ 10 : กองทุนหมู่บ้าน... ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 ชุด ราคา 30,000.- บาท โดยจ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 ทันที

กิจกรรม : เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน...

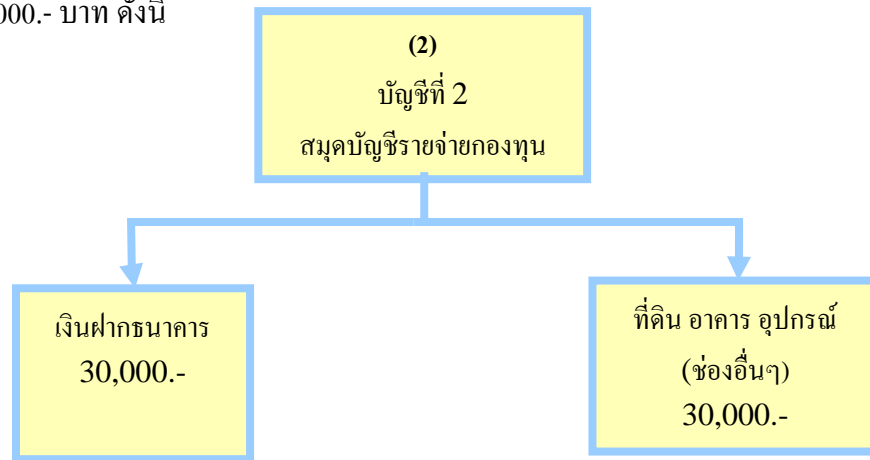
การวิเคราะห์ : บัญชีเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 2) ลดลง กองทุน... มีสินทรัพย์ (อุปกรณ์) เพิ่มขึ้น จำนวน 30,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	การบันทึกบัญชี
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	
2. ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	

21 บทที่ 2 หลักการวิเคราะห์และการบันทึกแยกตามแยกตามกิจกรรม

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายจ่าย
อื่นๆ จำนวน 30,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน/ เดือน/ ปี	ที่- เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน ค่า หุ้น	ถอน สิ่งจะ	จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน		
		ซื้อเครื่อง คอมพิวเตอร์	30,000.00										ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์	30,000.00

กิจกรรมที่ 11: การจัดสรรกำไร

ตัวอย่างที่ 11: กองทุนหมู่บ้าน... มีกำไรจากการดำเนินกิจกรรมรวมของบัญชีที่ 2 และบัญชีที่ 3 จำนวน
6,000.- บาท ที่ประชุมมีมติให้จัดสรรกำไร ดังนี้

- เงินประกันความเสี่ยง 600.- บาท
- เงินสมทบกองทุน 300.- บาท
- เงินปันผล 3,000.- บาท
- เงินเฉลี่ยคืน 600.- บาท
- ค่าตอบแทนกรรมการ 600.- บาท
- เงินทุนสวัสดิการ 300.- บาท
- เงินทุนสาธารณประโยชน์ 300.- บาท
- เงินทุนการศึกษา 300.- บาท

กองทุนหมู่บ้าน.... ได้ถอนเงินที่จัดสรรเป็นเงินปันผลจำนวน 3,000.- บาท เงินเฉลี่ยคืนจำนวน 600.- บาท เพื่อจ่ายให้สมาชิก และค่าตอบแทนกรรมการจำนวน 600.- บาท เพื่อจ่ายให้คณะกรรมการ รวม 4,200.- บาท

กิจกรรม: เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้านฯ

การวิเคราะห์: 1. บันทึกการจัดสรรกำไรที่บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี โดยจะบันทึกลดยอดในช่องบัญชีกำไรสะสมรอจัดสรร แล้วไปเพิ่มที่ช่องจัดสรรแล้ว จำนวน 6,000 บาท และบันทึกรายการจัดสรรตามช่องรายการต่างๆ แสดงได้ดังนี้

บัญชีกำไรสะสมและจัดสรรกำไรประจำปี (2)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงินปัน ผล	เงิน เฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
	ยกมา		6,000.00											
	จัดสรร		(6,000.00)	6,000.00	600.00	300.00	3,000.000	600.000	600.00	300.00	300.00	300.00	-	

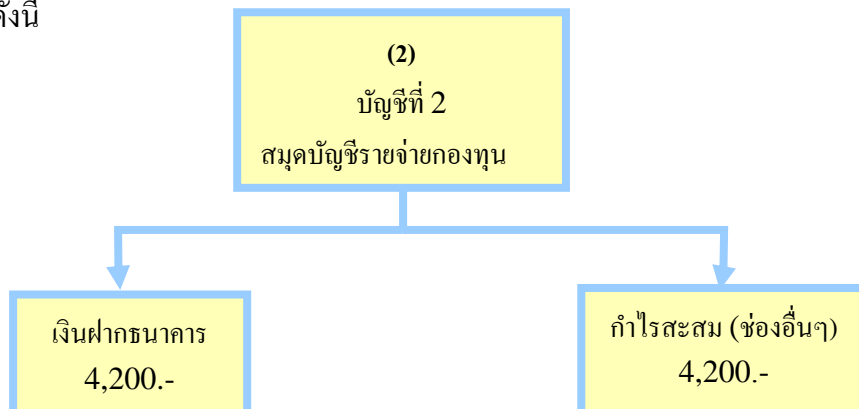
หมายเหตุ: เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

การวิเคราะห์: 2. บันทึกการจ่ายเงินที่จัดสรรเป็นเงินปันผลจำนวน 3,000.- บาท เงินเฉลี่ยคืนจำนวน 600.- บาท ค่าตอบแทนกรรมการจำนวน 600.- บาท รวม 4,200.- บาท บัญชีเงินฝากธนาคารลดลง จำนวน 4,200.- บาท บัญชีกำไรสะสม ลดลง 4,200.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. กำไรสะสม	ทุน	ลดลง	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายจ่ายอื่นๆ (กำไรสะสม) จำนวน 4,200.- บาท (หลังจากนั้น ไปบันทึกในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปีของบัญชีที่ 2 ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน/ เดือน/ ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน ค่า หุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
		จ่ายเงินให้ สมาชิก		4,200.00									กำไรสะสม	4,200.00

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงิน ปันผล	เงิน เฉลี่ย คืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
	ยกมา		6,000.00											
	จัดสรร		(6,000.00)	6,000.00	600.00	300.00	3,000.00	600.00	600.00	300.00	300.00	300.00	-	
	จ่ายเงิน			(4,200.00)			(3,000.00)	(600.00)	(600.00)				-	

หมายเหตุ: เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

กิจกรรมที่ 12: (บัญชีที่ 2)
12.1 นำเงินสดฝากธนาคาร
12.2 ถอนเงินสดจากธนาคาร

กิจกรรมที่ 12 ผู้บันทึกบัญชีจะต้องบันทึกรายการบัญชีทั้งบัญชีรายรับ และบัญชีรายจ่าย ดังนี้
นำเงินฝากธนาคาร

ตัวอย่างที่ 12.1: กองทุนหมู่บ้าน.... นำเงินที่ได้จากการรับฝากเงินออมสัจจะฝากธนาคารออมสินจำนวน
 10,000.- บาท

กิจกรรม : เงินสด หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)
 เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์รับเข้ากองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)

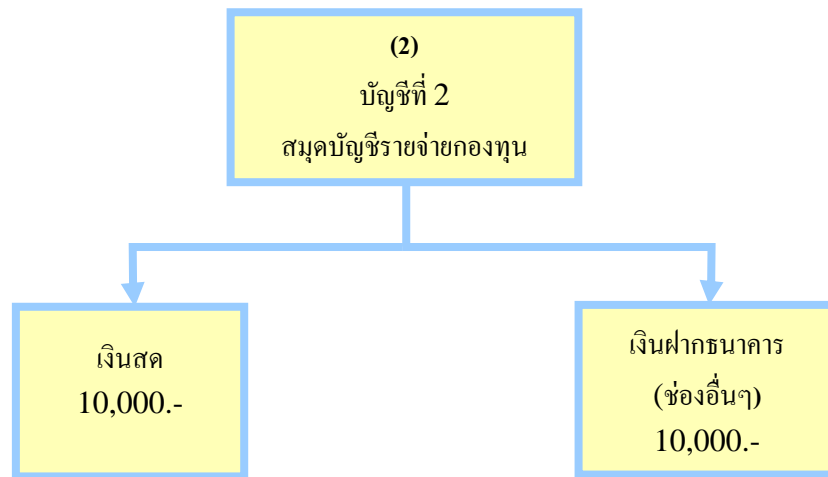
การวิเคราะห์ :

1. กองทุนหมู่บ้าน.... นำเงินสดในมือฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร สินทรัพย์ประเภท
 เงินสด ลดลง สินทรัพย์ประเภทบัญชีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น 10,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	
1. เงินสด	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินสด และช่องรายจ่ายอื่นๆ (ชื่อบัญชีเงินฝากธนาคาร) จำนวน 10,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน/ เดือน/ ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน ค่า หุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
		นำเงินสดฝาก ธนาคาร	10,000.00										เงินฝาก ธนาคาร	10,000.00

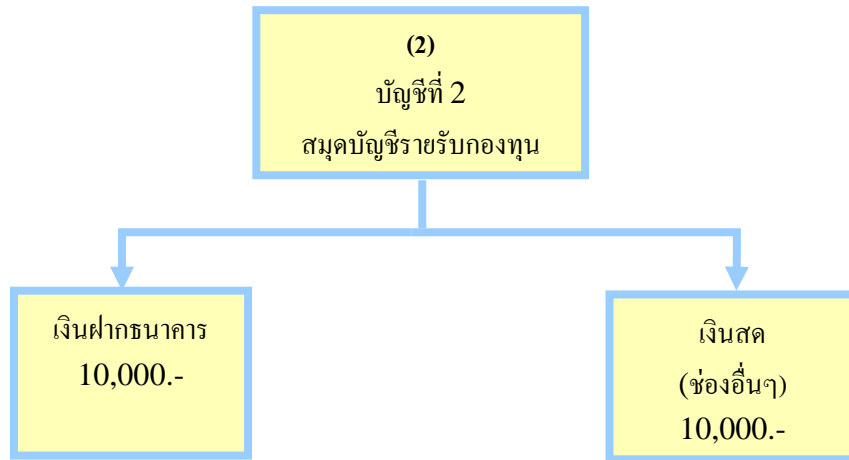
2. กองทุนหมู่บ้านฯ รับเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร

สินทรัพย์ประเภท เงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น แต่เงินสด ลดลง 10,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง	หมวดบัญชี	ผลกระทบ	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	การบันทึกบัญชี
2. เงินสด	สินทรัพย์	ลดลง	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่วง เงินฝากธนาคาร และช่องรายรับอื่นๆ (ชื่อบัญชีเงินสด) จำนวน 10,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่า หุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
		รับเงินเข้าบัญชี เงินฝากธนาคาร		10,000.00								เงินสด	10,000.00

ตัวอย่างที่ 12.2: ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่2) จำนวน 5,000.- บาท

กิจกรรม : เงินฝากธนาคาร หรือ สินทรัพย์ที่จ่ายออกจากกองทุนหมู่บ้าน (เงินออม)

การวิเคราะห์ :

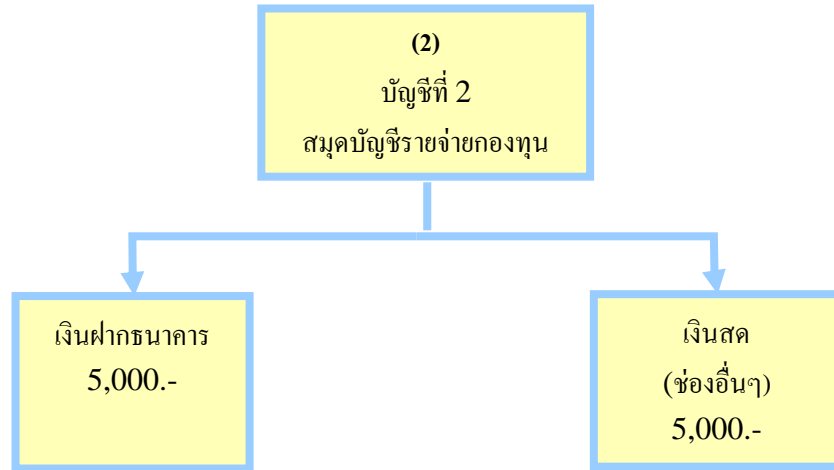
1. กองทุนหมู่บ้าน.... ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร

สินทรัพย์ประเภท เงินฝากธนาคาร ลดลง แต่ สินทรัพย์ประเภทเงินสดเพิ่มขึ้น 5,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	
1. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	การบันทึกบัญชี
2. เงินสด	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่องรายจ่าย
อื่นๆ (ชื่อบัญชีเงินสด) จำนวน 5,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน/ เดือน/ ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน ค่า หุ้น	ถอน สัจจะ	จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
		ถอนเงินจากบัญชี เงินฝากธนาคาร		5,000.00									เงินสด	5,000.00

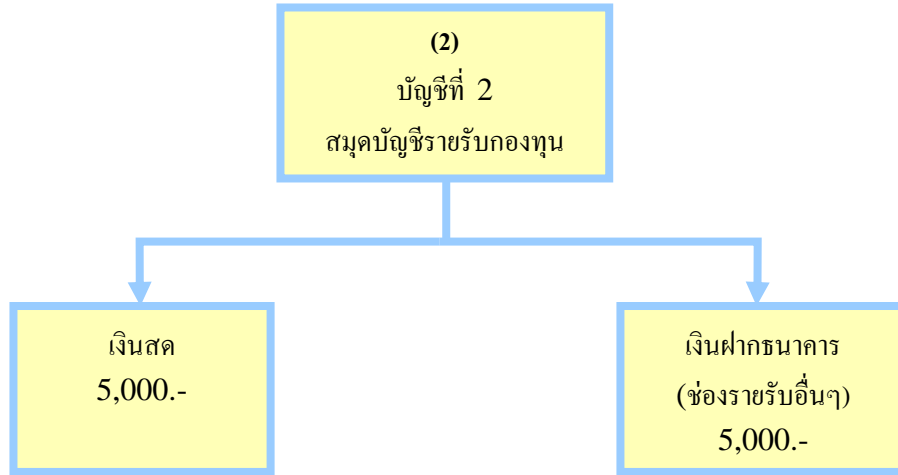
2. กองทุนหมู่บ้านฯ รับเงินสดจากการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร

สินทรัพย์ประเภทเงินสด เพิ่มขึ้น แต่สินทรัพย์ประเภทเงินฝากธนาคาร ลดลง 5,000.- บาท

สรุป

1	2	3	4
<u>ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้อง</u>	<u>หมวดบัญชี</u>	<u>ผลกระทบ</u>	การบันทึกบัญชี
1. เงินสด	สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น	
2. เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์	ลดลง	

บันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน บัญชีชุดที่ 2 ในช่อง เงินสด และช่องรายรับอื่นๆ (ชื่อบัญชีเงินฝากธนาคาร) จำนวน 5,000.- บาท ดังนี้

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงิน ฝาก สัจจะ	ค่า หุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
		รับเงินสดจากการ ถอนบัญชีเงินฝาก ธนาคาร	5,000.00									เงินฝาก ธนาคาร	5,000.00

บทที่ 3

ตัวอย่างการจัดทำบัญชี

ตัวอย่างในการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับคู่มือเล่มนี้จะยกตัวอย่างรายการบัญชีที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีที่เริ่มจัดตั้ง และแสดงรายการบัญชีที่เกิดขึ้นจนถึงสิ้นปี ส่วนการจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปี จะแสดงวิธีการและตัวอย่างประกอบในบทที่ 4 สำหรับการจัดสรรกำไรนั้นจะแสดงวิธีการและตัวอย่างในบทที่ 5 ต่อไป

ตัวอย่างการจัดทำบัญชีกองทุน บัญชีชุดที่ 1 : ธุรกรรมของกองทุนบัญชีที่ 1

วันที่	รายการ
2545 ต.ค. 1	กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก ม.1 ได้รับโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร
ต.ค. 10	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 30 ราย กู้เงิน รวมเป็นเงิน 600,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือนจำนวน 10 งวด กองทุนหมู่บ้าน ได้ทำหนังสือแจ้งธนาคารให้โอนเงินเข้าบัญชีของสมาชิกในวันนี้
พ.ย. 10	รับชำระเงินคืนจากลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 30 ราย เป็นเงินต้น 60,000 บาท ดอกเบี้ย 6,000 บาท นำเงินฝากธนาคารทันที คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 10 ราย กู้เงิน รวมเป็นเงิน 200,000 บาท และโอนเข้าบัญชีของสมาชิกในวันนี้
ธ.ค. 10	รับชำระเงินคืนจากลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 40 ราย เป็นเงินต้น 80,000 บาท ดอกเบี้ย 7,400 บาท และนำเงินไปฝากธนาคารทันที
ธ.ค. 31	กองทุนหมู่บ้านฯ ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 1,000 บาท

แสดงการบันทึกบัญชีธุรกรรมกองทุนบัญชีชุดที่ 1 (1) ได้ดังนี้

เดือน ตุลาคม 2545

วันที่ 1 ต.ค. 2545 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก ม.1 ได้รับโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร

- การวิเคราะห์รายการ: 1. บัญชีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000,000 บาท
 2. บัญชีเงินกองทุน เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000,000 บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกใน สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) ในช่อง เงินฝากธนาคาร และช่อง รับเงินจัดสรร (ทุน) จำนวนเงิน 1,000,000 บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	รับเงิน จัดสรร (ทุน)	ประเภทรายรับ							
						รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 ต.ค. 1	ร.01/00	รับเงินโอน จากรัฐบาล		1,000,000	1,000,000								

1 บันทึกวันเดือนปีที่เกิดรายการ

3 เขียนอธิบายรายการ

4 บันทึกจำนวนเงินในช่องบัญชี

2 อ่างเลขที่ใบสำคัญรับเงิน

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...หญ้าแพรก ม.1...

ใบสำคัญรับ / ใบเสร็จรับเงิน

วันที่ ..... 1 ตุลาคม 2545..... เลขที่ ..... 3.01..... เลขที่ ..... 001.....

ได้รับเงินจาก (นาย/นาง/นางสาว)..... เลขที่สมาชิก .....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	งวด ที่	ชำระเงินกู้				รวมเป็นเงิน
				เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่า ปรับ	เงินต้น คงเหลือ	
1 ต.ค. 45	รับโอนเงินกองทุน จากรัฐ บาล	1,000,000						1,000,000.-

คำแนะนำ: ถึงแม้ว่าการรับเงินครั้งนี้จะเป็น การโอนเข้าบัญชีเงินฝาก เจ้าหน้าที่บัญชีควร จัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประกอบใน การบันทึกรายการบัญชี อาจใช้สำเนาบัญชี เงินฝากหน้าที่มีรายการเงินเข้าบัญชีมาเป็น เอกสารแนบใบสำคัญรับ/ใบเสร็จรับเงิน

วันที่ 10 ต.ค. 2545 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อนุมัติให้สมาชิกกู้จำนวน 30 ราย รวมเป็นเงิน 600,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือนจำนวน 10 งวด ได้ทำหนังสือแจ้งธนาคารให้โอน เงินเข้าบัญชีของสมาชิกในวันนี้

- การวิเคราะห์รายการ: 1. บัญชีเงินฝากธนาคาร ลดลง จำนวน 600,000 บาท
 2. บัญชีลูกหนี้เงินกู้ เพิ่มขึ้น จำนวน 600,000 บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกใน สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) ในช่อง เงินฝากธนาคาร จำนวน 600,000 บาท และ บันทึกรายการในช่อง จ่ายเงินกู้ลูกหนี้ จำนวนราย 30 ราย จำนวนเงินกู้ 600,000 บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้สุกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 ค.ค. 10	จ.01/001	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		600,000	30	600,000		

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...หรือพรรค น. 1.....

อ้างอิงเลขที่ใบสำคัญจ่าย ใบสำคัญจ่าย

วันที่ ... 10 ตุลาคม 2545...

จ่ายเงินให้ (นาย/นาง/นางสาว) .....นายสุชาติ สว่างใส..... เลขที่สมาชิก...2545050....

รายการ	จำนวนเงิน
จ่ายเงินกู้สามัญ (บัญชีที่ 1) จำนวน 30 ราย ๆ ละ 20,000 บาท เป็นเงิน	600,000.-
(รายละเอียดตามเอกสารแนบ)	

คำแนะนำ: เมื่อมีการจ่ายเงินกู้ กรรมการจะต้องทำหนังสือแจ้งรายชื่อและจำนวนเงินให้ธนาคารโอนเงินจากบัญชีที่ 1 เข้าบัญชีผู้กู้ ดังนั้นสามารถนำเอกสารฉบับนั้น หรือจัดทำขึ้นใหม่เพื่อนำมาเป็นเอกสารแนบใบสำคัญจ่าย

สิ่งที่ลืมไม่ได้! เมื่อจ่ายเงินกู้แล้วกรรมการสินเชื่อต้องจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว **แยกแหล่งเงิน** ที่ให้กู้ยืมอย่างชัดเจนว่ากู้ยืมจากบัญชีที่ 1 (กองทุน 1 ล้านบาท) เพื่อความสะดวกในการกระทบยอดตรวจสอบยอดลูกหนี้คงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี (31 ธันวาคม ของทุกปี)

การปิดยอดในสมุดบันทึกรายการขั้นต้น ณ สิ้นเดือน

ทุกสิ้นเดือนกองทุนหมู่บ้านจะต้องทำการปิดบัญชีในสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายกองทุน ชุดบัญชีที่ 1 (1) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จดเส้นใต้ปิดรายการสุดท้ายที่ทำการบันทึกบัญชีเสร็จสิ้นแล้วในเดือนนั้นๆ โดยเริ่มจดเส้นตั้งแต่ช่องเงินสดไปจนถึงสุดช่องสุดท้ายด้านขวามือ
2. บรรทัดใต้เส้นปิดรายการสุดท้ายที่ทำการบันทึกบัญชีเสร็จสิ้นในช่องรายการให้เขียนว่า “รวมเดือนนี้” แล้วทำการรวมยอดเงินในแต่ละช่องรายการเฉพาะช่องที่มีการบันทึกจำนวนเงินไว้เท่านั้น
3. จดเส้นใต้เป็นเส้นคู่ปิดอีกครั้ง
4. พิสูจน์ยอดรวมของเดือน ตามหลักบัญชีคู่ ยอดรวมด้านเงินสด+เงินฝากธนาคาร ต้องเท่ากับยอดรวมทางด้านช่องประเภทรายรับต่างๆ หรือ ประเภทรายจ่ายต่างๆ เมื่อเท่ากันแสดงว่าบันทึกบัญชีได้ครบถ้วนถูกต้องแล้วในเบื้องต้น

เมื่อจะเริ่มบันทึกรายการในเดือนถัดไป หากในสมุดมีบรรทัดเหลือพอ จะบันทึกรายการต่อในหน้าเดียวกันก็ได้ หรือจะขึ้นหน้าใหม่ก็ได้เช่นเดียวกัน

จากตัวอย่างในเดือนตุลาคม 2545 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 มีรายการที่ต้องบันทึกบัญชีรายการขึ้นต้นเพียง 2 รายการเท่านั้น หลังจากนั้นเมื่อถึงวันสิ้นเดือนให้ทำการรวมยอดในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) ของเดือนตุลาคมทั้งหมด ดังนี้

1. แสดงขั้นตอนการปิดบัญชีรายรับกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
2545 ต.ค. 1	ร.01/001	รับเงิน โอนจากรัฐบาล		1,000,000	1,000,000								
		รวมเดือนนี้		1,000,000	1,000,000								

1 ชิดเส้นใต้ปิดบรรทัดรายการ

2 รวมยอดทุกช่องที่มีการลงรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

3 ชิดเส้นคู่ปิดรายการอีกครั้ง

4 พิสูจน์ยอดสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) เดือนตุลาคม 2545

$$\begin{aligned} \text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} &= \text{รับเงินจัดสรร} + \text{เงินต้น} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{ค่าปรับ} + \text{อื่นๆ} \\ 0 + 1,000,000 &= 1,000,000 + 0 + 0 + 0 + 0 \\ 1,000,000 &= 1,000,000 \end{aligned}$$

2. แสดงขั้นตอนการปิดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ทุกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 ต.ค. 10	จ.01/001	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		600,000	30	600,000		
		รวมเดือนนี้		600,000		600,000		

2 รวมยอดจำนวนเงินทุกช่องที่มีการลงรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

4 พิสูจน์ยอดสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) เดือนตุลาคม 2545

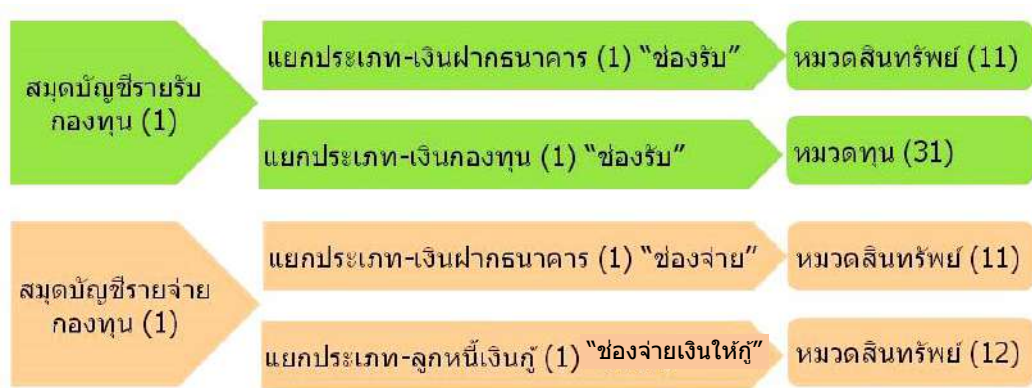
$$\begin{aligned} \text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} &= \text{จ่ายเงินกู้ทุกหนี้} + \text{อื่นๆ} \\ 0 + 600,000 &= 600,000 + 0 \\ 600,000 &= 600,000 \end{aligned}$$

การบันทึกรายการจากสมุดบันทึกรายการขั้นต้นไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

ก่อนอื่นผู้บันทึกบัญชีต้องแยกให้ออกว่ารายการแต่ละช่องบัญชีในสมุดบัญชีรายรับกองทุน และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน จัดอยู่ในหมวดบัญชีอะไร (สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย) ซึ่งบัญชีในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จะนำยอดรวมเดือนนี้ไปบันทึกที่บัญชีแยกประเภททั่วไป ส่วนบัญชีในหมวดรายได้ และค่าใช้จ่าย นำยอดรวมเดือนนี้ไปบันทึกในแบบสรุปบัญชีรายได้ประจำปี และ แบบสรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี ในช่องของเดือนนั้นๆ ในตัวอย่างนี้จะนำไปบันทึกที่ช่องเดือนตุลาคม

สิ่งที่ลืมไม่ได้ ! เมื่อนำยอดเงินรวม ณ วันสิ้นเดือนไปบันทึกเรียบร้อยแล้ว ให้เขียนเลขที่บัญชีไว้ด้านล่างของบรรทัด “รวมเดือนนี้” ที่ช่องบัญชีต่างๆ เพื่ออ้างอิงว่าได้ผ่านการบันทึกรายการไปที่บัญชีแยกประเภทนั้นๆ แล้ว ส่วนช่องบัญชีหรือ ชื่อบัญชี ที่นำไปบันทึกในแบบ**สรุปบัญชีรายได้ประจำปี** จะอ้างอิงโดยเขียนตัวย่อ “สร.” และช่องบัญชีที่นำไปบันทึกในแบบ**สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี** จะอ้างอิงโดยเขียนตัวย่อ “สจ.”

จากตัวอย่างยอดสรุปของเดือนจากสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายกองทุน ของชุดบัญชีที่ 1 เดือนตุลาคม 2545 ที่ต้องผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไปมีดังนี้

3 นำไปเขียนหน้าบัญชีเพื่ออ้างอิงที่มาในสมุดบัญชีแยกประเภท

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 ต.ค. 1	ร.01/001	รับเงินโอน จากรัฐบาล		1,000,000	1,000,000								
		รวมเดือนนี้		1,000,000	1,000,000								
				(11)	(31)								

1 นำยอดรวมช่องบัญชีเงินฝากธนาคารไปบันทึกบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร” ช่อง “รับ”

2 นำยอดรวมช่องรับเงินจัดสรร(ทุน) ไปบันทึกบัญชีแยกประเภท “เงินกองทุน” ช่อง “รับ”

4 เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชีเมื่อบันทึกรายการไปบัญชีแยกประเภทแล้ว

หน้า 1

ตัวอย่างการบันทึกรายการจากสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) ไปสมุดบัญชีแยกประเภท

1. แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร (1)”

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000 -		1,000,000 -

1 เขียนวันเดือนปีโดยจะบันทึกรายการทุกวันสิ้นเดือน

5 นำไปเขียนเลขที่บัญชีอ้างอิงที่สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

2 เขียนอธิบายสั้นๆ ว่านำยอดจากสมุดบัญชีรายรับกองทุนมาบันทึกรายการ

3 เขียนอ้างอิงเลขหน้าบัญชีของสมุดบัญชีรายรับกองทุนที่นำมาบันทึกบัญชี “ร.ร.1” แสดงว่านำรายการมาจาก “สมุดบัญชีรายรับกองทุน หน้า 1”

4 บันทึกจำนวนเงินช่อง “รับ” และออกยอดคงเหลือที่ช่อง “คงเหลือ” ทุกครั้ง

ยอดคงเหลือ 1,000,000.-	= ยอดคงเหลือยกมา บวก รับ หัก จ่าย
	= 0 + 1,000,000 - 0

2. แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินกองทุน (1)”

วิธีการเช่นเดียวกับกับบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคาร ช่องรายการ “รับเงินจัดสรร(ทุน)” นั้นจะบันทึกด้วยชื่อบัญชี เงินกองทุน

บัญชีเงินกองทุน (1)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000 -		1,000,000 -

นำไปเขียนเลขที่บัญชีอ้างอิงที่สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

ยอดคงเหลือ 1,000,000.-	= ยอดคงเหลือยกมา บวก รับ หัก จ่าย
	= 0 + 1,000,000 - 0

ตัวอย่างการบันทึกรายการจากสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) ไปสมุดบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคาร และบัญชีลูกหนี้เงินกู้

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 ต.ค. 10	จ.01/001	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		600,000	30	600,000		
		รวมเดือนนี้		600,000		600,000		

(11) (12)

5 เขียนเลขที่บัญชีอ้างอิงเมื่อบันทึกรายการไปบัญชีแยก

1 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร (1)”

1 เขียนอธิบายสั้นๆ ว่านำยอดจากสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุนมาบันทึกรายการ

4 นำไปเขียนเลขที่บัญชีอ้างอิงที่สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000	-	1,000,000
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000	400,000

2 อ้างอิงหน้าบัญชีจากสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุนหน้าที่ 1 “ร.จ.1”

3 บันทึกจำนวนเงินช่อง “จ่าย” และออกยอดคงเหลือที่ช่อง “คงเหลือ” ทุกครั้ง

ยอดคงเหลือ 400,000.- = ยอดคงเหลือยกมา บวก รับ หัก จ่าย = 1,000,000 + 0 - 600,000

2 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “ลูกหนี้เงินกู้ (1)”
วิธีการเช่นเดียวกันกับบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคาร

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (1)

นำไปเขียนเลขที่บัญชีอ้างอิงที่สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	600,000-

ยอดคงเหลือ	= ยอดคงเหลือยกมา	บวก	จ่ายเงินกู้	หัก	รับชำระ
600,000.-	= 0	+	600,000	-	0

เดือนพฤศจิกายน 2545

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2545 รับชำระเงินคืนจากลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 30 ราย เป็นเงินสด 60,000 บาท ดอกเบี้ย 6,000 บาท นำเงินฝากธนาคารทันที และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 10 ราย กู้เงิน รวมเป็นเงิน 200,000 บาท และโอนเข้าบัญชีของสมาชิกในวันนี้

การวิเคราะห์รายการ: ในวันนี้มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรายการทางการเงิน 2 เหตุการณ์ คือ

1. รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้ มีบัญชีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 บัญชี ดังนี้
  - 1.1 บัญชีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น จำนวน 66,000 บาท
  - 1.2 บัญชีลูกหนี้เงินกู้ ลดลง จำนวน 60,000 บาท
  - 1.3 บัญชีดอกเบี้ยรับเงินกู้ เพิ่มขึ้น จำนวน 6,000 บาท
2. จ่ายเงินกู้ โดยโอนเงินเข้าบัญชีของสมาชิก มีบัญชีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 2 บัญชี ดังนี้
  - 2.1 บัญชีเงินฝากธนาคาร ลดลง จำนวน 200,000 บาท
  - 2.2 บัญชีลูกหนี้เงินกู้ เพิ่มขึ้น จำนวน 200,000 บาท

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 1 รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้ บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 66,000 บาท

ช่องรับชำระคืนเงินกู้ยืม จำนวนราย บันทึก 30 ราย ช่องเงินสด บันทึก 60,000 บาท ช่องดอกเบี้ย บันทึก 6,000 บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระเงินกู้จากลูกหนี้		66,000		30	60,000	6,000				

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 2 จ่ายเงินกู้ บันทึกใน สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) ในช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 200,000 บาท และช่องจ่ายเงินกู้ลูกหนี้ จำนวนราย บันทึก 10 ราย จำนวนเงินกู้บันทึก 200,000 บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 พ.ย. 10	จ.01/002	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		200,000	10	200,000		

ในเดือนพฤศจิกายน 2545 มีรายการเพียงเท่านี้ ขึ้นตอนต่อไปก็ให้ทำการรวมยอด ณ สิ้นเดือนในสมุดบัญชีรายรับกองทุน และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน เพื่อนำยอดไปบันทึกบัญชีแยกประเภทต่อไป

แสดงตัวอย่างการปิดบัญชีประจำเดือนพฤศจิกายน 2545 ของสมุดบัญชีชุดที่ (1)

1. ปิดบัญชีรายรับกองทุน (1) โดยรวมยอดเดือนนี้ และทำการพิสูจน์ยอดรวมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ						
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ	
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ข้อบัญญัติ	จำนวนเงิน
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระเงินกู้จากลูกหนี้		66,000		30	60,000	6,000			
		รวมเดือนนี้		66,000			60,000	6,000			

พิสูจน์ยอดสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1) เดือนพฤศจิกายน 2545

$$\begin{aligned} \text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} &= \text{รับเงินจัดสรร} + \text{เงินต้น} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{ค่าปรับ} + \text{อื่นๆ} \\ 0 + 66,000 &= 0 + 60,000 + 6,000 + 0 + 0 \\ 66,000 &= 66,000 \end{aligned}$$

2. ปิดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) โดยรวมยอดเดือนนี้ และทำการพิสูจน์ยอดรวมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่นๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ข้อบัญญัติ	จำนวนเงิน
2545 พ.ย. 10	จ.01/002	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		200,000	10	200,000		
		รวมเดือนนี้		200,000		200,000		

(11)

(12)

พิสูจน์ยอดสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1) เดือนพฤศจิกายน 2545

$$\begin{aligned} \text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} &= \text{จ่ายเงินกู้ลูกหนี้} + \text{อื่นๆ} \\ 0 + 200,000 &= 200,000 + 0 \\ 200,000 &= 200,000 \end{aligned}$$

แสดงตัวอย่างการบันทึกไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องจากสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอกเบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระเงินกู้ จากลูกหนี้		66,000		30	60,000	6,000				
		รวมเดือนนี้		66,000		30	60,000	6,000				
				(11)	(12)	(สร.)						

1 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร (1)”

เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชี สำหรับช่องดอกเบี้ยซึ่งนำยอดเงินไปบันทึกที่สรุปรายได้ประจำปี จะอ้างอิงด้วยตัวย่อ “สร.” หมายถึงนำไปบันทึกที่สรุปรายได้

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000-
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000-

ยอดคงเหลือ 466,000.- = ยอดคงเหลือยกมา **บวก** รับ **หัก** จ่าย
= 400,000 + 66,000 - 0

2 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “ลูกหนี้เงินกู้ (1)”

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (1)

เลขที่ 12

ช่องรายการ “เงินต้น”เป็นการชำระเงินต้นของลูกหนี้ ดังนั้นจะบันทึกที่ชื่อบัญชีลูกหนี้เงินกู้ในช่องรับชำระจากลูกหนี้ ซึ่งเป็นการลดยอดลูกหนี้

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับชำระจากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับจ่าย	ร.จ.1		600,000-	600,000-
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	60,000-		540,000-

ยอดคงเหลือ 540,000.- = ยอดคงเหลือยกมา **บวก** จ่ายเงินกู้ **หัก** รับชำระ
= 600,000 + 0 - 60,000

3 แสดงการบันทึกในแบบสรุบบัญชีรายได้ประจำปี (1)

1 บันทึกลำดับที่ของรายการ ใส่เลขที่บัญชีตามลำดับขึ้นต้นด้วยเลข 4 (หมวดรายได้) และเขียนชื่อบัญชีจากช่องรายการดอกเบี้ย ชื่อบัญชีคือ “ดอกเบี้ยเงินกู้”

2 บันทึกจำนวนเงินจากช่องรายการดอกเบี้ยในช่องเดือนที่เกิดรายการคือเดือนพฤศจิกายน

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (1)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ก.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้											6,000			
													6,000			
		รวม											6,000			

3 เมื่อบันทึกรายการที่เป็นรายได้ของเดือนพฤศจิกายนครบทุกรายการแล้ว ให้รวมยอดของทั้งเดือน

แสดงตัวอย่างการบันทึกไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องจากสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่ออกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย				
					จ่ายเงินกู้สุกหนี้		อื่นๆ		
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545									
พ.ย. 10	จ.01/002	จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก		200,000	10	200,000			
		รวมเดือนนี้		200,000		200,000			
				(11)		(12)			

1 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร (1)”

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	266,000 -

ยอดคงเหลือ 266,000.-	= ยอดคงเหลือยกมา	บวก	รับ	หัก	จ่าย
	= 466,000	+	0	-	200,00

2 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “ลูกหนี้เงินกู้ (1)”

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (1)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	600,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	60,000-		540,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	740,000 -

ยอดคงเหลือ 740,000.-	= ยอดคงเหลือยกมา	บวก	จ่ายเงินกู้	หัก	รับชำระ
	= 540,000	+	200,000	-	0

เดือนธันวาคม 2545

วันที่ 10 ธันวาคม 2545 รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 40 ราย เป็นเงินสด 80,000 บาท ดอกเบี้ย 7,400 บาท และนำเงินไปฝากธนาคารทันที

- การวิเคราะห์รายการ: 1. บัญชีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น จำนวน 87,400.- บาท
 2. บัญชีลูกหนี้เงินกู้ ลดลง จำนวน 80,000.- บาท
 3. บัญชีดอกเบี้ยรับเงินกู้ เพิ่มขึ้น จำนวน 7,400.- บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกใน สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

ในช่อง เงินฝากธนาคาร จำนวน 87,400.- บาท

ในช่อง รับชำระคืนเงินกู้ยืม จำนวนราย 40 ราย เงินต้น จำนวน 80,000.- บาท ดอกเบี้ย จำนวน 7,400 บาท แสดงตัวอย่างดังนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่นๆ			
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ธ.ค. 10	ร.01/003	รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้		87,400		40	80,000	7,400				

วันที่ 31 ธันวาคม 2545 กองทุนหมู่บ้านได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 1,000 บาท

- การวิเคราะห์รายการ: 1. บัญชีเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000.- บาท
 2. บัญชีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000.- บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกใน สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

ในช่อง เงินฝากธนาคาร จำนวน 1,000.- บาท

ในช่อง รายรับอื่นๆ บันทึกชื่อบัญชี “ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร” จำนวนเงิน 1,000.- บาท แสดงตัวอย่างดังนี้

สำหรับรายการรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร (หมวดรายได้) เมื่อลงรับที่ช่องเงินฝากธนาคารแล้ว อีกด้านหนึ่ง ต้องไปลงที่ช่องรายรับอื่นๆ เนื่องจาก เป็นรายการที่เกิดขึ้นไม่บ่อย จึงไม่ได้เปิดช่องไว้เฉพาะ ดังนั้นจึงบันทึกในช่องอื่นๆ แล้ว เขียนชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง พร้อมกับใส่จำนวนเงินให้ครบถ้วน

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ธ.ค. 10	ร.01/003	รับชำระเงินกู้จากลูกหนี้		87,400		40	80,000	7,400				
31	ร.01/004	รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		1,000						ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000	

ในเดือนธันวาคม 2545 มี 2 รายการ และเป็นรายการรับเงินทั้งหมด ดังนั้นในเดือนนี้จึงไม่มียอดเงินทางด้านสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน ขั้นตอนต่อไปก็ให้ทำการรวมยอด ณ สิ้นเดือนในสมุดบัญชีรายรับกองทุนเพื่อนำยอดไปบันทึกบัญชีแยกประเภทต่อไป

แสดงตัวอย่างการปิดบัญชีประจำเดือนธันวาคม 2545 ของสมุดบัญชีชุดที่ (1)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ						
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ	
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 ธ.ค. 10	ร.01/003	รับชำระเงินกู้จากลูกหนี้		87,400		40	80,000	7,400			
31	ร.01/004	รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		1,000						ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000
		รวมเดือนนี้		88,400			80,000	7,400			1,000

พิสูจน์ยอด
สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)
เดือนธันวาคม 2545

$$\begin{aligned}
 \text{เงินสด} + \text{เงินฝากธนาคาร} &= \text{รับเงินจัดสรร} + \text{เงินต้น} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{ค่าปรับ} + \text{อื่นๆ} \\
 0 + 88,400 &= 0 + 80,000 + 7,400 + 0 + 1,000 \\
 88,400 &= 88,400
 \end{aligned}$$

แสดงตัวอย่างการบันทึกบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องจากสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่นๆ			
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ข้อบัญญัติ	จำนวนเงิน	
2545 ธ.ค. 10	ร.01/003	รับชำระเงินกู้จากลูกหนี้		87,400		40	80,000	7,400				
31	ร.01/004	รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		1,000						ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000	
รวมเดือนนี้				1 88,400			2 80,000	3 7,400			4 1,000	
				(11)			(12)	(สร.)		(สร.)		

เนื่องจากเป็นบัญชีในหมวดรายได้จึงนำไปบันทึกที่แบบสรุปรายได้ประจำปีจะอ้างอิงด้วยตัวย่อ “สร.”

1 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “เงินฝากธนาคาร (1)”

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	266,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	88,400-		354,400 -

ยอดคงเหลือ 354,400.- = ยอดคงเหลือยกมา **บวก** รับ **หัก** จ่าย
 = 266,000 + 88,400 - 0

2 แสดงการบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท “ลูกหนี้เงินกู้ (1)”

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (1)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000 -	600,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	60,000 -		540,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000 -	740,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	80,000 -		660,000 -

ยอดคงเหลือ 660,000.- = ยอดคงเหลือยกมา บวก จ่ายเงินกู้ หัก รับชำระ
= 740,000 + 0 - 80,000

3 แสดงการบันทึกในแบบสรุบบัญชีรายได้ประจำปี (1) “บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้”

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (1)

ลำดับที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้											6,000	7,400		
													6,000			
		รวม											6,000			

ดอกเบี้ยเงินกู้มีชื่อบัญชีอยู่แล้วให้นำจำนวนเงินมาบันทึกในช่องเดือนธันวาคมได้เลย

4 แสดงการบันทึกในแบบสรุบบัญชีรายได้ประจำปี (1) “บัญชีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร”

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (1)

ลำดับที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้											6,000	7,400		
2	42	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 1												1,000		
		รวม											6,000	8,400		

เขียนชื่อบัญชีเป็นลำดับที่ 2 เนื่องจากยังไม่เคยเปิดชื่อบัญชีไว้ และได้เลขที่บัญชีต่อจากลำดับที่ 1 คือ เลขที่ 42 เขียนชื่อบัญชี “ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 1” พร้อมกับใส่จำนวนเงินในช่องเดือนธันวาคม

รวมยอดรายได้ของเดือนธันวาคม

สำหรับตัวอย่างของบัญชีชุดที่ 1 ได้แสดงการจัดทำบัญชีจนถึงสิ้นปีแล้ว หลังจากนั้นจะเป็นการปิดบัญชี ณ สิ้นปี และสรุปผลการดำเนินงาน โดยจัดทำงบการเงินขึ้น ซึ่งจะแสดงตัวอย่างการจัดทำงบการเงินไว้ในบทที่ 4 ต่อไป

แสดงการปิดบัญชี ณ สิ้นปี

1. ปิดยอดในบัญชีแยกประเภท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และออกยอดคงเหลือยกไปเพื่อนำไปบันทึกบัญชีในปีถัดไป สำหรับตัวอย่างบัญชีชุดที่ 1 มีบัญชีแยกประเภท 3 บัญชีที่มียอดยกไป คือ บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีลูกหนี้เงินกู้ และ บัญชีเงินกองทุน

2. รวมยอดแต่ละชื่อบัญชีในแบบสรุปรายได้ประจำปี 2545 และแบบสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 จะทำให้ทราบว่าในปี 2545 มีรายได้ หรือ ค่าใช้จ่ายประเภทอะไรบ้างและเป็นเงินเท่าไร ในกรณีที่เป็นการบันทึกบัญชีของเงินกองทุน 1 ล้าน หรือ เรียกว่า บัญชีชุดที่ 1 นั้น ในปีแรกจะยังไม่มีบัญชีประเภทค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงไม่มียอดเงินจากแบบสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 จากตัวอย่างจะมีบัญชีรายได้ 2 บัญชี ที่ต้องทำการรวมยอด คือ รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ และรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

ตัวอย่างการปิดบัญชีบัญชีแยกประเภท ณ สิ้นปี

มีวิธีการดังนี้

1. จดเส้นใต้ 1 เส้น ปิดรายการสุดท้ายจากช่องรับไปสิ้นสุดที่ช่องคงเหลือ
2. บรรทัดใต้เส้นปิดรายการสุดท้ายที่ทำการบันทึกบัญชีเสร็จสิ้น ในช่องรายการให้เขียนว่า “ยอดยกไป” แล้วทำการรวมยอดเงินในช่องรับ และ ช่องจ่าย
3. หายอดคงเหลือยกไป โดย นำยอดยกมาต้นปี บวก ยอดรวมช่องรับ หัก ยอดรวมช่องจ่าย จากตัวอย่าง ยอดยกมาต้นปียังไม่มีเนื่องจากเป็นปีแรกที่มีการบันทึกรายการบัญชี ดังนั้นยอดยกมาต้นปีจึงเป็นศูนย์
4. จดเส้นใต้ปิดรายการ 2 เส้น จากช่องรับไปสิ้นสุดที่ช่องคงเหลือ

ตัวอย่างแสดงการปิดบัญชีแยกประเภทเงินฝากธนาคาร (1)

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

เลขที่ 11					
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000-
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	266,000-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	88,400-		354,400-
	ยอดยกไป		1,154,400	800,000-	354,400-

ยอดยกไป
354,400.-

= ยอดคงเหลือยกมาต้นปี บวก รวมรับ หัก รวมจ่าย
= 0 + 1,154,000 - 800,000

ยอดคงเหลือยกไปที่ได้ต้องมียอดเท่ากับยอดคงเหลือในบรรทัดสุดท้ายที่มีการบันทึกรายการ

ตัวอย่างแสดงการปิดบัญชีแยกประเภทลูกหนี้เงินกู้ (1)

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (1)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000 -	600,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	60,000 -		540,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000 -	740,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	80,000 -		660,000 -
	ยอดยกไป		140,000 -	800,000 -	660,000 -

ยอดยกไป
660,000.-

= ยอดคงเหลือยกมาต้นปี **บวก** รวมจ่ายเงินกู้ **หัก** รวมรับชำระ
= 0 + 800,000 - 140,000

ตัวอย่างแสดงการปิดบัญชีแยกประเภทเงินกองทุน (1)

บัญชีแยกประเภทเงินกองทุนนั้นในระหว่างปีมีรายการรับเพียงรายการเดียว รายการสุดท้ายที่บันทึกบัญชี คือวันที่ 31 ตุลาคม 2545 ดังนั้น เมื่อปิดบัญชีสิ้นปี และทำการสรุปยอดยกไป ต้องลงบันทึกวันเดือนปีที่ทำการปิดยอดบัญชีทุกครั้ง นั่นก็คือ เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ดังนี้

บัญชีเงินกองทุน (1)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000 -		1,000,000 -
ธ.ค. 31	ยอดยกไป		1,000,000 -	0 -	1,000,000 -

ยอดยกไป
1,000,000.-

= ยอดคงเหลือยกมาต้นปี **บวก** รวมรับ **หัก** รวมจ่าย
= 0 + 1,000,000 - 0

ตัวอย่างการรวมยอดแต่ละชื่อบัญชีในแบบสรุปรายได้ประจำปี

สรุปยอดรวมรายได้ดังนี้

- 1 บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ (6,000 + 7,400) รวมเท่ากับ 13,400.- บาท
- 2 บัญชีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 1 รวมเท่ากับ 1,000.- บาท
- 3 รวมรายได้ทั้งปี เท่ากับ 14,400.- บาท

สรุปบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (1)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้											6,000	7,400	13,400	1
2	42	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 1												1,000	1,000	2
		รวม											6,000	8,400	14,400	3

การรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมจัดทำงบการเงิน

สำหรับบัญชีชุดที่ 1 หลังจากที่ปิดบัญชีประจำเดือนธันวาคม เรียบร้อยแล้ว กองทุนหมู่บ้านจะมีข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดทำงบการเงิน โดยข้อมูลดังกล่าวจะได้มาจากยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง และยอดรวมของสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี ดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมจัดทำงบการเงินของบัญชีชุดที่ 1 (1)

ข้อมูลจากบัญชีแยกประเภท	หน่วย:บาท
เงินฝากธนาคาร	354,400.00
ลูกหนี้เงินกู้	660,000.00
เงินกองทุน	1,000,000.00
ข้อมูลจากสรุปรายได้ประจำปี	
ดอกเบี้ยเงินกู้	13,400.00
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000.00
ข้อมูลจากสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี	-

ตัวอย่างการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ 2 : ธุรกรรมของกองทุนบัญชีที่ 2 และ บัญชีที่ 3

วันที่	รายการ
2545ก.ย. 1	- กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก ม.1 รับสมัครสมาชิก 70 ราย ได้รับค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 30 บาท รวมเป็นเงิน 2,100 บาท - รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก หุ้นละ 10 บาท รวม 700 หุ้น เป็นเงิน 7,000 บาท - รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท - นำเงินฝากเข้าบัญชีในวันนี้ทั้งหมด
ก.ย. 20	- ถอนเงินฝากธนาคารจากบัญชีที่ 2 จ่ายเป็นค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์จำนวน 500 บาท
ต.ค. 1	- รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 3 ราย กู้เงินฉุกเฉิน รายละ 2,000 บาท รวมเป็นเงิน 6,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือนและให้เสร็จสิ้นภายใน 3 เดือน
ต.ค. 19	- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติขอกู้เงินจากธนาคารออมสิน 100,000 บาท โดยสัญญากำหนดให้ชำระคืนภายใน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ชำระเป็นงวดรายเดือนๆ ละ 1,890 บาท - มติคณะกรรมการให้นำเงินสดจำนวน 100 บาทไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 3) เพื่อรองรับการโอนเงินกู้เข้าบัญชี
ต.ค.20	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำสัญญาเงินกู้ กับธนาคารออมสิน ธนาคารได้โอนเงินกู้เข้าบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก (บัญชีที่ 3) เรียบร้อยแล้วในวันนี้
พ.ย. 1	- รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท - รับชำระเงินค้ำจากลูกหนี้ จำนวน 3 ราย เป็นเงินต้น 3,000 บาท ดอกเบี้ย 60 บาท - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 9 ราย กู้เงินสามัญ รายละ 10,000 บาท รวมเป็นเงิน 90,000 บาท จากบัญชีที่ 3 (เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน) โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือน และให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี และถอนเงินฝากนำมาจ่ายเงินกู้ในวันนี้
พ.ย. 30	ถอนเงินฝากธนาคารจ่ายชำระหนี้ธนาคารเป็นเงินต้น 1,473 บาท ดอกเบี้ย 417 บาท
ธ.ค. 1	- รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท - รับชำระเงินค้ำจากลูกหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านโดยจำแนกลูกหนี้ตามแหล่งที่มาของเงินค้ำนี้ ลูกหนี้บัญชีที่ 2 จำนวน 3 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 3,000 บาท ดอกเบี้ย 30 บาท ลูกหนี้บัญชีที่ 3 จำนวน 9 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 9,000 บาท ดอกเบี้ย 900 บาท - รับเงินบริจาคจากสมาชิกจำนวน 200 บาท
ธ.ค. 11	นำเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 จำนวน 6,060 บาทและบัญชีที่ 3 จำนวน 8,010 บาท
ธ.ค. 30	นำเงินไปจ่ายชำระหนี้ธนาคารเป็นเงินต้น 1,479 บาท ดอกเบี้ย 411 บาท
ธ.ค. 31	กองทุนหมู่บ้านฯ ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 150 บาท

สมุดบัญชีชุดที่ 2 (2)

เดือน กันยายน 2545

วันที่ 1 กันยายน 2545 กองทุนหมู่บ้านห้วยแพรง ม.1 รับสมัครสมาชิก 70 ราย ได้รับค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 30 บาท รวมเป็นเงิน 2,100 บาท รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก หุ้นละ 10 บาท รวม 700 หุ้น เป็นเงิน 7,000 บาท รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท นำเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในวันนี้ทั้งหมด

การวิเคราะห์รายการ: สำหรับในวันที่ 1 กันยายน 2545 เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรายการทางการเงิน อยู่ 4 เหตุการณ์ คือ

1. รับค่าธรรมเนียมเป็นเงินสด รวม 2,100 บาท
2. รับเงินค่าหุ้นสมาชิกเป็นเงินสดรวม 7,000 บาท
3. รับเงินฝากสัจจะรวม 7,000 บาท
4. นำเงินสดจำนวน 16,100 บาท ($2,100 + 7,000 + 7,000$) ฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 กรณีที่เหตุการณ์ทางการเงินเกิดขึ้นในวันเดียวกัน สามารถวิเคราะห์และบันทึกรายการในลักษณะรวมกันได้ ดังนี้

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2) เพิ่มขึ้นจำนวน 16,100 บาท
รายได้ค่าธรรมเนียม เพิ่มขึ้น จำนวน 2,100 บาท
ค่าหุ้น เพิ่มขึ้น จำนวน 7,000 บาท
เงินฝากสัจจะเพิ่มขึ้น จำนวน 7,000 บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 16,100 บาท

ช่องเงินฝากสัจจะ บันทึก 7,000 บาท

ช่องค่าหุ้น บันทึก จำนวน 7,000 บาท

ช่องประเภทรายรับอื่น ๆ ชื่อบัญชี “ ค่าธรรมเนียม ” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 2,100 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระค่างาน				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินสด	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ก.ย. 1	ร.02/001	รับค่าธรรมเนียมแรก เข้าเงินค่าหุ้น และ เงินฝากสัจจะ		16,100	7,000	7,000						ค่าธรรมเนียม	2,100

หมายเหตุ : โดยปกติบัญชีที่บันทึกในช่อง “อื่น ๆ” จะต้องผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ณ วันที่บันทึกรายการ แต่สำหรับคู่มือบัญชีเล่มนี้ จะให้ผ่านรายการไปยังบัญชีสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี ในวันที่ปิดยอดสิ้นเดือน เพียงครั้งเดียว ทั้งนี้เพื่อป้องกันการสับสนสำหรับผู้ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามถ้าในเดือนนั้นๆ มีรายได้หรือค่าใช้จ่ายประเภทเดียวกันหลายครั้ง เช่น มีค่าธรรมเนียมเกิดขึ้นหลายครั้ง ให้รวมยอดค่าธรรมเนียมก่อนบันทึกในสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี

วันที่ 20 กันยายน 2545 ถอนเงินฝากธนาคารจากบัญชีที่ 2 จ่ายเป็นค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์จำนวน 500 บาท

การวิเคราะห์รายการ: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้สามารถแยกได้ออกเป็น 2 เหตุการณ์ คือ

1. มีการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2
2. นำเงินสดที่ถอนมาจากเหตุการณ์ที่ 1 ไปซื้อเครื่องเขียนแบบพิมพ์

เหตุการณ์ที่ 1: ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2

การวิเคราะห์รายการ: บัญชีเงินฝากธนาคาร (2) ลดลง

เงินสด (ในมือ) เพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: สมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องในการถอนเงินฝากธนาคารนั้น จะต้องบันทึกทั้งสมุดบัญชีรายรับ และสมุดบัญชีรายจ่ายของกองทุนชุดที่ 2 (2) ดังนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2): ช่องเงินสด บันทึกจำนวน 500 บาท

ช่องอื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินฝากธนาคาร (ถ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 500 บาท

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2): ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึกจำนวน 500 บาท

ช่องอื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินสด (ถ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 500 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน และ รายจ่ายกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ									
					เงินฝากสัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
							จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
2545 ก.ย. 1	ร.02/001	รับค่าธรรมเนียมแรกเข้า เงินค่าหุ้น และ เงินฝากสัจจะ		16,100	7,000	7,000							ค่าธรรมเนียม	2,100
20	ร.02/002	ถอนเงินจากธนาคาร	500										เงินฝากธนาคาร	500

วงเล็บ “อ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเงินสดเพิ่มขึ้นจากการถอนเงินฝาก

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอนสัจจะ	ถอนค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวนราย	จ่ายให้กู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
2545 ก.ย. 20	ร.02/002	ถอนเงินจากธนาคาร		500									เงินสด	500

วงเล็บ “อ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเงินฝากธนาคารลดลงจากการถอนเป็นเงินสด

เหตุการณ์ที่ 2: นำเงินสดที่ถอนมาจากเหตุการณ์ที่ 1 ไปซื้อเครื่องเขียนแบบพิมพ์ จำนวน 500 บาท

การวิเคราะห์รายการ: เงินสด ลดลง

ค่าใช้จ่ายประเภท(ชื่อบัญชี) ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ เพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึกจำนวน 500 บาท

ช่องอื่น ๆ ชื่อบัญชี “ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 500 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับและ รายจ่ายกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน	ถอน	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							ตั้งจะ	ค่าหุ้น	จำนวน	จ่ายให้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี
ราย	หุ้น	ราย	หุ้น	ราย	เงิน	เงิน	เงิน	เงิน					
2545 ก.ย. 20	ร.02/002	ถอนเงินจากธนาคาร		500								เงินสด (ถ.)	500
	ร.02/001	จ่ายค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	500									ค่าวัสดุ	500

การปิดยอดในสมุดบันทึกรายการขั้นต้น ณ สิ้นเดือน

ทุกสิ้นเดือนกองทุนหมู่บ้านจะต้องทำการปิดบัญชีในสมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายของกองทุนชุดที่ 2 (2) เช่นเดียวกับที่ได้อธิบายไว้ในการจัดทำบัญชีชุดที่ 1 (1) สำหรับในเดือนกันยายน 2545 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 มีรายการที่ต้องบันทึกบัญชีรายการขั้นต้นเพียง 2 รายการเท่านั้น การรวมยอดในสมุดบัญชีรายรับกองทุน และ สมุดบัญชีรายจ่ายของกองทุนชุดที่ 2 (2) ของเดือนกันยายน แสดงให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝากตั้งจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน	
ราย	ราย	บัญชีที่ 2	บัญชีที่ 3	ราย	ราย								
2545 ก.ย. 1	ร.02/001	รับค่าธรรมเนียมแรกเข้า เงินค่าหุ้น และ เงินฝากตั้งจะ		16,100	7,000	7,000						ค่าธรรมเนียม	2,100
20	ร.02/002	ถอนเงินจากธนาคาร	500									เงินฝากธนาคาร (ถ.)	500
		รวมเดือนนี้	500	16,100	7,000	7,000							2,600

เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชีหลังจากบันทึก รายการไปบัญชีแยกประเภทแล้ว

(11) (12) (31) (32)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 1

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้คู่	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ก.ย. 20	ร.02/002	ถอนเงินจาก ธนาคาร		500								เงินสด (ถ.)	500
	จ.02/001	จ่ายค่าเครื่อง เขียนแบบพิมพ์	500									ค่าวัสดุ (สจ.)	500
		รวมเดือนนี้	500	500									1,000

(11) (12)

เมื่อบันทึกรายการค่าวัสดุ (หมวดค่าใช้จ่าย) ในสรุปค่าใช้จ่ายประจำปีแล้ว ให้เขียนอ้างอิงด้วยตัวย่อ "สจ." ใต้ข้อบัญชี (สจ.)

เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชีหลังจากบันทึกรายการไปบัญชีแยกประเภทแล้ว

หลังจากที่ปิดบัญชีในสมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายของกองทุนสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2) เรียบร้อยแล้ว ให้นำยอดรวมของทุกบัญชีไปบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ยอดรวมของบัญชี เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินฝากสัจจะ และเงินค่าหุ้น ให้บันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท

ตัวอย่างการบันทึกรายการจากสมุดบัญชีรายรับ และรายจ่ายกองทุน(2)ไปสมุดบัญชีแยกประเภทของสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2) สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน 2545

บัญชีเงินสด (2)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500-		500 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500-	- -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100 -		16,100 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	15,600 -

ยอดเงินคงเหลือของบัญชีเงินฝากธนาคารต้องมียอดตรงกับสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่	ถอน (Withdrawal)	ฝาก (Deposit)	คงเหลือ (Total Amount)
01/09/45		16,100.00	16,100.00
20/09/45	500.00		15,600.00

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000 -		7,000 -

บัญชีค่าหุ้น (2)

เลขที่ 32

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000 -		7,000 -

2. ยอดรวมของรายได้และค่าใช้จ่ายประจำเดือน จะบันทึกในสรุบบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี ตัวอย่างการแสดงรายการในสรุบบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับประจำปีสิ้นสุด 30 กันยายน 2545

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ค่าธรรมเนียม									2,100					

สรุบบัญชีรายได้ประจำปีสามารถอธิบายได้ ดังนี้

เลขที่บัญชี 41 แสดงให้ทราบว่า เป็นประเภทบัญชีรายได้

ชื่อบัญชี ค่าธรรมเนียม นำมาจากสมุดบัญชีรายรับกองทุน

เดือน ก.ย. แสดงให้ทราบว่า รายได้ที่เกิดขึ้นเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในเดือนกันยายน จำนวน 2,100 บาท

สรุบบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	51	ค่าวัสดุ									500					

สรุบบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปีสามารถอธิบายได้ ดังนี้

เลขที่บัญชี 51 แสดงให้ทราบว่า เป็นประเภทบัญชีค่าใช้จ่าย

ชื่อบัญชี ค่าวัสดุ นำมาจากสมุดบัญชีรายจ่าย

เดือน ก.ย. แสดงให้ทราบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในเดือนกันยายน จำนวน 500 บาท

เดือน ตุลาคม 2545

วันที่ 1 ตุลาคม 2545 - รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 3 ราย กู้เงินฉุกเฉิน

รายละ 2,000 บาท รวมเป็นเงิน 6,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือนและให้เสร็จสิ้นภายใน 3 เดือน

การวิเคราะห์รายการ: ในวันที่ 1 ตุลาคม 2545 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรายการทางการเงิน 2 เหตุการณ์ คือ

1. รับฝากเงินสัจจะ เป็นเงิน 7,000 บาท
2. จ่ายเงินกู้ฉุกเฉิน ให้สมาชิก 3 ราย รวม 6,000 บาท

เหตุการณ์ที่ 1: รับฝากเงินสัจจะ

การวิเคราะห์รายการ: เงินสดเพิ่มขึ้น
เงินฝากสัจจะเพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)
ช่องเงินสด บันทึกจำนวน 7,000 บาท
ช่องเงินฝากสัจจะ บันทึกจำนวน 7,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับและ รายจ่ายกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ									
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 ค.ศ. 1	ร.02/003	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000									

เหตุการณ์ที่ 2: จ่ายเงินกู้ลูกเงิน

การวิเคราะห์รายการ: เงินสดลดลง
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)
ช่องเงินสด บันทึกจำนวน 6,000 บาท
ช่องจ่ายเงินลูกหนี้ ช่องจำนวนราย บันทึก 3 ราย ช่องจ่ายให้กู้ บันทึก 6,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับและรายจ่ายกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สั่งจ่าย	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้ คู่	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ต.ค. 1	จ.02/002	เงินกู้ บัญชีที่ 2 (ลูกเงิน)	6,000				3	6,000					

หมายเหตุ: ในการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้ กองทุนหมู่บ้านต้องทำรายละเอียดบัญชีลูกหนี้รายตัว โดยบันทึกในสมุดทะเบียนลูกหนี้ หรือบางกองทุนอาจทำบัญชีลูกหนี้รายตัว (บัตรลูกหนี้รายตัว) โดยแยกแหล่งเงินกู้ให้ชัดเจนว่า ลูกหนี้กู้เงินจาก บัญชีที่ 1 บัญชีที่ 2 หรือ **บัญชีที่ 3**

วันที่ 19 ตุลาคม 2545 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติขอกู้เงินจากธนาคารออมสิน 100,000 บาท โดยสัญญากำหนดให้ชำระคืนภายใน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ชำระเป็นงวดรายเดือนๆ ละ 1,890 บาท คณะกรรมการมีมติให้นำเงินสดจำนวน 100 บาท ไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3 เพื่อรองรับการโอนเงินกู้เข้าบัญชี

“ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ ๒๕๕๑ กำหนดให้ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เปิดบัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน เป็นบัญชีที่ 3 สำหรับรองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน”

ดังนั้น ในกรณีนี้ กองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านแพรกต้องเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก(ออมทรัพย์) เป็นบัญชีที่ 3 กับสถาบันการเงินที่ขอกู้เงิน ซึ่งในที่นี้คือ ธนาคารออมสิน เพื่อรองรับเงินกู้ยืมจำนวน 100,000 บาท ดังกล่าว

หมายเหตุ: การเปิดบัญชีออมทรัพย์จะเปิดจำนวนเท่าไรก็ได้ตามแต่ระเบียบจะกำหนด แต่สำหรับการบันทึกบัญชีนั้นกองทุนหมู่บ้านสามารถบันทึกไว้ในสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2) ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับกองทุนหมู่บ้านมากเกินไป อย่างไรก็ตาม ถ้าต้องการแยกสมุดบัญชีที่จะบันทึกเป็นชุดที่ 3 ก็สามารทำได้ แต่ในที่นี้ ขอยกตัวอย่างในกรณีนี้บันทึกไว้ในสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2)

เงื่อนไขการเปิดบัญชีออมทรัพย์ ส่วนใหญ่ทุกสถาบันการเงินจะต้องกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำของการเปิดบัญชีไว้กองทุนหมู่บ้านต้องใช้เงินสดที่อยู่ในมือไปเปิดบัญชีที่ 3 เพื่อรองรับการโอนเงินกู้จากสถาบันการเงิน

การวิเคราะห์รายการ: นำเงินสดไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 3) จะต้องบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2) และรายจ่ายกองทุน (2) ทั้งสองเล่ม

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 100 บาท

ช่องประเภทรายรับอื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินสด (ฝ)” ช่องจำนวนเงินบันทึก 100 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2) กรณีเปิดบัญชีโดยใช้เงินสดที่อยู่ในมือ

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ค.ค. 1	ร.02/003	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
19	จ.02/003	เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3		100								เงินสด (ฝ)	100

วงเล็บ “ฝ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นมาจากการนำเงินสดฝากเข้าบัญชี

การบันทึกบัญชี: สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 100 บาท

ช่องประเภทรายจ่ายอื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินฝากธนาคาร (ฝ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 100 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) กรณีเปิดบัญชีโดยใช้เงินสดที่อยู่ในมือ

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินกูยหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้กู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ค.ค. 1	จ.02/002	เงินกู้ บัญชีที่ 2 (ลูกเงิน)	6,000				3	6,000					
19	จ.02/003	เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3		100								เงินฝากธนาคาร (ฝ)	100

วงเล็บ “ฝ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเงินสดลดลงจากการนำเงินสดไปเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร

วันที่ 20 ตุลาคม 2545 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำสัญญากู้เงิน ธนาคารออมสินได้ออนเงินกู้จำนวน 100,000 บาท เข้าบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก (บัญชีที่ 3) เรียบร้อยแล้วในวันนี้

การวิเคราะห์: เมื่อมีการกู้เงินมาจากสถาบันการเงิน โดยการผ่านเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (เพื่อเรียก) แสดงว่าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เล่มที่ 3 จะเพิ่มขึ้น
กองทุนหมู่บ้านจะมีหนี้สินเพิ่มขึ้น (เจ้าหนี้เงินกู้) ในจำนวนเงินที่เท่ากันคือ 100,000 บาท

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 100,000 บาท

ช่องประเภทรายจ่ายอื่น ๆ ชื่อบัญชี “เจ้าหนี้เงินกู้” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 100,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการรับโอนเงินกู้ในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้เดิม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ต.ค. 1	ร.02/003	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
19	จ.02/003	เปิดบัญชีเงินฝาก ธนาคาร บัญชีที่ 3		100								เงินสด (ฝ)	100
20	ร.02/004	รับเงินกู้จากเจ้าหนี้ ธนาคารออมสิน		100,000								เจ้าหนี้เงินกู้	100,000

หมายเหตุ: การผ่านรายการ ช่องชื่อบัญชีอื่น ๆ ที่เป็น เจ้าหนี้เงินกู้ (หมวดหนี้สิน) โดยปกติรายการที่อยู่ช่องอื่น ๆ จะต้องบันทึกในบัญชีแยกประเภททันทีที่เกิดเหตุการณ์ แต่สำหรับคู่มือบัญชีเล่มนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกกับผู้ปฏิบัติ จะให้บันทึกครั้งเดียวในวันปิดยอดในสมุดบัญชีรายการขึ้นต้น ณ สิ้นเดือน

แสดงตัวอย่างการปิดบัญชีประจำเดือนตุลาคม 2545 ของสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝากสำเร็จ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวนราย	เงินสด	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ต.ค. 1	ร.02/003	รับเงินฝากสำเร็จ	7,000		7,000								
19	จ.02/003	เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3		100							เงินสด (ฝ)	100	
20	ร.02/004	รับเงินกู้จากเจ้าหนี้ธนาคารออมสิน		100,000							เจ้าหนี้เงินกู้ (21)	100,000	
รวมเดือนนี้			7,000	100,100	7,000	-	-	-	-	-		100,100	

เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชีหลังจากบันทึกรายการไปบัญชีแยกประเภทแล้ว

เจ้าหนี้เงินกู้ (หมวดหนี้สิน) ที่อยู่ช่องอื่น ๆ จะต้องบันทึกในบัญชีแยกประเภท และอ้างอิงเลขที่บัญชีเมื่อบันทึกแล้ว

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอนสำเร็จ	ถอนค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวนราย	จ่ายให้กู้	เงินสด	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ต.ค. 1	จ.02/002	เงินกู้ บัญชีที่ 2 (ถูกเงิน)	6,000				3	6,000					
19	จ.02/003	เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3	100								เงินฝากธนาคาร (ฝ)	100	
รวมเดือนนี้			6,100			3	6,000					100	

เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชีหลังจากบันทึกรายการไปบัญชีแยกประเภทแล้ว

หมายเหตุ: ในช่องบัญชีอื่นๆ ต้องนำชื่อบัญชีที่มีไปบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน หลังจากนั้นให้เขียนอ้างอิงเลขที่บัญชี หรือ ตัวย่อที่เกี่ยวข้องใส่ชื่อบัญชานั้นๆ ยกเว้นบัญชีที่เป็นรายการฝากเงิน (ฝ) หรือ ถอนเงินสดจากธนาคาร (ถ) ไม่ต้องนำรายการนั้นๆ ไปบันทึกบัญชีแยกประเภทอีก เนื่องจากบัญชีเงินสด หรือ บัญชีเงินฝากธนาคารได้นำยอดรวมเดือนนี้ของ “ช่องเงินสด” และ “ช่องเงินฝากธนาคาร” ในสมุดบัญชีรายรับกองทุน-รายจ่ายกองทุน ไปบันทึกบัญชีแยกประเภทแล้ว หากนำไปบันทึกรายการอีกมีผลทำให้สูงหรือต่ำไป

ตัวอย่างการบันทึกไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท

บัญชีเงินสด (2)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500 -		500 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	- -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		7,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,100 -	900 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100 -		16,100 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	15,600 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,100 -		115,700 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2) ประกอบด้วย

สมุดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เล่มที่ 2 (บัญชีที่ 2)	แสดงยอดจำนวน	15,600 บาท
เล่มที่ 3 (บัญชีที่ 3)	แสดงยอดจำนวน	100,100 บาท
รวม		115,700 บาท

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่ DD/MM/YY	ถอน Pa	ก่อน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข Officer No.
01/09/45			16,100.00	16,100.00	1
20/09/45	500.00			15,600.00	2
					3

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่ DD/MM/YY	ถอน Pa	ก่อน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข Officer No.
19/10/45			100.00	100.00	1
20/10/45		100,000.00		100,100.00	2

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000 -		7,000 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		14,000 -

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)

เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000 -	6,000 -

บัญชีเจ้าหนี้กู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงินกู้ จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,000 -		100,000 -

ข้อสังเกต: สำหรับเดือนตุลาคม 2545 สรุปบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี จะไม่มีการบันทึกรายการในเดือน ตุลาคม เนื่องจากไม่มีรายได้และค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในระหว่างเดือน

เดือน พฤศจิกายน 2545

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545

- รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท
- รับชำระเงินคืนจากลูกหนี้ จำนวน 3 ราย เป็นเงินต้น 3,000 บาท ดอกเบี้ย 60 บาท
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ มีมติอนุมัติให้สมาชิกจำนวน 9 ราย กู้สามัญ รายละ 10,000 บาท รวมเป็นเงิน 90,000 บาท จากบัญชีที่ 3 (เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน) โดยคิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 ต่อเดือน ชำระเป็นงวดรายเดือน ให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี ถอนเงินฝากธนาคารนำมาจ่ายเงินกู้ในวันนี้

การวิเคราะห์รายการ: เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่ามิเหตุการณ์เกิดขึ้น 4 เหตุการณ์ ดังนี้

1. รับฝากเงินสัจจะ จำนวน 7,000 บาท
2. รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่กู้จากบัญชีที่ 2 เป็นเงินสด 3,000 บาท และเป็นดอกเบี้ย จำนวน 60 บาท
3. ถอนเงินจากธนาคาร จำนวน 90,000 บาท
4. จ่ายเงินกู้ในสมาชิก 9 ราย ๆ ละ 10,000 บาท

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 1 รับฝากเงินสัจจะ จำนวน 7,000 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 7,000 บาท

ช่องเงินฝากสัจจะ บันทึก 7,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 13

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ									
					เงินฝากสัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
							จำนวนราย	เงินสด	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน		
2545 พ.ย. 1	ร.02/005	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000									

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 2 รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่กู้จากบัญชีที่ 2 เป็นเงินสด 3,000 บาท และเป็นดอกเบี้ย จำนวน 60 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 3,060 บาท

- ช่องรับชำระคืนเงินกู้ยืม - จำนวนราย บันทึก 3 ราย
- เงินต้น บันทึก 3,000 บาท
  - ดอกเบี้ย บันทึก 60 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน(2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/005	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/005	รับชำระคืนเงินกู้ บัญชีที่ 2	3,060			3	3,000	60					

บันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 3 ถอนเงินจากธนาคาร (บัญชีที่ 3) จำนวน 90,000 บาท

หมายเหตุ ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วว่า การฝาก หรือ การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร ต้องบันทึกรายการในสมุดบัญชีทั้ง 2 เล่ม คือ ① สมุดบัญชีรายรับ และ ② สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน

① บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก จำนวนเงิน 90,000 บาท

ช่องประเภทรายรับ อื่น ๆ บันทึก ชื่อบัญชี “เงินฝากธนาคาร (ถ)” ช่องจำนวนเงินบันทึก 90,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับ (2) การถอนเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 3)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/005	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/005	รับชำระคืนเงินกู้ บัญชีที่ 2	3,060			3	3,000	60					
	ร.02/006	ถอนเงินจากธนาคาร	90,000									เงินฝากธนาคาร (ถ.)	90,000

2 บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่อง เงินฝากธนาคาร บันทึก 90,000 บาท

ช่องประเภทรายจ่าย อื่น ๆ ชื่อบัญชี “ เงินสด (ถ) ” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 90,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) การถอนเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 3)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จ่ายให้ ผู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000									เงินสด (ถ.)	90,000

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 4 จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก 9 ราย จำนวน 90,000 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 90,000 บาท

ช่องจ่ายเงินกู้ จำนวนราย บันทึก 9 ราย จำนวนเงิน บันทึก 90,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก (บัญชีที่ 3)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จ่ายให้ ผู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000									เงินสด (ถ.)	90,000
	จ.02/004	จ่ายเงินกู้ บัญชีที่ 3 (สามัญ)	90,000				9	90,000						

หมายเหตุ รายการถอนเงินฝากธนาคารเพื่อจ่ายเงินกู้ให้สมาชิก มีวิธีบันทึกบัญชีโดยใช้วิธีตัดขั้นตอนได้อีกวิธี คือไม่ต้องบันทึกรายการถอนเงินฝากเป็นเงินสดตามตัวอย่างของเหตุการณ์ที่ 3 ให้ตัดขั้นตอนไปบันทึกในบัญชีรายจ่ายกองทุนที่ช่องเงินฝากธนาคาร 90,000 บาท และ ที่ช่องจ่ายให้กู้ 90,000 บาท ได้ทันที

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2545 ถอนเงินฝากธนาคารจ่ายชำระหนี้ธนาคารเป็นเงินสด 1,473 บาท ดอกเบี้ย 417 บาท

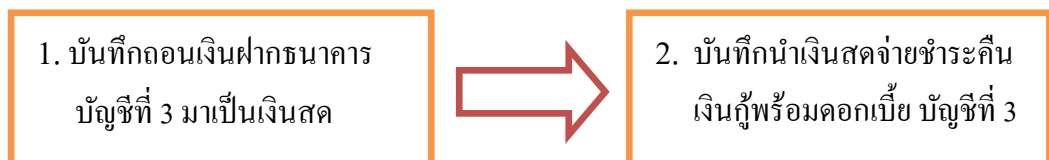
หมายเหตุ: ในกรณีนี้สมมติว่า กองทุนหมู่บ้านต้องนำเงินไปชำระให้ธนาคารออมสิน ดังนั้นจะเห็นว่าในเดือน พฤศจิกายน กองทุนยังไม่มีรายได้จากการปล่อยกู้ แต่เมื่อทำสัญญากำหนดให้ชำระเป็นรายเดือน กองทุนต้องบริหารจัดการเงินสำหรับปล่อยกู้ ดังนั้น ในเดือนแรกจึงไม่สามารถปล่อยกู้ได้ทั้งหมด ต้องสำรองไว้สำหรับ การชำระคืนเงินกู้ในกรณีที่ยังไม่มีรายได้ นอกจากนี้ กองทุนไม่สามารถถอนเงินฝากทั้งจำนวน 100,000 บาท เนื่องจากต้องมีเงินคงเหลือไว้ในบัญชีเงินฝากตามเงื่อนไขของสถาบันการเงิน ในการทำสัญญากับธนาคาร บางธนาคารกำหนดให้ชำระเป็นรายปี บางธนาคารโดยเฉพาะธนาคารออมสิน กองทุนสามารถกำหนดว่าจะชำระ เป็นรายเดือน รายไตรมาส รายหกเดือน หรือรายปีก็ได้ ดังนั้นกองทุนต้องบริหารจัดการเงินให้เพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ เช่น อาจให้สมาชิกกู้เป็นรายเดือน และทำสัญญากับธนาคารที่กู้เงินมาเป็นรายไตรมาส หรือ รายหกเดือน หรือรายปีก็ได้ สำหรับคู่มือเล่มนี้เนื่องจากต้องการแสดงให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข จึงยกตัวอย่างให้เป็นรายเดือน อาจไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่กองทุนหมู่บ้านดำเนินการ แต่เนื่องจากต้องการแสดงให้เห็นการบันทึกรายการทางบัญชีเท่านั้น

การวิเคราะห์รายการ: ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2545 กองทุนต้องถอนเงินฝากจากบัญชีที่ 3 เพื่อไปชำระเงินกู้ให้ธนาคารจำนวน 1,890 บาท พิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรายการทางการเงิน 2 รายการ คือ

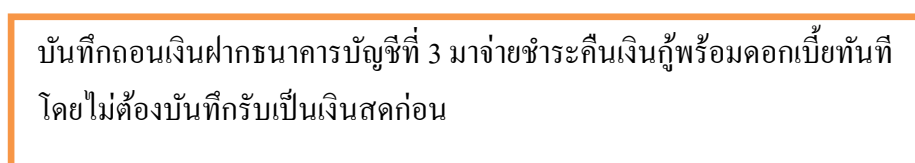
1. ถอนเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3
2. จ่ายชำระคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ บัญชีที่ 3

สำหรับวิธีการบันทึกบัญชีของรายการนี้ สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 บันทึกรายการเป็น 2 เหตุการณ์ ดังนี้

วิธีที่ 2 บันทึกรายการแบบลดขั้นตอนเหลือเหตุการณ์เดียว ดังนี้

ตัวอย่างวิธีที่ 1 บันทึกรายการเป็น 2 เหตุการณ์

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 1 ถอนเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3 (ต้องบันทึกรายการทั้งสมุดบัญชีรายรับ และ สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน) ดังนี้

1 บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่อง เงินสด บันทึก 1,890 บาท

ช่อง ประเภทรายรับ อื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินฝากธนาคาร (ถ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 1,890 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2) แสดงการรับเงินสดจากการถอนเงินจากบัญชีเงินฝาก

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/005	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/005	รับชำระคืนเงินกู้ บัญชีที่ 2	3,060			3	3,000	60					
	ร.02/006	ถอนเงินจากธนาคาร	90,000								เงินฝากธนาคาร (ถ.)	90,000	
30	ร.02/007	ถอนเงินจากธนาคาร	1,890								เงินฝากธนาคาร (ถ.)	1,890	

2 บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 1,890 บาท

ช่องประเภทรายจ่าย อื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินสด (ถ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 1,890 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) แสดงการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร (บัญชีที่ 3)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้ ผู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000								เงินสด (ถ.)	90,000
	จ.02/004	จ่ายเงินกู้ บัญชีที่ 3 (สามัญ)	90,000				9	90,000					
30	ร.02/007	ถอนเงินจาก ธนาคาร		1,890								เงินสด (ถ.)	1,890

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 2 จ่ายชำระคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ บัญชีที่ 3

บันทึกในสมุดรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 1,890 บาท

ช่องจ่ายชำระคืนเจ้าหนี้- ช่องเงินต้น บันทึก 1,473 บาท ช่องดอกเบี้ย บันทึก 417 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) การชำระคืนเงินกู้ให้สถาบันการเงิน

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้ ผู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000								เงินสด (ถ.)	90,000
	จ.02/004	จ่ายเงินกู้ บัญชีที่ 3 (สามัญ)	90,000				9	90,000					
30	ร.02/007	ถอนเงินจาก ธนาคาร		1,890								เงินสด (ถ.)	1,890
	จ.02/005	ชำระเจ้าหนี้	1,890						1,473	417			

ตัวอย่างวิธีที่ 2 บันทึกรายการแบบลดขั้นตอนเหลือเหตุการณ์เดียว

บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 1,890 บาท

ช่อง จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้ ที่ช่องเงินต้น บันทึก 1,473 บาท ที่ช่องดอกเบี้ย บันทึก 417 บาท

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้ คู่	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000								เงินสด (ถ.)	90,000
	จ.02/004	จ่ายเงินคู่ บัญชีที่ 3 (สามัญ)	90,000				9	90,000					
	จ.02/005	ชำระเจ้าหนี้		1,890					1,473	417			

ในเดือนพฤศจิกายน 2545 มีรายการที่ต้องบันทึกเพียงเท่านี้ สิ้นเดือนกองทุนหมู่บ้านต้องปิดบัญชี สมุดรายรับ และรายจ่ายกองทุน ชุดที่ 2 (2) ประจำเดือน พร้อมกับบันทึกไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตัวอย่างแสดงการปิดบัญชี ประจำเดือนพฤศจิกายน 2545 ของสมุดบัญชีชุดที่ 2 (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 13

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ข้อบัญญัติ	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/005	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/005	รับชำระคืนเงินกู้ บัญชีที่ 2	3,060			3	3,000	60					
	ร.02/006	ถอนเงินจากธนาคาร	90,000								เงินฝากธนาคาร (ถ.)	90,000	
30	ร.02/007	ถอนเงินจากธนาคาร	1,890								เงินฝากธนาคาร (ถ.)	1,890	
		รวมเดือนนี้	101,950	-	7,000	-	3	3,000	60	-		91,890	
			(11)		(31)			(13)	(สร.)				

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 13

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้กู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ข้อบัญญัติ	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 1	ร.02/006	ถอนเงินจาก ธนาคาร		90,000								เงินสด (ถ.)	90,000
	จ.02/004	จ่ายเงินกู้ บัญชีที่ 3 (สามัญ)	90,000			9	90,000						
30	ร.02/007	ถอนเงินจาก ธนาคาร		1,890								เงินสด (ถ.)	1,890
	จ.02/005	ชำระเจ้าหนี้	1,890					1,473	417				
		รวมเดือนนี้	91,890	91,890		9	90,000	1,473	417				91,890
			(11)	(12)			(13)	(21)	(สจ.)				

ตัวอย่างแสดงการบันทึกไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

บัญชีเงินสด (2)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500 -		500 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	- -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		7,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,100 -	900 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	101,950 -		102,850 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890 -	10,960 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100 -		16,100 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	15,600 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,100 -		115,700 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890 -	23,810 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร(2) ประกอบด้วย

สมุดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เล่มที่ 2 (บัญชีที่2) แสดงยอดจำนวน 15,600 บาท
 เล่มที่ 3 (บัญชีที่ 3) แสดงยอดจำนวน 8,210 บาท
 รวม 23,810 บาท

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วัน เดือน ปี DD/MM/YY	ถอน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข พนักงาน Officer No.
สมุดบัญชีเงินฝาก บัญชีที่ 2				
01/09/45		16,100.00	16,100.00	1.
20/09/45	500.00		15,600.00	2.
				3.

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่ เดือน ปี DD/MM/YY	ถอน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข ผอ.บัญชี Officer No.
สมุดบัญชีเงินฝาก บัญชีที่ 3				
19/10/45		100.00	100.00	1
20/10/45		100,000.00	100,100.00	2
01/11/45	90,000.00		10,100.00	3
30/11/45	1,890.00		8,210.00	4

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)

เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000-	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000-		3,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000-	93,000 -

รายละเอียดบัญชีลูกหนี้เงินกู้ตามแหล่งที่มาของเงิน

ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 2 จำนวน 3 ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ	3,000 บาท
ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 3 จำนวน 9 ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ	90,000 บาท
รวมยอดลูกหนี้เงินกู้จำนวน 12 ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ	93,000 บาท

ตัวอย่างแสดงบัญชีแยกประเภทลูกหนี้เงินกู้ตามแหล่งที่มาของเงิน

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2)

เลขที่ 13/1

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000-	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000-		3,000 -

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 13/2

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000-	90,000 -

บัญชีเจ้าหนี้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงิน จากเจ้าหนี้	จ่ายเงิน ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,000 -		100,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		1,473 -	98,527 -

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000 -		7,000 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		14,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	7,000 -		21,000 -

ตัวอย่างการแสดงรายการในสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับปีสิ้นสุด 30 พฤศจิกายน 2545

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ค่ารวมเนียม									2,100					
2	42	ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 2											60			

สรุบบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	51	ค่าวัสดุ									500					
2	52	ดอกเบี้ยเงินกู้บัญชีที่ 3											417			

เดือน ธันวาคม 2545

วันที่ 1 ธันวาคม 2545

- รับเงินฝากสัจจะจากสมาชิก คนละ 100 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท
- รับชำระหนี้ค้ำจากลูกหนี้เงินกู้กองทุนหมู่บ้าน โดยจำแนกลูกหนี้ตามแหล่งที่มาของเงินดังนี้
  1. ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 2 จำนวน 3 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 3,000 บาท ดอกเบี้ย 30 บาท
  2. ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 3 จำนวน 9 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 9,000 บาท ดอกเบี้ย 900 บาท
- รับเงินบริจาคจากสมาชิกจำนวน 200 บาท

การวิเคราะห์รายการ: เมื่อพิจารณาแล้วจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น 3 เหตุการณ์คือ

1. รับฝากเงินสัจจะ จำนวน 7,000 บาท
2. รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้ รวมเป็นจำนวนเงิน 12,930 บาท
3. รับเงินบริจาค จำนวน 200 บาท

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 1 รับฝากเงินสัจจะ จำนวน 7,000 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 7,000 บาท

ช่องเงินฝากสัจจะ บันทึก 7,000 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝากสัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545													
ธ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 2 รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้

1. ลูกหนี้บัญชีที่ 2 จำนวน 3 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 3,000 บาท ดอกเบี้ย 30 บาท

2. ลูกหนี้บัญชีที่ 3 จำนวน 9 ราย เป็นการชำระคืนเงินต้น 9,000 บาท ดอกเบี้ย 900 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องบัญชีเงินสด บันทึก เป็น 2 บรรทัด แยกตามแหล่งที่มาของลูกหนี้ ดังนี้

1 เงินสดที่รับมาจากลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 2 บันทึก จำนวน 3,030 บาท

ช่องรับชำระคืนจากเงินกู้ยืม ที่ช่องจำนวนราย บันทึก 3 ราย ที่ช่องเงินต้น บันทึก 3,000 บาท ที่ช่องดอกเบี้ยบัญชีที่ 2 บันทึก 30 บาท

2 เงินสดที่รับมาจากลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 3 บันทึก จำนวน 9,900 บาท

ช่องรับชำระคืนจากเงินกู้ยืม ที่ช่องจำนวนราย บันทึก 9 ราย ที่ช่องเงินต้น บันทึก 9,000 บาท ที่ช่องดอกเบี้ยบัญชีที่ 3 บันทึก 900 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการรับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้บัญชีที่ 2 และ 3 ในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่นๆ			
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
1	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 2	3,030			3	3,000	30					
2	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 3	9,900			9	9,000		900				

การบันทึกบัญชี: เหตุการณ์ที่ 3 รับเงินบริจาค 200 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับ (2)

ช่องเงินสด บันทึก 200 บาท

ช่องประเภทรายรับ อื่น ๆ ชื่อบัญชี “รายได้เงินบริจาค” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 200 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกการรับเงินบริจาคในสมุดบัญชีรายรับกองทุน(2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝากสัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545													
ธ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้บัญชีที่ 2	3,030			3	3,000	30					
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้บัญชีที่ 3	9,900			9	9,000		900				
	ร.02/009	รับเงินบริจาค	200								รายได้เงินบริจาค		200

วันที่ 11 ธันวาคม 2545 นำเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 2 จำนวน 6,060 บาท และบัญชีที่ 3 จำนวน 8,010 บาท

การวิเคราะห์รายการ: กองทุนหมู่บ้านนำเงินที่ได้รับชำระจากลูกหนี้ฝากเข้าบัญชีธนาคารตามแหล่งที่มาของเงิน บัญชีเงินสดในมือจะลดลง และ เงินฝากธนาคารจะเพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: ในการบันทึกบัญชี จะใช้สมุดบัญชีชุดที่ 2 (2) และเนื่องจากการนำเงินสดฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ดังนั้นการบันทึกบัญชีจะต้องบันทึกทั้งสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2) และรายจ่ายกองทุน (2) ในการบันทึกจะใช้ยอดเงินฝาก (6,060 + 8,010) ซึ่งรวมทั้งบัญชีที่ 2 และบัญชีที่ 3 เท่ากับ 14,070 บาท

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 14,070 บาท

ช่องประเภทรายรับ อื่น ๆ ชื่อบัญชี “ เงินสด (ฝ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 14,070 บาท

หมายเหตุ: ในการเขียนใบฝากเงินที่สถาบันการเงิน (ธนาคาร) จะต้องเขียนใบฝากเงินแยกรายการดังนี้

ใบฝากเงินสำหรับบัญชีที่ 2 จำนวน 6,060 บาท

ใบฝากเงินสำหรับบัญชีที่ 3 จำนวน 8,010 บาท

รวมจำนวนเงินที่นำฝากทั้งสิ้น 14,070 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน(2) กรณีนำเงินฝากเข้าบัญชีธนาคาร

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝากสัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2	ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ธ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000								
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้บัญชีที่ 2	3,030			3	3,000	30					
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้บัญชีที่ 3	9,900			9	9,000		900				
	ร.02/009	รับเงินบริจาค	200								รายได้เงินบริจาค	200	
11	จ.02/006	นำเงินสดฝากธนาคาร		14,070							เงินสด (ฝ.)	14,070	

การบันทึกบัญชีในสมุดรายจ่ายกองทุน (2)

ช่องเงินสด บันทึก 14,070 บาท

ช่อง ประเภทรายจ่าย อื่น ๆ ชื่อบัญชี “เงินฝากธนาคาร (ฝ)” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 14,070 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) กรณีนำเงินฝากเข้าบัญชีธนาคาร

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอนสัจจะ	ถอนค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวนราย	จ่ายให้กู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
2545 ธ.ค. 11	จ.02/006	นำเงินสดฝากธนาคาร	14,070									เงินฝากธนาคาร(ฝ.)	14,070

วันที่ 30 ธันวาคม 2545 จ่ายชำระหนี้ธนาคารเป็นเงินสด 1,479 บาท ดอกเบี้ย 411 บาท

การวิเคราะห์รายการ: กองทุนหมู่บ้านนำเงินสดไปชำระหนี้ให้สถาบันการเงิน ทำให้

เงินสด (ในมือ) ลดลง เจ้าหนี้เงินกู้ ลดลง และมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น

การบันทึกบัญชี: บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

ช่อง เงินสด บันทึก 1,890 บาท

ช่อง จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้ ช่องเงินต้น บันทึก 1,479 บาท ช่องดอกเบี้ย บันทึก 411 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2) จากการชำระคืนเงินกู้ให้สถาบันการเงิน

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวน ราย	จ่ายให้ กู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 ธ.ค. 11	จ.02/006	นำเงินสดฝาก ธนาคาร	14,070									เงินฝาก ธนาคาร(ฝ.)	14,070
30	จ.02/007	ชำระเจ้าหนี้	1,890						1,479	411			

วันที่ 31 ธันวาคม 2545 กองทุนหมู่บ้านฯ ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 2 จำนวน 50 บาท

บัญชีที่ 3 จำนวน 100 บาท

การวิเคราะห์รายการ: เงินฝากธนาคารจะเพิ่มขึ้นจากการได้รับดอกเบี้ยรวม 150 บาท

การบันทึกบัญชี: ในการบันทึกจะบันทึกรวมจำนวนเงินที่ได้รับจากดอกเบี้ยทั้งสองบัญชี โดย

บันทึกในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

ช่องเงินฝากธนาคาร บันทึก 150 บาท หรือจะบันทึกทีละรายการก็ได้

ช่องประเภทรายรับ อื่น ๆ ชื่อบัญชี “ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีที่ 2” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 50 บาท

ชื่อบัญชี “ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีที่ 3” ช่องจำนวนเงิน บันทึก 100 บาท

ตัวอย่างแสดงการบันทึกการรับดอกเบี้ยเงินฝากในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ	
							จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
2545												
ธ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000							
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 2	3,030			3	3,000	30				
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 3	9,900			9	9,000	900				
	ร.02/009	รับเงินบริจาค	200							รายได้เงินบริจาค	200	
11	จ.02/006	นำเงินสดฝากธนาคาร		14,070						เงินสด (ฝ.)	14,070	
31	ร.02/010	รับดอกเบี้ยเงินฝาก		150						ดอกเบี้ยเงินฝาก บัญชีที่ 2	50	
										ดอกเบี้ยเงินฝาก บัญชีที่ 3	100	

สำหรับในเดือนธันวาคม 2545 มีรายการที่เกิดขึ้นเพียงเท่านี้ ขึ้นตอนต่อไปคือการปิดบัญชีประจำเดือน และเนื่องจาก รอบระยะเวลาบัญชีของกองทุนหมู่บ้านจะเริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ตามปีปฏิทิน ดังนั้น การปิดยอดในเดือนธันวาคม จึงเท่ากับเป็นการเตรียมข้อมูลเพื่อทำการปิดบัญชีประจำปีของกองทุนหมู่บ้าน

ตัวอย่างแสดงการปิดบัญชีประจำเดือนธันวาคม 2545 ของสมุดบัญชีกองทุนชุดที่ 2 (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

หน้า 4

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ									
					เงินฝาก สัจจะ	ค่าหุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ			
							จำนวน ราย	เงินสด	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 ธ.ค. 1	ร.02/008	รับเงินฝากสัจจะ	7,000		7,000									
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 2	3,030			3	3,000	30						
	ร.02/008	รับชำระคืนเงินกู้จาก ลูกหนี้บัญชีที่ 3	9,900			9	9,000	900						
	ร.02/009	รับเงินบริจาค	200								รายได้เงินบริจาค	200		
11	จ.02/006	นำเงินสดฝากธนาคาร		14,070							เงินสด (ฝ.)	14,070		
31	ร.02/010	รับดอกเบี้ยเงินฝาก		150							ดอกเบี้ยเงินฝาก บัญชีที่ 2 (สร.)	50		
											ดอกเบี้ยเงินฝาก บัญชีที่ 3 (สร.)	100		
		รวมเดือนนี้	20,130	14,220	7,000	-	12	12,000	30	900				14,420
			(11)	(12)	(31)		(13)	(สร.)	(สร.)					

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

หน้า 4

วัน เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย									
					ถอน สัจจะ	ถอน ค่าหุ้น	จ่ายเงินลูกหนี้		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ			
							จำนวน ราย	จ่ายให้กู้	เงินสด	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน		
2545 ธ.ค. 11	จ.02/006	นำเงินสดฝาก ธนาคาร	14,070									เงินฝาก ธนาคาร(ฝ.)	14,070	
30	จ.02/007	ชำระเจ้าหนี้	1,890						1,479	411				
		รวมเดือนนี้	15,960						1,479	411				14,070
			(11)		(31)	(32)			(21)	(สร.)				

แสดงตัวอย่างการบันทึกไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

บัญชีเงินสด (2)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500-		500 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500-	- -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000-		7,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,100-	900 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	101,950-		102,850 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890-	10,960 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	20,130-		31,090 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4		15,960-	15,130 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100-		16,100 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500-	15,600 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,100-		115,700 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890-	23,810 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	14,220-		38,030 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร(2) ประกอบด้วย

สมุดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เล่มที่ 2 (บัญชีที่ 2) แสดงยอดจำนวน 21,710 บาท

เล่มที่ 3 (บัญชีที่ 3) แสดงยอดจำนวน 16,320 บาท

รวม

38,030 บาท

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่ DD/MM/YY	คำย่อ Pa.	ถอน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข พนักงาน Officer No.
สมุดบัญชีเงินฝาก บัญชีที่ 2					
01/09/45			16,100.00	16,100.00	1
20/09/45		500.00		15,600.00	2
11/12/45			6,060.00	21,660.00	3
31/12/45	INT		50.00	21,710.00	4

สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3 แสดงตัวอย่างโดยย่อดังนี้

วันที่ DD/MM/YY	คำย่อ Pa.	ถอน Withdrawal	ฝาก Deposit	คงเหลือ Total Amount	หมายเลข พนักงาน Officer No.
สมุดบัญชีเงินฝาก บัญชีที่ 3					
19/10/45			100.00	100.00	1
20/10/45			100,000.00	100,100.00	2
01/11/45		90,000.00		10,100.00	3
30/11/45		1,890.00		8,210.00	4
11/12/45			8,010.00	16,220.00	5
31/12/45	INT		100.00	16,320.00	6

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)

เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000 -	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000 -		3,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000 -	93,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	12,000 -		81,000 -

รายละเอียดบัญชีลูกหนี้ตามแหล่งที่มาของเงิน

ลูกหนี้บัญชีที่ 2 จำนวน - ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ - บาท
ลูกหนี้บัญชีที่ 3 จำนวน ๑ ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ 81,000 บาท
รวมยอดลูกหนี้ จำนวน ๑ ราย	จำนวนเงินกู้คงเหลือ 81,000 บาท

ตัวอย่างแสดงบัญชีแยกประเภทลูกหนี้ตามแหล่งที่มาของเงิน

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2)

เลขที่ 13/1

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000 -	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000 -		3,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	3,000 -		- -

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 13/2

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000 -	90,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	9,000 -		81,000 -

บัญชีเจ้าหนี้กู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงินกู้ จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,000 -		100,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		1,473 -	98,527 -
ธ.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4		1,479 -	97,048 -

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000 -		7,000 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		14,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	7,000 -		21,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	7,000 -		28,000 -

สำหรับการบันทึกรายการในสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำเดือนนั้น เนื่องจากเดือนธันวาคม จะเป็นเดือนที่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เมื่อทำการบันทึกรายการในเดือนธันวาคม แล้วให้รวมยอดสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายบันทึกไว้ในช่อง “รวม” ตามตัวอย่าง

ตัวอย่างการแสดงรายการในสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2545

สรุบบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ค่ารวมนิยม									2,100				2,100	
2	42	ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 2											60	30	90	
	43	ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 3												900	900	
3	44	รายได้เงินบริจาค												200	200	
4	45	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 2												50	50	
	46	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร บัญชีที่ 3												100	100	
รวม											2,100	-	60	1,280	3,440	

สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 (2)

ลำดับที่	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	51	ค่าวัสดุ									500				500	
2	52	ดอกเบี้ยเงินกู้บัญชีที่ 3											417	411	828	
รวม											500	-	417	411	1,328	

การปิดบัญชี ณ สิ้นปี

การปิดบัญชี ณ สิ้นปี ให้ทำวิธีการเดียวกับตัวอย่างการปิดบัญชี ณ สิ้นปี ของบัญชีชุดที่ 1 ในหน้า 18-20 สรุป คือ

1. ปิดยอดในบัญชีแยกประเภท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และออกยอดคงเหลือยกไปเพื่อนำไปบันทึกบัญชีในปีถัดไป สำหรับตัวอย่างบัญชีชุดที่ 2 มีบัญชีแยกประเภทหลักๆ 6 บัญชีที่มียอดยกไป คือ บัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีลูกหนี้เงินกู้ บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้ บัญชีเงินฝากสัจจะ และ บัญชีค่าหุ้น

2. รวมยอดแต่ละชื่อบัญชีในแบบสรุปรายได้ประจำปี 2545 และแบบสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 ซึ่งได้ทำการรวมเรียบร้อยแล้วตามตัวอย่างข้างต้น สำหรับบัญชีที่อยู่ในหมวดรายได้ และค่าใช้จ่ายนั้นจะปิดยอดเป็นปีๆ ไปเมื่อทราบผลการดำเนินงานแล้วว่ามีกำไร หรือขาดทุน จะโอนปิดยอดกำไรหรือขาดทุนนั้นไปบันทึกที่บัญชีกำไรสะสมต่อไป แสดงตัวอย่างไว้ในบทที่ 4

ตัวอย่างการปิดบัญชีบัญชีแยกประเภท ณ สิ้นปี

บัญชีเงินสด (2)

เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500 -		500 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	- -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000 -		7,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,100 -	900 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	101,950 -		102,850 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890 -	10,960 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	20,130 -		31,090 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4		15,960 -	15,130 -
	ยอดยกไป		129,580 -	114,450 -	15,130 -

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)

เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100 -		16,100 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		500 -	15,600 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,100 -		115,700 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		91,890 -	23,810 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	14,220 -		38,030 -
	ยอดยกไป		130,420	92,390 -	38,030 -

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)

เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000 -	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000 -		3,000 -
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000 -	93,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	12,000 -		81,000 -
	ยอดยกไป		15,000	96,000 -	81,000 -

ตัวอย่างแสดงยอดยกไปของบัญชีแยกประเภทลูกหนี้เงินกู้ตามแหล่งที่มาของเงิน

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2)

เลขที่ 13/1

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		6,000 -	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000 -		3,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	3,000 -		- -
	ยอดยกไป		6,000 -	6,000 -	- -

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 13/2

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		90,000-	90,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	9,000-		81,000 -
	ยอดยกไป		9,000-	90,000-	81,000 -

บัญชีเจ้าหนี้กู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงินกู้ จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,000-		100,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3		1,473-	98,527 -
ธ.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4		1,479-	97,048 -
	ยอดยกไป		100,000	2,952-	97,048 -

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000-		7,000 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000-		14,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	7,000-		21,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	7,000-		28,000 -
	ยอดยกไป		28,000		28,000 -

บัญชีค่าหุ้น (2)

เลขที่ 32

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000	-	7,000 -
ธ.ค. 31	ยอดยกไป		7,000		7,000 -

การรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมจัดทำงบการเงิน

หลังจากที่ปิดบัญชีประจำเดือนธันวาคมของบัญชีชุดที่ 2 เรียบร้อยแล้ว กองทุนหมู่บ้านจะมีข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดทำงบการเงิน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง และยอดรวมของสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี ดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมจัดทำงบการเงินของบัญชีชุดที่ 2 (2)

ข้อมูลจากบัญชีแยกประเภท	หน่วย : บาท
เงินสด	15,130
เงินฝากธนาคาร	38,030
บัญชีที่ 2	21,710 บาท
บัญชีที่ 3	16,320 บาท
ลูกหนี้เงินกู้	81,000
ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 2	-
ลูกหนี้เงินกู้บัญชีที่ 3	81,000 บาท
เจ้าหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)	97,048
เงินฝากสัจจะ	28,000
ค่าหุ้น	7,000
ข้อมูลจากสรุปรายได้ประจำปี	
ค่าธรรมเนียม	2,100
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชี 2	90
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชี 3	900
รายได้เงินบริจาค	200
ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชี 2	50
ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชี 3	100
ข้อมูลจากสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี	
ค่าวัสดุ	500
ดอกเบี้ยเงินกู้	828

บทที่ 4 งบการเงิน

หลังจากที่กองทุนหมู่บ้าน... มีการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายทั้งบัญชีที่ 1 และ

บัญชีที่ 2 และหายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท รวมตัวเลขของบัญชีสรุปรายได้ และค่าใช้จ่าย ประจำปี เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญต่อไป คือ การจัดทำรายงานทางการเงิน หรือ บางครั้งเรียกว่า “งบการเงิน” ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่า ด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551 ข้อ 46 กำหนดให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

งบการเงิน นับว่าเป็นรายงานที่สำคัญที่สามารถบอกถึงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน... ได้เป็นอย่างดี ตัวเลขที่แสดงในงบการเงิน จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการของคณะกรรมการฯ และสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำงบการเงิน

ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ข้อ 40 (2) “ให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำงบการเงินทุกหกเดือนเพื่อจะ ได้รับทราบผลประกอบการของกองทุนหมู่บ้านโดยรวมและ ข้อ 47 “กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดและส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลา หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี” ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว สรุปได้ว่า งบการเงินที่กองทุนหมู่บ้าน... ต้องจัดทำได้แก่ งบกำไรขาดทุน และ งบดุล งบการเงินทั้ง 2 งบ ให้จัดทำแยกชุด สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท และกิจกรรมเงินออมของสมาชิก

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ดังนั้น จึงต้องบอกช่วงระยะเวลาที่จัดทำงบกำไรขาดทุนไว้ด้วย เช่น

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25XX

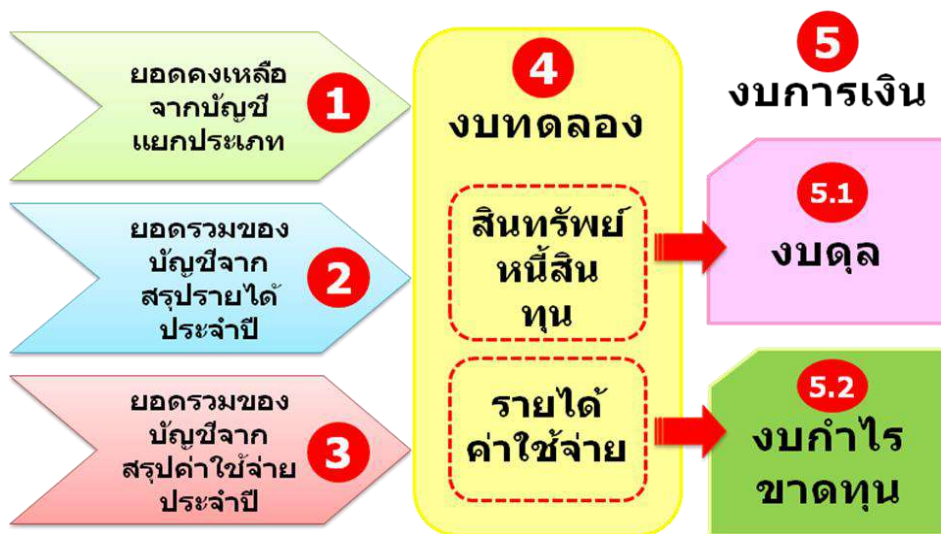
งบกำไรขาดทุนดังกล่าว เป็นงบที่จัดทำขึ้นในรอบระยะเวลา 1 ปี ของปี 25XX ผลกำไรหรือขาดทุนที่ได้จะเป็นผลการดำเนินงานเฉพาะช่วงระยะเวลา 1 ปี ของปี 25XX เท่านั้น

งบดุล เป็นงบที่แสดงฐานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ๆ เช่น

กองทุนหมู่บ้านห้วยแพรง หมู่ 1
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

งบดุลจะเป็นงบการเงินที่แสดงให้ผู้อ่านรายงานทางการเงิน หรือ ผู้ใช้งบการเงิน ทราบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX กองทุนหมู่บ้านมีฐานะทางการเงิน หรือสภาพภาพทางการเงินเป็นอย่างไร มีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน เท่าไร

ขั้นตอนในการจัดทำงบการเงิน

1. นำยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภททุกรายการ ใส่ไว้ใน งบทดลอง ตามช่องรายการที่ระบุไว้
2. นำยอดรวมรายได้ประจำปี (ม.ค.-ธ.ค.) จากบัญชีสรุปรายได้ ใส่ไว้ในงบทดลองเป็นรายชื่อบัญชี
3. นำยอดรวมค่าใช้จ่ายประจำปี (ม.ค.-ธ.ค.) จากบัญชีสรุปค่าใช้จ่ายประจำปี ใส่ไว้ในงบทดลองเป็นรายชื่อบัญชี
4. รวมตัวเลขของงบทดลอง ถ้าถูกต้อง ตัวเลขของทั้งสองข้างจะต้องเท่ากัน ตัวอย่างหน้า 5
5. นำงบทดลองที่ลงตัว (ตัวเลขเท่ากันทั้งสองข้าง) มาจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุล ดังนี้

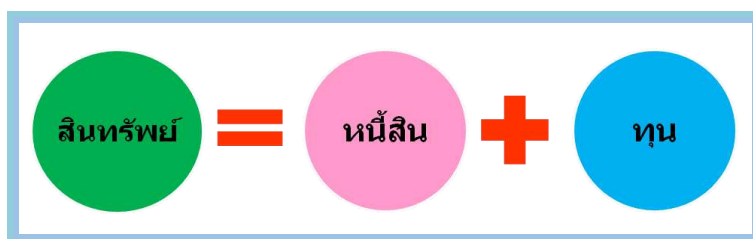
5.1 งบกำไรขาดทุน จัดทำจาก บัญชี รายได้ และค่าใช้จ่าย (หมวดที่ 4 และหมวดที่ 5)

กรณีที่ กองทุนมีรายได้ มากกว่า ค่าใช้จ่าย ผลต่างที่ได้เรียกว่า **กำไรสุทธิ** การที่ งบกำไรขาดทุนของกองทุนหมู่บ้านแสดงผลการดำเนินงานออกมาเป็น **กำไรสุทธิ** แสดงให้เห็นถึง ความสามารถในการบริหารจัดการได้ในระดับหนึ่ง **กำไรสุทธิ** ที่ได้ จะมีผลทำให้เงินกองทุนของ หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงต้องนำกำไรสุทธิที่ได้ ไปแสดงไว้เป็นส่วนเพิ่มของเงินกองทุนในงบดุล

5.2 งบดุล จัดทำจาก หมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และเงินกองทุน (หมวดที่ 1 2 และ 3)

คำว่า **“ดุล”** หมายถึงความเท่ากัน เสมอกัน ดังนั้น **“งบดุล”** จึงแสดงให้เห็นถึงความ เท่ากันของตัวเลข และสอดคล้องกับสมการบัญชีที่ว่า

สมการบัญชี

งบดุล จะแสดงให้เห็นผู้อ่านรายงานทราบว่า ปัจจุบัน ฐานะทางการเงินของกองทุน หมู่บ้าน เป็นอย่างไร มีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของทุนเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือลดลงเท่าไร

ผู้จัดทำงบการเงินต้องนำผลการดำเนินงาน (กำไรสุทธิ หรือ ขาดทุนสุทธิ) แสดงไว้เป็นส่วน **เพิ่ม หรือ **หัก** จากส่วนของทุน ในงบดุล**

ทำไมสินทรัพย์จึงเท่ากับหนี้สิน บวก ส่วนของทุน

ในทางบัญชี การที่กิจการจะมีสินทรัพย์ได้ ต้องอาศัยเงินทุนของตัวเอง ถ้ามีทุนพอ ก็ไม่ต้องก่อภาระหนี้สิน แต่ถ้าเงินทุนที่มีอยู่ไม่เพียงพอก็ต้องก่อภาระหนี้สิน ดังนั้นเพื่อสะท้อนภาพที่ แท้จริงของการได้มาของสินทรัพย์ จึงแสดงออกมาในรูปของสมการบัญชี

ตัวอย่าง ต้องการซื้อบ้านราคา 500,000 บาท เงินทุนของตัวเองมีอยู่เพียง 300,000 บาท ดังนั้นเมื่อไม่พอ ก็ต้องขอกู้เงินจากสถาบันการเงินอีก 200,000 บาท สามารถแสดงในรูปของสมการ บัญชีได้ดังนี้

สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+	ส่วนของทุน/เงินกองทุน
(บ้าน) 500,000		(เงินกู้) 200,000		(ทุน) 300,000

กรณี ถ้ามีเงินทุนพอ สมการบัญชีจะแสดงได้ ดังนี้

สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+	ส่วนของทุน/เงินกองทุน
(บ้าน) 500,000		(เงินกู้) 0		(ทุน) 500,000

ตัวอย่างการจัดทำงบการเงิน: งบทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 นำยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภททุกรายการ ใส่ไว้ในงบทดลอง ตามช่องรายการที่ระบุไว้ จากตัวอย่างเดิมในบทที่ 3 ได้บันทึกบัญชีจนถึงสิ้นปีเรียบร้อยแล้วให้นำยอดคงเหลือบัญชีแยกประเภทหมวด สินทรัพย์ หนี้สิน และ ทุน มาจัดทำงบทดลองโดยเรียงตามลำดับเลขที่บัญชี

แสดงตัวอย่างการจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 บัญชีชุดที่ 1 (1)

จัดทำงบทดลองบัญชีชุดที่ 1(1)

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1) เลขที่ 11						ลูกหนี้เงินกู้ (1) เลขที่ 12				บัญชีเงินกองทุน (1) เลขที่ 31			
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ	หน้าบัญชี	รับชำระจากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ลูกหนี้	คงเหลือ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545													
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000-								
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000-								
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000-								
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	266,000-								
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	88,400-		354,400-								
	ยอดยกไป		1,154,400	800,000-	354,400								
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3				80,000-			660,000-				
	ยอดยกไป					140,000-	800,000-		660,000-				
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000-								
ธ.ค. 31	ยอดยกไป		1,000,000-	0-	1,000,000-								

1 เขียนชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีจากบัญชีแยกประเภทหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน (ถ้ามี) ทุน

บัญชีชุดที่ 1
กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบทดลอง
วันที่ 31 ธันวาคม 2545

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินฝากธนาคาร	11	354,400	
ลูกหนี้เงินกู้	12	660,000	
เงินกองทุน	31		1,000,000

2 เขียนยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทโดยแยกบัญชีหมวดสินทรัพย์ใส่ช่องด้านซ้าย หมวดหนี้สิน(ถ้ามี) หมวดทุน ใส่ช่องด้านขวา

ขั้นตอนที่ 2 นำยอดรวมรายได้ประจำปี (ม.ค.-ธ.ค.) จากบัญชีสรุปรายได้ ใ้ไว้ในงบทดลองเป็นรายชื่อ บัญชี ดังนี้

จากตัวอย่างเดิมในบทที่ 3 ให้นำยอดรวมรายได้ของแต่ละชื่อบัญชี มาจัดทำงบทดลองโดยเรียง ตามลำดับเลขที่บัญชี ดังนี้

หมายเหตุ: สำหรับขั้นตอนที่ 3 นำยอดรวมค่าใช้จ่ายประจำปี (ม.ค.-ธ.ค.) จากบัญชีสรุปค่าใช้จ่าย ประจำปี ใ้ไว้ในงบทดลองเป็นรายชื่อบัญชี จากตัวอย่างเดิมนั้นกิจกรรมของบัญชีชุดที่ 1 (1) ไม่มีรายการ บัญชีที่เป็นค่าใช้จ่าย ดังนั้นในงบทดลองจึงไม่ต้องลงรายการที่เป็นค่าใช้จ่าย

สรุปบัญชีรายได้ประจำปี 2545 (บัญชีที่ 1)

ลำดับ ที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้											6,000	7,400	13,400	
2	42	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร												1,000	1,000	
รวม													6,000	8,400	14,400	

1 นำชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีมาเขียนในงบทดลองตามลำดับ

บัญชีชุดที่ 1
กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบทดลอง
วันที่ 31 ธันวาคม 2545

2 นำจำนวนเงินรวมของแต่ละชื่อบัญชีเขียนในช่องยอดคงเหลือของหมวดบัญชีรายได้

หน่วย : บาท

ชื่อบัญชี	เลขที่ บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวด สินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวด หนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินฝากธนาคาร	11	354,400	
ลูกหนี้เงินกู้	12	660,000	
เงินกองทุน	31		1,000,000
ดอกเบี้ยเงินกู้	41		13,400
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	42		1,000
รวม		1,014,400	1,014,400

ขั้นตอนที่ 4 รวมตัวเลขของงบทดลอง

ยอดรวม
ทั้ง 2 ช่อง ต้องมียอดเท่ากัน

ตัวอย่างการจัดทำงบการเงิน: งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน เป็นการนำตัวเลขเฉพาะบัญชีที่อยู่ในหมวดของรายได้ และค่าใช้จ่ายมาจัดทำ จากงบทดลองจะเห็นได้ว่าในปีนี้ กองทุนฯ มีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 13,400 บาทและ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจำนวน 1,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายนั้นยังไม่เกิดขึ้นในปีนี้ ดังนั้นสามารถแสดง เป็นงบกำไรขาดทุนได้ ดังนี้

จัดทำงบกำไรขาดทุน บัญชีชุดที่ 1

บัญชีชุดที่ 1
 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
 งบทดลอง
 วันที่ 31 ธันวาคม 2545

หน่วย : บาท

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินฝากธนาคาร	11	354,400	
ลูกหนี้เงินกู้	12	660,000	
เงินกองทุน	31		1,000,000
ดอกเบี้ยเงินกู้	41		13,400
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	42		1,000
รวม		1,014,400	1,014,400

ข้อสังเกต: อาจดูจากเลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 4 จะเป็นบัญชีหมวดรายได้ และเลข 5 เป็นหมวดค่าใช้จ่าย

บัญชีที่ 1 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 งบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545		หน่วย : บาท
รายได้		
ดอกเบี้ยเงินกู้	13,400	
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000	
รวมรายได้		14,400
ค่าใช้จ่าย		
กำไรสุทธิ		14,400

ยอดรวมรายได้ หัก ยอดรวมค่าใช้จ่าย

7 บทที่ 4 งบการเงิน

หลังจากจัดทำงบกำไรขาดทุนเรียบร้อยแล้ว งบกำไรขาดทุนดังกล่าวจะแสดงให้เห็นทราบว่าในงวดบัญชีนี้ กองทุนหมู่บ้านมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นอย่างไร จากนั้นให้นำผลกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวไปแสดงไว้ใน “บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี” ดังนี้

1. แสดงการยกยอดกำไรขาดทุนจากงบกำไรขาดทุน

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนเพื่อการศึกษา	อื่นๆ	
2545 ธ.ค.31	ยกยอดจากงบกำไรขาดทุน	14,400											

2. แสดงการโอนปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนเพื่อการศึกษา	อื่นๆ	
2545 ธ.ค.31	ยกยอดจากงบกำไรขาดทุน	14,400											
	ปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม	(14,400)	14,400										

เมื่อมีการโอนปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสมแล้ว หากมีมติอนุมัติให้จัดสรรกำไรตามรายการต่างๆ วิธีการบันทึกการจัดสรรกำไรจะกล่าวถึงต่อไปในบทที่ 5 หน้า 4

งบกำไรขาดทุนแสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินงานในปี 2545 ของกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 ได้กำไรสุทธิ จำนวน 14,400 บาท ซึ่งผลกำไรดังกล่าวจะนำไปแสดงเป็นส่วนเพิ่มของเงินกองทุนในงบดุล

ตัวอย่างการจัดทำงบการเงิน: งบดุล

การจัดทำงบดุล จะนำบัญชีที่อยู่ในส่วนของหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเงินกองทุน มาจัดทำในที่นี้ กองทุนหมู่บ้าน ๑ มีบัญชีที่อยู่ในหมวดสินทรัพย์ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวน 354,400 บาท ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน 660,000 บาท มีเงินกองทุนที่อยู่ในส่วนของทุน จำนวน 1,000,000 บาท และที่สำคัญต้องนำผลกำไรสุทธิที่ได้จากการจัดทำงบกำไรขาดทุน จำนวน 14,400 บาท แสดงไว้เป็นส่วนเพิ่มของเงินกองทุน ดังนี้

จัดทำงบดุล บัญชีชุดที่ 1 (1)

ข้อสังเกต: อาจใช้วิธีแยกหมวดบัญชีโดยดูจาก เลขที่บัญชีเพื่อนำไปจัดทำงบดุล หากขึ้นต้นด้วยเลข 1 จะเป็นบัญชีที่อยู่ในหมวดสินทรัพย์ เลข 2 เป็นหนี้สิน และเลข 3 เป็นทุน

บัญชีชุดที่ 1
กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบทดลอง
วันที่ 31 ธันวาคม 2545

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินฝากธนาคาร	11	354,400	
ลูกหนี้เงินกู้	12	660,000	
เงินกองทุน	31		1,000,000

หน่วย : บาท

บัญชีชุดที่ 1
กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบดุล
ณ 31 ธันวาคม 2545

	หน่วย : บาท
สินทรัพย์	
เงินฝากธนาคาร	354,400
ลูกหนี้เงินกู้	660,000
รวมสินทรัพย์	1,014,400
หนี้สิน	
ส่วนของทุน	
เงินกองทุน	1,000,000
บวก : กำไรสุทธิ	14,400
รวมหนี้สินและส่วนของทุน	1,014,400

นำมาจาก
งบกำไรขาดทุนบัญชีที่ 1

จัดทำงบทดลองบัญชีชุดที่ 2 (2)

บัญชีชุดที่ 2
กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1
งบทดลอง
วันที่ 31 ธันวาคม 2545

หน่วย:บาท

1 นำยอดคงเหลือ ณ สิ้นปี 2545 จากบัญชีแยกประเภทของบัญชีชุดที่ 2 หมวดสินทรัพย์ ใ้จำนวนเงินช่องด้านซ้าย ส่วนบัญชีแยกประเภทหมวดหนี้สินและทุน ใ้จำนวนเงินช่องด้านขวา

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินสด	11	15,130.00	
เงินฝากธนาคาร	12	38,030.00	
บัญชีที่ 2		21,710.00	
บัญชีที่ 3		16,320.00	
ลูกหนี้เงินกู้	13	81,000.00	
บัญชีที่ 2	13/1	0.00	
บัญชีที่ 3	13/2	81,000.00	
เจ้าหนี้เงินกู้ บัญชีที่ 3	21		97,048.00
เงินฝากสงเคราะห์	31		28,000.00
ค่าหุ้น	32		7,000.00
ค่าธรรมเนียบ	41		2,100.00
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 2	42		90.00
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 3	43		900.00
รายได้เงินบริจาค	44		200.00
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2	45		50.00
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3	46		100.00
ค่าวัสดุ	51	500.00	
ดอกเบี้ยเงินกู้	52	828.00	
รวม		135,488.00	135,488.00

2 นำยอดรวมของแต่ละชื่อบัญชีจากสรุปบัญชีรายได้ประจำปี 2545 ของบัญชีที่ 2 ใ้จำนวนเงินรวมช่องด้านซ้าย ส่วนสรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี 2545 ใ้จำนวนเงินรวมช่องด้านขวา

3 นำบัญชีหมวดรายได้ เลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 4 นำไปทำงบกำไรขาดทุน

4 นำบัญชีหมวดค่าใช้จ่าย เลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 5 นำไปทำงบกำไรขาดทุน

จัดทำงบกำไรขาดทุนบัญชีชุดที่ 2 (2)

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1		หน่วย : บาท
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545		
รายได้		
ค่าธรรมเนียบ	2,100.00	
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 2	90.00	
ดอกเบี้ยรับเงินกู้บัญชีที่ 3	900.00	
รายได้เงินบริจาค	200.00	
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2	50.00	
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารบัญชีที่ 3	100.00	
รวมรายได้		3,440.00
ค่าใช้จ่าย		
ค่าวัสดุ	500.00	
ดอกเบี้ยเงินกู้	828.00	
รวมค่าใช้จ่าย		1,328.00
กำไรสุทธิ		2,112.00

10 บทที่ 4 งบการเงิน

สำหรับบัญชีชุดที่ 2 หลังจากจัดทำงบกำไรขาดทุนเรียบร้อยแล้ว เช่นเดียวกับการจัดทำบัญชีชุดที่ 1 ต้องนำผลกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวไปแสดงไว้ใน “บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี” ดังนี้

1. แสดงการยกยอดกำไรขาดทุนจากงบกำไรขาดทุน

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินปันผล	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนการศึกษา	อื่นๆ	
2545 ธ.ค.31	ยกยอดจากงบกำไรขาดทุน	2,112												

2. แสดงการโอนปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินปันผล	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนการศึกษา	อื่นๆ	
2545 ธ.ค.31	ยกยอดจากงบกำไรขาดทุน	2,112												
	ปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม	(2,112)	2,112											

เมื่อมีการ โอนปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสมแล้ว หากมีมติอนุมัติให้จัดสรรกำไรตามรายการต่างๆ วิธีการบันทึกการจัดสรรกำไรจะกล่าวถึงต่อไปในบทที่ 5 หน้า 10

จัดทำงบดุล บัญชีชุดที่ 2 (2)

บัญชีชุดที่ 2
กองทุนหมู่บ้านห้วยแพรง หมู่ 1
งบทดลอง
วันที่ 31 ธันวาคม 2545

หน่วย:บาท

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
เงินสด	11	15,130.00	
เงินฝากธนาคาร	12	38,030.00	
บัญชีที่ 2		21,710.00	
บัญชีที่ 3		16,320.00	
ลูกหนี้เงินกู้	13	81,000.00	
บัญชีที่ 2	13/1	0.00	
บัญชีที่ 3	13/2	81,000.00	
เจ้าหนี้เงินกู้ บัญชีที่ 3	21		97,048.00
เงินฝากสัจจะ	31		28,000.00
ค่าหุ้น	32		7,000.00

1 นำบัญชีหมวดสินทรัพย์ เลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 1 นำไปทำงบดุล

2 นำบัญชีหมวดหนี้สิน เลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 2 นำไปทำงบดุล

3 นำบัญชีหมวดทุน เลขที่บัญชีที่ขึ้นต้นด้วยเลข 3 นำไปทำงบดุล

กองทุนหมู่บ้านห้วยแพรง หมู่ 1
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545
หน่วย : บาท

สินทรัพย์		
เงินสด		15,130.00
เงินฝากธนาคาร		
บัญชีที่ 2	21,710.00	
บัญชีที่ 3	16,320.00	38,030.00
ลูกหนี้		
บัญชีที่ 2	-	-
บัญชีที่ 3	81,000.00	81,000.00
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น		134,160.00
หนี้สินและส่วนของทุน		
เจ้าหนี้เงินกู้		97,048.00
ส่วนของทุน		
เงินฝากสัจจะ	28,000	
ค่าหุ้น	7,000	
กำไรสะสมยกมา	-	
บวก : กำไรสุทธิปีปัจจุบัน	2,112.00	
กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	2,112.00	
รวมส่วนของทุน		37,112.00
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		134,160.00

นำมาจากงบกำไรขาดทุน บัญชีชุดที่ 2

การรวมงบการเงิน

ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรม ซึ่งต้องจัดทำบัญชี และรายงานทางการเงินแยกตามกิจกรรมเหล่านั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของคณะกรรมการกองทุนให้เห็นภาพรวมของผลการดำเนินงาน รวมทั้งสถานภาพปัจจุบันของกองทุน คณะกรรมการสามารถมองภาพรวมได้โดยนำงบการเงินของทุกกิจกรรมมารวมตัวเลขเข้าด้วยกันและ จัดทำเป็นงบการเงินฉบับภาพรวมขึ้นมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวมงบกำไรขาดทุน นำชื่อบัญชีในงบกำไรขาดทุนของทุกกิจกรรมมาเขียนเรียง บรรทัดต่อกัน หากมีชื่อบัญชีซ้ำกันให้เขียนเพียงชื่อเดียว การจัดเรียงกิจกรรมให้เรียงเป็นคอลัมภ์ (แถว แนวตั้ง) ได้แก่ งบกำไรขาดทุนบัญชีชุดที่ 1 (1) เป็นคอลัมภ์ที่ 1 งบกำไรขาดทุนบัญชีชุดที่ 2 (2) เป็น คอลัมภ์ที่ 2 ยอดรวมของงบกำไรขาดทุนบัญชีชุดที่ 1 และ บัญชีชุดที่ 2 เป็นคอลัมภ์ที่ 3

กองทุนหมู่บ้าน		งบกำไรขาดทุน		
		สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2545		
		(บาท)		
		(1)	(2)	รวม
รายได้	ดอกเบี้ยเงินกู้	xx	xx	xxx
	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	xx	xx	xxx
	ค่าธรรมเนียม	xx	xx	xxx
	เงินบริจาค	<u>xx</u>	<u>xx</u>	<u>xxx</u>
	รวมรายได้	xx	xx	xxx
ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	xx	xx	xxx
	ดอกเบี้ยเงินกู้	<u>xx</u>	<u>xx</u>	<u>xxx</u>
	รวม	<u>xx</u>	<u>xx</u>	<u>xxx</u>
	ค่าใช้จ่าย			
กำไรสุทธิ	<u>xxx</u>	<u>xxx</u>	<u>xxx</u>	

คอลัมภ์ที่ 1

คอลัมภ์ที่ 2

คอลัมภ์ที่ 3

ขั้นตอนที่ 2 รวมงบดุล นำชื่อบัญชีในงบดุลของทุกกิจกรรมมาเขียนเรียงบรรทัดต่อกัน หากมีชื่อบัญชีซ้ำกันให้เขียนเพียงชื่อเดียว การจัดเรียงกิจกรรมให้เรียงเป็นคอลัมภ์ (แถวแนวตั้ง) ได้แก่ งบดุลบัญชีชุดที่ 1 เป็นคอลัมภ์ที่ 1 งบดุลบัญชีชุดที่ 2 เป็นคอลัมภ์ที่ 2 ยอดรวมของงบดุลบัญชีชุดที่ 1 (1) และ บัญชีชุดที่ 2 (2) เป็นคอลัมภ์ที่ 3

กองทุนหมู่บ้าน		งบดุล		
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545		(บาท)		
		(1)	(2)	รวม
สินทรัพย์				
เงินสด		XX	XX	XXX
เงินฝากธนาคาร		XX	XX	XXX
ลูกหนี้เงินกู้		XX	XX	XXX
รวมสินทรัพย์		XXX	XXX	XXXX
หนี้สินและส่วนของทุน				
หนี้สิน				
เจ้าหนี้เงินกู้		XX	XX	XXX
รวมหนี้สิน		XX	XX	XXX
ทุน				
เงินกองทุน		XX	XX	XXX
เงินฝากสัจจะ		XX	XX	XXX
ค่าหุ้น		XX	XX	XXX
รวม		XX	XX	XXX
บวก : กำไรสุทธิ		XX	XX	XXX
รวมทุน		XX	XX	XXX
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		XXX	XXX	XXXX

คอลัมภ์ที่ 1

คอลัมภ์ที่ 2

คอลัมภ์ที่ 3

ตัวอย่างการรวมงบการเงิน: งบกำไรขาดทุนและงบดุล

จากตัวอย่างเดิม กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 ได้จัดทำงบการเงินแยกตามกิจกรรมบัญชีที่ 1 และบัญชีที่ 2 เสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อต้องการมองภาพรวมของผลการดำเนินงาน (งบกำไรขาดทุน) และสถานภาพ หรือฐานะของกองทุน (งบดุล) สามารถทำได้ดังนี้

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1			
งบกำไรขาดทุน			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545			
	(1)	(2)	รวม (บาท)
รายได้			
ดอกเบี้ยเงินกู้	13,400.00	990.00	14,390.00
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	1,000.00	150.00	1,150.00
ค่าธรรมเนียม	-	2,100.00	2,100.00
เงินบริจาค	-	200.00	200.00
รวมรายได้	14,400.00	3,440.00	17,840.00
ค่าใช้จ่าย			
ค่าวัสดุ	-	500.00	500.00
ดอกเบี้ยเงินกู้	-	828.00	828.00
รวมค่าใช้จ่าย	-	1,328.00	1,328.00
กำไรสุทธิ	14,400.00	2,112.00	16,512.00
หมายเหตุ	(1) หมายถึง บัญชีชุดที่ 1 เงินที่มาจากการจัดสรรจากรัฐบาล (2) หมายถึง บัญชีชุดที่ 2 ที่มาจากการออมหรือการรับฝากเงินของชุมชน และมาจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน		

วิธีการรวมยอดงบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน บัญชีรายได้ดอกเบี้ยเงินกู้

คอลัมภ์ที่ 1 รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ บัญชีที่ 1 จำนวน 13,400 บาท

คอลัมภ์ที่ 2 รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ บัญชีที่ 2 จำนวน 990 บาท

คอลัมภ์ที่ 3 ยอดรวมเท่ากับ 14,390 บาท

การรวมยอดของข้อบัญญัติอื่นให้ทำในลักษณะเดียวกัน เมื่อทำการรวมงบกำไรขาดทุนเสร็จแล้วจะเห็นได้ว่าภาพรวมของผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 มีกำไรสุทธิในปี 2545 ทั้งสิ้น 16,512 บาท เป็นกำไรที่ได้จากกิจกรรมบัญชีที่ 1 (กองทุน 1 ล้านบาท) เป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 14,400 บาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 87 (คำนวณจาก 14,400 คูณ 100 หารด้วย 16,512) ส่วนกำไรที่ได้จากกิจกรรมบัญชีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 13 (คำนวณจาก 2,112 คูณ 100 หารด้วย 16,512)

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1			
งบดุล			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545			
	(1)	(2)	รวม
	(บาท)		
สินทรัพย์			
เงินสด	-	15,130.00	15,130.00
เงินฝากธนาคาร	354,400.00	38,030.00	392,430.00
ลูกหนี้เงินกู้	660,000.00	81,000.00	741,000.00
รวมสินทรัพย์	1,014,400.00	134,160.00	1,148,560.00
หนี้สินและส่วนของทุน			
หนี้สิน			
เจ้าหนี้เงินกู้	-	97,048.00	97,048.00
รวมหนี้สิน	-	97,048.00	97,048.00
ทุน			
เงินกองทุน	1,000,000.00	-	1,000,000.00
เงินฝากสัจจะ	-	28,000.00	28,000.00
ค่าหุ้น	-	7,000.00	7,000.00
รวม	1,000,000.00	35,000.00	1,035,000.00
บวก : กำไรสุทธิ	14,400.00	2,112.00	16,512.00
รวมทุน	1,014,400.00	37,112.00	1,051,512.00
รวมหนี้สินและส่วนของทุน	1,014,400.00	134,160.00	1,148,560.00
หมายเหตุ	(1) หมายถึง บัญชีชุดที่ 1 เงินที่มาจากการจัดสรรจากรัฐบาล (2) หมายถึง บัญชีชุดที่ 2 ที่มาจากการออมหรือการรับฝากเงินของชุมชน และมาจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน		

วิธีการรวมยอดงบดุล

งบดุล หมวดสินทรัพย์ บัญชีเงินสด

คอลัมภ์ที่ 1 บัญชีเงินสด บัญชีที่ 1 จำนวน	0 บาท
คอลัมภ์ที่ 2 บัญชีเงินสด บัญชีที่ 2 จำนวน	<u>15,130</u> บาท
คอลัมภ์ที่ 3 ขอดรวมเท่ากับ	<u>15,130</u> บาท

การรวมยอดของชื่อบัญชีอื่นให้ทำในลักษณะเดียวกัน เมื่อทำการรวมงบดุลเสร็จสิ้นแล้วจะแสดงภาพรวมฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 ว่ามีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 1,148,560 บาท สินทรัพย์มีแหล่งที่มาจากหนี้สินจำนวน 97,048 บาท และมาจากส่วนของทุน

จำนวน 1,051,512 บาท จะเห็นได้ว่ากองทุนหมู่บ้านใช้ทุนของตนเองเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้ได้มาของสินทรัพย์ในกองทุนหมู่บ้าน

การแสดงยอดคงเหลือยกมาของบัญชีแยกประเภทในปีถัดไป

เมื่อมีการจัดทำรายงานทางการเงิน หรือ งบการเงินประจำปี เรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุนฯ หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบัญชี จะต้องแสดงยอดคงเหลือยกมาในปีถัดไปด้วย ซึ่งการจัดทำนั้น จะยกยอดเฉพาะบัญชีในหมวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และเงินกองทุน ฯ เท่านั้น ในส่วนของรายได้และค่าใช้จ่าย จะไม่มีการยกยอดข้ามปี เนื่องจาก รายได้และค่าใช้จ่ายได้สรุปผลการดำเนินงานเป็นกำไร หรือ ขาดทุนสุทธิไปแล้ว ซึ่งกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ได้ จะนำไป เพิ่ม หรือ ลด ในส่วนของเงินกองทุนฯ หรือ ส่วนของทุนอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการยกยอดเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุน ฯ หรือ ผู้จัดทำบัญชี ควรตรวจสอบการยกยอดอีกครั้ง โดยเปรียบเทียบกับ รายการในงบดุล ถ้าการยกยอดถูกต้อง บัญชีและจำนวนเงินที่ยกยอดในปีถัดไป จะต้องปรากฏเท่ากับ บัญชีและจำนวนเงิน ของรายการในงบดุลของปีก่อนหน้า

ตัวอย่างการแสดงยอดคงเหลือยกมาของบัญชีแยกประเภทปีถัดไป

จากตัวอย่างเดิม กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 ได้ทำการปิดบัญชีสิ้นปี 2545 และจัดทำรายงานทางการเงินเรียบร้อยแล้ว บัญชีแยกประเภทจะแสดงยอดคงเหลือยกไปในบรรทัดสุดท้าย เมื่อจัดทำบัญชีของปีถัดไป คือปี 2546 ต้องแสดงยอดคงเหลือยกมาจากปีก่อนไว้ในบรรทัดแรกของบัญชีแยกประเภทก่อนที่จะบันทึกรายการบัญชีที่เกิดขึ้น ในปีปัจจุบัน

แสดงยอดคงเหลือยกมาของบัญชีแยกประเภทบัญชีชุดที่ 1 (1)

สำหรับบัญชีชุดที่ 1 ณ สิ้นปี 2545 มีบัญชีแยกประเภทในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ที่ต้องยกยอดมาทั้งหมด 4 บัญชีด้วยกัน คือ

1. บัญชีเงินฝากธนาคาร (1) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 354,400.- บาท

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)						เลขที่
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงท	
2545						
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.1	1,000,000-		1,000,000	
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1		600,000-	400,000	
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.2	66,000-		466,000	
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2		200,000-	266,000	
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	88,400-		354,400	
	ยอดยกไป		1,154,400	800,000-	354,400	

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)

บัญชีเงินฝากธนาคาร (1)						เลขที่ 11
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ	
2546						
ม.ค. 1	ยอดยกมา				354,400-	

แสดงยอดคงเหลือยกมาของบัญชีแยกประเภทบัญชีชุดที่ 2 (2)

สำหรับบัญชีชุดที่ 2 ณ สิ้นปี 2545 มีบัญชีแยกประเภทในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ที่ต้องยกยอดมาทั้งหมด 7 บัญชีด้วยกัน คือ

1. บัญชีเงินสด (2) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 15,130.- บาท

บัญชีเงินสด (2)
เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500-	-	500-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1	-	500-	-
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000-	-	7,000-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2	-	6,100-	900-
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	101,950-	-	102,850-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3	-	91,890-	10,960-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	20,130-	-	31,090-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4	-	15,960-	15,130-
	ยอดยกไป		129,580-	114,450-	15,130-

บัญชีเงินสด (2)
เลขที่ 11

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				15,130-

2. บัญชีเงินฝากธนาคาร (2) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 38,030.- บาท

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)
เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	16,100-	-	16,100-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1	-	500-	15,600-
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,100-	-	115,700-
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3	-	91,890-	23,810-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	14,220-	-	38,030-
	ยอดยกไป		130,420-	92,390-	38,030-

บัญชีเงินฝากธนาคาร (2)
เลขที่ 12

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				38,030-

3. บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 81,000.- บาท

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)
เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2	-	6,000-	6,000-
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000-	-	3,000-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3	-	90,000-	93,000-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	12,000-	-	81,000-
	ยอดยกไป		15,000-	96,000-	81,000-

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (2)
เลขที่ 13

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				81,000-

19 บทที่ 4 งบการเงิน

โดยจำแนกลูกหนี้ออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ ลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2) และลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3) ดังนี้

3.1 บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2) ณ สิ้นปีไม่มียอดคงเหลือ ดังนั้นจึงไม่ต้องเปิดบัญชีแยกประเภทเพื่อยกยอดมาเมื่อเริ่มต้นจัดทำบัญชีในปีถัดมา

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 2)

เลขที่ 13/1

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.2	-	6,000-	6,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	3,000-	-	3,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	3,000-	-	- -
	ยอดยกไป		6,000-	6,000-	-

ยอดคงเหลือเป็นศูนย์
ไม่ต้องเปิดบัญชีแยก
ประเภทเพื่อยกยอดมา

3.2 บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 81,000.- บาท

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 13/2

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2545					
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3	-	90,000-	90,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	9,000-	-	81,000 -
	ยอดยกไป		9,000-	90,000-	81,000

บัญชีลูกหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 13/2

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับชำระ จากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				81,000 -

4. บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 97,048.- บาท

บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงินกู้ จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2545					
ต.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	100,000-	-	100,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายจ่าย	ร.จ.3	-	1,473-	98,527 -
ธ.ค. 31	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4	-	1,479-	97,048 -
	ยอดยกไป		100,000	2,952-	97,048 -

บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้ (บัญชีที่ 3)

เลขที่ 21

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับเงินกู้ จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				97,048 -

5. บัญชีเงินฝากสัจจะ (2) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 28,000.- บาท

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31					
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ค.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000.-	-	7,000.-
ค.ศ. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.2	7,000.-	-	14,000.-
ท.ธ. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.3	7,000.-	-	21,000.-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	7,000.-	-	28,000.-
	ยอดยกไป		28,000	0.-	28,000.-

บัญชีเงินฝากสัจจะ (2)

เลขที่ 31					
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				28,000.-

6. บัญชีค่าหุ้น (2) มียอดคงเหลือยกมาจำนวน 7,000.- บาท

บัญชีค่าหุ้น (2)

เลขที่ 32					
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
ค.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	7,000.-	-	7,000.-
	ยอดยกไป		7,000	0.-	7,000.-

บัญชีค่าหุ้น (2)

เลขที่ 32					
วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2546					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				7,000.-

7. บัญชีกำไรสะสม (2) มียอดยกมาจำนวน 2,112.- บาท ซึ่งเป็นยอดที่ยังไม่ได้มีการจัดสรรกำไรเนื่องจากเป็นการปิดงบการเงินปีแรก ดังนั้นรายการจัดสรรจึงยังไม่มียอดยกมา

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วัน/เดือน/ปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร										
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินปันผล	เงินเผื่อต้น	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสาธารณะ	เงินทุนสำรอง	เงินทุนการศึกษา	อื่นๆ		
2545															
ธ.ค.31	ยอดยกจากงบกำไรขาดทุน	2,112													
	ปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม	(2,112)	2,112												
	ยอดยกไป	0	2,112												

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วัน/เดือน/ปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร										
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินปันผล	เงินเผื่อต้น	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสาธารณะ	เงินทุนสำรอง	เงินทุนการศึกษา	อื่นๆ		
2545															
ธ.ค.31	ยอดยกจากงบกำไรขาดทุน	2,112													
	ปิดยอดกำไรขาดทุนเข้าบัญชีกำไรสะสม	(2,112)	2,112												
	ยอดยกไป	0	2,112												
2546															
ม.ค. 1	ยอดยกมา				2,112										

อย่าลืม ! เมื่อทำการขกยอดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรตรวจสอบการขกยอดอีกครั้ง โดยตรวจสอบกับรายการในงบดุล ถ้าการขกยอดถูกต้องบัญชีและจำนวนเงินที่ขกยอดในปีถัดไป จะต้องปรากฏเท่ากับ บัญชีและจำนวนเงิน ของรายการในงบดุลของปีก่อนหน้า

บทที่ 5

การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551 ข้อ 48 การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

การจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีชุดที่ 1 (1) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหมู่บ้าน และชุมชน โดยให้จัดสรรเป็น เงินสมทบกองทุน เงินประกันความเสี่ยง และเงินอื่นๆ ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ ห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิตามส่วนการถือหุ้นของสมาชิก สำหรับเงินสมทบกองทุนและเงินประกันความเสี่ยงให้คงไว้ในชุดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการ ในการจัดสรรกำไรสุทธิของชุดที่ 1 เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้

การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปีของกองทุนหมู่บ้าน จะเป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของแต่ละกองทุนหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะแบ่งสรรเป็นอัตราร้อยละ เช่น จัดสรรเป็นเงินปันผลร้อยละ 50 จัดสรรเป็นเงินประกันความเสี่ยงร้อยละ 10 หรือ จัดสรรเป็นเงินเฉลี่ยคืนร้อยละ 5 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การคำนวณดังกล่าวจะดำเนินการหลังจากที่มีการจัดทำงบการเงิน (งบกำไรขาดทุน งบดุล) เรียบร้อยแล้ว โดยทั่วไปจะเรียกว่า การปิดงบการเงิน ซึ่งจะทำให้กองทุนหมู่บ้าน หรือ คณะกรรมการฯ ทราบผลการดำเนินงานว่า มีกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าไร

หลังจากที่ได้มีการตรวจสอบงบการเงินดังกล่าวจนมั่นใจว่า งบการเงินแสดงผลการดำเนินงานถูกต้องตามที่ควรจะเป็นแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือ ผู้จัดทำบัญชีจะต้องนำกำไรสุทธิมาจัดสรรให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่

ตัวอย่าง สมมติว่าในวันที่ 20 มกราคม 2546 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 มีมติของที่ประชุมเรื่องการจัดสรรกำไร ว่า “ในกรณีที่กองทุนหมู่บ้าน ฯ ดำเนินกิจกรรม ทั้งชุดที่ 1 และชุดที่ 2 มีผลกำไรจากการดำเนินงาน ให้จัดสรรเป็นอัตราร้อยละ สำหรับรายการต่าง ๆ” ดังนี้

😊 **อย่างไรก็ตามสำหรับในเรื่องประเภทของรายการที่จะจัดสรรนั้น จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความจำเป็น และความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ ไม่จำเป็นต้องจัดสรรประเภทรายการ และอัตราร้อยละตามตัวอย่าง**

2 บทที่ 5 การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

รายการต่าง ๆ ที่จัดสรร		ชุดที่ 1	ชุดที่ 2
เงินประกันความเสี่ยง	ร้อยละ	20	20
เงินสมทบกองทุน	ร้อยละ	15	15
เงินปันผล	ร้อยละ	-	30
เงินเฉลี่ยคืน	ร้อยละ	40	10
เงินตอบแทนกรรมการ	ร้อยละ	10	10
กองทุนสวัสดิการ	ร้อยละ	5	5
สาธารณประโยชน์	ร้อยละ	5	5
ทุนการศึกษา	ร้อยละ	5	5

การจัดสรรผลกำไร

คณะกรรมการกองทุน ฯ หรือ ผู้จัดทำบัญชี จะนำผลสรุปจากงบกำไรขาดทุนมาจัดสรรในที่นี้ จากตัวอย่างเดิมการจัดทำงบการเงินในบทที่ 4 ส่วนของชุดที่ 1 (หน้า 6) ปรากฏดังนี้

งบการเงินกองทุนบัญชีชุดที่ 1

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1		
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545		
หน่วย : บาท		
รายได้		
ดอกเบี้ยเงินกู้	13,400	
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	<u>1,000</u>	
รวมรายได้		14,400
ค่าใช้จ่าย		-
กำไรสุทธิ		<u>14,400</u>

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 มีผลกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุนจำนวน 14,400.- บาท

3 บทที่ 5 การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

การจัดสรรกำไรจะทำได้ ดังนี้

กำไรสุทธิ X อัตราร้อยละของแต่ละประเภทรายการ

เงินประกันความเสี่ยง	$14,400 \times \frac{20}{100}$	=	2,880	บาท
เงินสมทบกองทุน	$14,400 \times \frac{15}{100}$	=	2,160	บาท
เงินเฉลี่ยคืน	$14,400 \times \frac{40}{100}$	=	5,760	บาท
เงินตอบแทนกรรมการ	$14,400 \times \frac{10}{100}$	=	1,440	บาท
เงินกองทุนสวัสดิการ	$14,400 \times \frac{5}{100}$	=	720	บาท
เงินสาธารณประโยชน์	$14,400 \times \frac{5}{100}$	=	720	บาท
เงินทุนเพื่อการศึกษา	$14,400 \times \frac{5}{100}$	=	720	บาท

หลังจากที่คำนวณการจัดสรรกำไรตามรายการดังกล่าวแล้ว
คณะกรรมการฯ หรือผู้จัดทำบัญชี ต้องนำการจัดสรรกำไร มาบันทึกไว้ในแบบ

“บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี” ของบัญชีชุดที่ 1 (1)

แสดงการบันทึกการจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี:

จากตัวอย่างเดิมในบทที่ 4 ของบัญชีชุดที่ 1 หลังจากยกยอดบัญชีกำไรสะสมจากปี 2545 จำนวน 14,400.- บาท แล้ว กองทุนจะมีการประชุมและมีมติอนุมัติให้จัดสรรกำไร เมื่อคำนวณยอดเงินจัดสรรได้แล้ว นำมาบันทึกบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี บัญชีชุดที่ 1 ดังนี้

4 บทที่ 5 การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

- ช่องกำไรสะสม - บันทึกลดยอดในช่อง “รอจัดสรร” จำนวน 14,400.- บาท
- บันทึกเพิ่มยอดในช่อง “จัดสรรแล้ว” จำนวน 14,400.- บาท

ช่องรายการจัดสรร บันทึกจำนวนเงินที่จัดสรรตามช่องรายการต่างๆ เมื่อรวมยอดทุกช่องรายการต้องได้เท่ากับ 14,400.- บาท

1 บันทึกวันที่อนุมัติให้จัดสรรกำไร

3 บันทึกลดยอดช่อง “รอจัดสรร” ไปเพิ่มที่ช่อง “จัดสรรแล้ว”

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนเพื่อการศึกษา	อื่นๆ		
2546 ม.ค. 1	ยอดยกมา		14,400											
ม.ค. 20	จัดสรรกำไรปี 2545		(14,400)	14,400	2,880	2,160	5,760	1,440	720	720	720			

2 เขียนคำอธิบายจัดสรรกำไร ปี 2545

4 บันทึกจำนวนเงินที่จัดสรรตามประเภทรายการ

การแสดงผลในงบดุลหลังการจัดสรรกำไร

เมื่อได้จัดสรรกำไรสุทธิ เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุน ฯ หรือผู้จัดทำบัญชี จะต้องนำรายการต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรมาแสดงไว้ในงบดุลด้วย ต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นภาพของงบดุลก่อนการจัดสรรและหลังการจัดสรรกำไรสุทธิ

จากตัวอย่างเดิม งบดุลก่อนการจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีชุดที่ 1

บัญชีชุดที่ 1
กองทุนหมู่บ้านสหกรณ์ หมู่ 1
งบดุล
ณ 31 ธันวาคม 2545

หน่วย : บาท

สินทรัพย์	
เงินฝากธนาคาร	354,400.-
ลูกหนี้เงินกู้	660,000.-
รวมสินทรัพย์	1,014,400.-
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
หนี้สิน	-
ทุน	
เงินกองทุน	1,000,000.-
บวก : กำไรสุทธิ	14,400.-
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,014,400.-

กำไรสุทธิในปี 2545 ที่ยังไม่ได้อัดสรร

5 บทที่ 5 การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

เมื่อมีการจัดสรรกำไรทั้งหมดแล้ว ส่วนของเงินกองทุนสามารถแสดงได้ ดังนี้

บัญชีชุดที่ 1

กองทุนหมู่บ้านห้วยแพรง หมู่ 1		
งบดุล		
ณ 31 ธันวาคม 2545		หน่วย : บาท
สินทรัพย์		
เงินฝากธนาคาร		354,400.-
ลูกหนี้เงินกู้		<u>660,000.-</u>
	รวมสินทรัพย์	<u>1,014,400.-</u>
หนี้สินและส่วนของทุน		
หนี้สิน		-
ทุน		
เงินกองทุน		1,000,000.-
บวก : กำไรที่จัดสรรแล้ว		
เงินประกันความเสี่ยง	2,880.-	
เงินสมทบกองทุน	2,160.-	
เงินเฉลี่ยคืน	5,760.-	
เงินตอบแทนกรรมการ	1,440.-	
กองทุนสวัสดิการ	720.-	
สาธารณประโยชน์	720.-	
ทุนการศึกษา	<u>720.-</u>	
		<u>14,400.-</u>
	รวมหนี้สินและส่วนของทุน	<u>1,014,400.-</u>

แสดงกำไรสุทธิ
หลังจากจัดสรรแล้ว

กรณีที่รายการจัดสรรกำไรมีหลากหลายรายการ สามารถแสดงรายละเอียดกำไรที่จัดสรรแล้วไว้ที่
หมายเหตุประกอบงบการเงินได้ โดยไม่ต้องแสดงในงบดุล ดูตัวอย่างได้ที่ บทที่ 5 หน้า 12

แสดงการบันทึกรายการข้างต้นดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน บัญชีชุดที่ 1

บันทึกรายการในช่องเงินฝากธนาคารจำนวน 7,920.- บาท และช่องประเภทรายจ่ายอื่น ๆ ชื่อบัญชีกำไรสะสม จำนวนเงิน 7,920.- บาท ดังนี้

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วันเดือนปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ยืมนี้		อื่น ๆ	
					จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2546 ก.พ. 20	จ.001/009	เบิกจ่ายกำไรที่จัดสรรเป็นเงินเฉลี่ยคืน ค่าตอบแทนกรรมการ และเงินทุนเพื่อการศึกษา		7,920.00			กำไรสะสม	7,920.00

2. บันทึกในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี บัญชีชุดที่ 1

1 บันทึกวันที่เบิกจ่ายเงิน

2 เขียนคำอธิบายรายการ บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนเพื่อการศึกษา	อื่นๆ		
2546 ม.ค. 1	ยอดยกมา		14,400											
ม.ค. 20 2545	จัดสรรกำไรปี		(14,400)	14,400	2,880	2,160	5,760	1,440	720	720	720			
ก.พ. 20	จ่ายเงินจัดสรร			(7,920)			(5,760)	(1,440)				(720)		

3 บันทึกยอดที่เบิกจ่ายกำไรสะสมที่จัดสรรโดยใส่จำนวนเงินในวงเล็บ

4 บันทึกยอดตามจำนวนเงินที่เบิกจ่ายโดยใส่จำนวนเงินในวงเล็บในช่องรายการที่เบิกจ่าย

หมายเหตุ : เครื่องหมาย ( ) แสดงการลดลง หรือ หักออก ของจำนวนเงิน

กรณี การจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีชุดที่ 2 จะดำเนินการจัดสรรในลักษณะเดียวกัน ดังนี้

ตัวอย่าง จากงบกำไรขาดทุนของบัญชีชุดที่ 2 ในบทที่ 4 (หน้า 8)

บัญชีชุดที่ 2

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1		งบกำไรขาดทุน	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545		หน่วย : บาท	
รายได้			
ค่าธรรมเนียม	2,100		
ดอกเบี้ยเงินกู้บัญชีที่ 2	90		
ดอกเบี้ยเงินกู้บัญชีที่ 3	900		
รายได้เงินบริจาค	200		
ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีที่ 2	50		
ดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีที่ 3	100		
รวมรายได้			3,440
ค่าใช้จ่าย			
ค่าวัสดุ	500		
ดอกเบี้ยเงินกู้	828		
รวมค่าใช้จ่าย			1,328
กำไรสุทธิ			2,112

กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 บัญชีชุดที่ 2 จะมีผลกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุนจำนวน 2,112.- บาท

บัญชีชุดที่ 2		กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1	
งบดุล		ณ 31 ธันวาคม 2545	
		หน่วย : บาท	
สินทรัพย์			
เงินสด			15,130.00
เงินฝากธนาคาร			
บัญชีที่ 2	21,710.00		
บัญชีที่ 3	16,320.00		38,030.00
ลูกหนี้เงินกู้			
บัญชีที่ 2	-		
บัญชีที่ 3	81,000.00		81,000.00
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น			134,160.00
หนี้สินและส่วนของทุน			
เจ้าหนี้เงินกู้			97,048.00
ส่วนของทุน			
เงินฝากสะสม	28,000.00		
ค่าหุ้น	7,000.00		
กำไรสะสมยกมา	-		
บวก : กำไรสุทธิปี ปัจจุบัน	2,112.00		
กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	2,112.00		
รวมส่วนของทุน			37,112.00
รวมหนี้สินและส่วนของทุน			134,160.00

9 บทที่ 5 การจัดสรรกำไรขาดทุนประจำปี

การจัดสรรกำไรจะทำได้ ดังนี้				
กำไรสุทธิ X อัตราร้อยละของแต่ละประเภทรายการ				
เงินประกันความเสี่ยง	$2,112 \times \frac{20}{100}$	=	422	บาท
เงินสมทบกองทุน	$2,112 \times \frac{15}{100}$	=	317	บาท
เงินปันผล	$2,112 \times \frac{30}{100}$	=	634	บาท
เงินเฉลี่ยคืน	$2,112 \times \frac{10}{100}$	=	211	บาท
เงินตอบแทนกรรมการ	$2,112 \times \frac{10}{100}$	=	211	บาท
เงินกองทุนสวัสดิการ	$2,112 \times \frac{5}{100}$	=	106	บาท
เงินสาธารณประโยชน์	$2,112 \times \frac{5}{100}$	=	106	บาท
เงินทุนเพื่อการศึกษา	$2,112 \times \frac{5}{100}$	=	105	บาท

ข้อสังเกต :

บางครั้งการคำนวณเงินที่ได้รับจากการจัดสรร อาจเป็นจุดทศนิยม ซึ่งไม่สะดวกในการปฏิบัติ และบางครั้งการปัดจุดทศนิยม อาจมีผลทำให้จำนวนเงินที่ได้รับการจัดสรร มากกว่า หรือ น้อยกว่า กำไรสุทธิ อย่างไรก็ตาม ให้ปรับปรุงจำนวนเงินที่ได้รับการจัดสรรให้เท่ากับกำไรสุทธิประจำปี ดังตัวอย่าง ถ้าปัดจุดทศนิยม ของกำไรที่จัดสรรให้เงินทุนเพื่อการศึกษาจะทำให้ ยอดรวมของกำไรที่จัดสรรเกินกำไรสุทธิ

ดังนั้น จึงไม่ปัดจุดทศนิยม ในกรณีที่อัตราการจัดสรรกำไรเท่ากัน คณะกรรมการสามารถพิจารณาว่าจะปัด จุดทศนิยมที่รายการใดก็ได้ขึ้นอยู่กับนโยบาย หรือ มติคณะกรรมการ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จำนวนเงินดังกล่าวจะน้อยมาก และไม่ใช่สาระสำคัญของรายงานการเงิน การปรับปรุงดังกล่าวก็เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเพื่อให้ตัวเลขหรืองบการเงินแสดงยอดจำนวนเงินที่ถูกต้องตรงกัน

หลังจากที่คำนวณการจัดสรรกำไรตามรายการดังกล่าวแล้ว
 คณะกรรมการ ฯ หรือผู้จัดทำบัญชี ต้องนำการจัดสรรกำไร มาบันทึกไว้ในแบบ
 “บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี” ของบัญชีชุดที่ 2 (2)

จากตัวอย่างเดิมในบทที่ 4 ของบัญชีชุดที่ 2 หลังจากยกยอดบัญชีกำไรสะสมจากปี 2545 จำนวน 2,112.- บาท แล้ว กองทุนจะมีการประชุมและมีมติอนุมัติให้จัดสรรกำไร เมื่อคำนวณยอดเงินจัดสรรได้แล้ว นำมาบันทึกในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี ดังนี้

- ช่องกำไรสะสม - บันทึกลดยอดในช่อง “รอจัดสรร” จำนวน 2,112.- บาท
- บันทึกเพิ่มยอดในช่อง “จัดสรรแล้ว” จำนวน 2,112.- บาท

ช่องรายการจัดสรร บันทึกจำนวนเงินที่จัดสรรตามช่องรายการต่างๆ เมื่อรวมยอดทุกช่องรายการ ต้องได้เท่ากับ 2,112.-บาท

1 บันทึกวันที่อนุมัติให้จัดสรรกำไร

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (2)

วันเดือนปี	รายการ	กำไรขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอจัดสรร	จัดสรรแล้ว	เงินประกันความเสี่ยง	เงินสมทบกองทุน	เงินปันผล	เงินเฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทนกรรมการ	เงินทุนสวัสดิการ	เงินทุนสาธารณประโยชน์	เงินทุนการศึกษา	อื่นๆ	
2546														
ม.ค. 1	ยอดยกมา		2,112											
ม.ค. 20	จัดสรรกำไรปี 2545		(2,112)	2,112	422	317	634	211	211	106	106	105	0	

2 เขียนคำอธิบายจัดสรรกำไร ปี 2545

3 บันทึกจำนวนเงินที่จัดสรรตามประเภทรายการ

เมื่อมีการเบิกจ่ายกำไรที่ได้จัดสรรแล้วของบัญชีชุดที่ 2 (2) ให้บันทึกรายการบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่แสดงไว้ของบัญชีชุดที่ 1 (1) หน้า 7

การแสดงผลในงบดุลหลังการจัดสรรกำไร

วิธีที่ 1 แสดงการจัดสรรไว้ในงบดุล

บัญชีชุดที่ 2 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 งบดุล (แสดงการจัดสรรกำไร) ณ 31 ธันวาคม 2545			หน่วย : บาท
สินทรัพย์			
เงินสด			15,130.00
เงินฝากธนาคาร			
บัญชีที่ 2	21,710.00		
บัญชีที่ 3	16,320.00		38,030.00
ลูกหนี้เงินกู้			
บัญชีที่ 2	-		
บัญชีที่ 3	81,000.00		81,000.00
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น			<u>134,160.00</u>
หนี้สินและส่วนกองทุน			
เจ้าหนี้เงินกู้			97,048.00
ส่วนกองทุน			
เงินฝากสัจจะ	28,000.00		
ค่าหุ้น	7,000.00		
กำไรสะสมยกมา	-		
บวก : กำไรสุทธิปี ปัจจุบัน	2,112.00		
รวม	<u>2,112.00</u>		
กำไรที่จัดสรรแล้ว			
เงินประกันความเสี่ยง	422.00		
เงินสมทบกองทุน	317.00		
เงินปันผล	634.00		
เงินเฉลี่ยคืน	211.00		
ค่าตอบแทนกรรมการ	211.00		
เงินทุนสวัสดิการ	106.00		
เงินทุนสาธารณประโยชน์	106.00		
เงินทุนเพื่อการศึกษา	105.00	2,112.00	
รวมส่วนกองทุน			<u>37,112.00</u>
รวมหนี้สินและส่วนกองทุน			<u>134,160.00</u>

เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินจากกำไรที่ได้จัดสรรไว้ จะบันทึกรายการเช่นเดียวกับตัวอย่างของบัญชีชุดที่ 1 แสดงไว้ที่หน้า 6-7

วิธีที่ 2 แสดงการจัดสรรไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ชุดที่ 2 กองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 งบดุล (แสดงการจัดสรรกำไร) ณ 31 ธันวาคม 2545		
หน่วย : บาท		
สินทรัพย์		
เงินสด		15,130.00
เงินฝากธนาคาร		
บัญชีที่ 2	21,710.00	
บัญชีที่ 3	<u>16,320.00</u>	38,030.00
ลูกหนี้เงินกู้		
บัญชีที่ 2	-	
บัญชีที่ 3	<u>81,000.00</u>	<u>81,000.00</u>
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น		<u>134,160.00</u>
หนี้สินและส่วนของทุน		
เจ้าหนี้เงินกู้		97,048.00
ส่วนของทุน		
เงินฝากสั่งจ่าย	28,000.00	
ค่าหุ้น	7,000.00	
กำไรสะสมยกมา	-	
บวก : กำไรสุทธิปี ปัจจุบัน	<u>2,112.00</u>	
กำไรที่จัดสรรแล้ว (หมายเหตุประกอบงบการเงิน)		
	2,112.00	
รวมส่วนของทุน		<u>37,112.00</u>
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		<u>134,160.00</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

การจัดสรรกำไรสะสม

กำไรที่จัดสรรแล้ว :

เงินประกันความเสี่ยง	422.00
เงินสมทบกองทุน	317.00
เงินปันผล	634.00
เงินเฉลี่ยคืน	211.00
ค่าตอบแทนกรรมการ	211.00
เงินทุนสวัสดิการ	106.00
เงินทุนสาธารณประโยชน์	106.00
เงินทุนเพื่อการศึกษา	105.00
รวม	2,112.00

แสดงรายละเอียดไว้ที่หมายเหตุประกอบงบการเงิน

บทที่ 6

การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

- ในการจัดทำบัญชี บางครั้งอาจเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ได้ซึ่งเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี การบันทึกจำนวนเงินผิดพลาด บางครั้งอาจเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อน เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพบข้อผิดพลาดแล้ว คณะกรรมการกองทุน ฯ หรือผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ต้องแก้ไขให้ถูกต้อง สำหรับในเรื่องของการแก้ไขนั้น โดยสรุปวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาด ให้ยึดหลักการจากเวลาที่พบข้อผิดพลาดเป็นสำคัญ ดังนี้
  1. พบข้อผิดพลาด ในระหว่างเดือนที่บันทึกรายการ
  2. พบข้อผิดพลาด ในเดือนที่บันทึกรายการ หลังจากที่ยอมรับยอดจำนวนเงินแล้ว พร้อมบันทึกในบัญชีแยกประเภท หรือบัญชีสรุปรายได้ / ค่าใช้จ่าย ประจำปี เรียบร้อยแล้ว
  3. พบข้อผิดพลาดหลังจากที่ปิดงบการเงินและนำส่งงบการเงินเรียบร้อยแล้ว

การปรับปรุงรายการกรณีที่ยังไม่รวมยอดจำนวนเงินค่าไป

1. พบข้อผิดพลาด ในเดือนที่บันทึกรายการ ซึ่งยังไม่ได้รวมยอดจำนวนเงินในวันสิ้นเดือน

กรณีที่คณะกรรมการพบข้อผิดพลาดระหว่างเดือนที่บันทึกรายการ การแก้ไขสามารถกระทำได้ภายในเดือนนั้นทันทีที่รู้ โดยการขีดเส้นทับรายการ หรือ จำนวนเงินที่ผิดพลาด แล้วลงลายมือชื่อกำกับ พร้อมบันทึกรายการที่ถูกต้อง เช่น

ตัวอย่าง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 พบข้อผิดพลาด การบันทึกรายการบัญชี เมื่อวันที่ 10 พ.ย 2545 โดยในวันดังกล่าวคณะกรรมการกองทุน ฯ รับชำระเงินค่าน้ำจากสมาชิกเป็นเงินต้น 60,000.- บาท และ ดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 6,000.- บาท ปรากฏว่า ในตอนจัดทำเอกสาร คณะกรรมการ หรือผู้จัดทำเอกสาร ลงรายการรับดอกเบี้ยเงินกู้ผิดพลาดจากรับดอกเบี้ยเงินกู้ 6,000.- บาท เป็น 600.- บาท

ในกรณีที่พบข้อผิดพลาดในระหว่างเดือน ก่อน การรวมยอดไปในบัญชีสรุปรายได้ การแก้ไขสามารถทำได้ดังนี้

1. แก้ไขในเอกสารรับเงินฉบับเดิม (ใบเสร็จรับเงิน) โดยขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิมในเอกสาร แล้วลงชื่อกำกับ พร้อมบันทึกจำนวนเงินที่ถูกต้องในเอกสาร (ใบเสร็จรับเงิน) ดังกล่าว ตามตัวอย่างในบทที่ 6 หน้า 3

2. แก้ไขการบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิมในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง แล้วลงชื่อกำกับ ตามตัวอย่างในบทที่ 6 หน้า 3

2 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

1. แสดงตัวอย่างการแก้ไขเอกสารรับเงินฉบับเดิม

ก่อนการแก้ไข :

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...หมู่บ้านเพรช ม. 1...								
ใบสำคัญรับ / ใบเสร็จรับเงิน								
วันที่ .....10 พฤศจิกายน 2545.....					เล่มที่ ...ร 01.. เลขที่ ...002...			
ได้รับเงินจาก (นาย/นาง/นางสาว)...ทวีศักดิ์ รุ่งเรือง .....(คณะกรรมการ)					เลขที่สมาชิก ... 254682369.....			
				ชำระเงินกู้				
วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	งวดที่	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	เงินต้นคงเหลือ	รวมเป็นเงิน
10 พ.ย.45	รับชำระเงินคืน จากลูกหนี้ จำนวน 30 ราย เป็นเงิน	60,600		60,000	600			60,600
รวมเงิน (ตัวอักษร) (หกหมื่นหกร้อยบาทถ้วน)								60,600
ผู้รับเงิน (เหรียญกษาปณ์).....สมสุข.....								
(นาย/นาง/นางสาว).....สมสุข อยู่ดี.....								

3 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

หลังการแก้ไขรายการในเอกสาร :

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...พญาเพรช ม. 1...

ใบสำคัญรับ / ใบเสร็จรับเงิน

วันที่ .....10 พฤศจิกายน 2545.....

เล่มที่ ...ร 01.. เลขที่ ....002...

ได้รับเงินจาก (นาย/นาง/นางสาว)...ทวีศักดิ์ รุ่งเรือง .....(คณะกรรมการ) เลขที่สมาชิก ... 254682369.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	งวดที่	ชำระเงินกู้			รวมเป็นเงิน
				เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	
10 พ.ย.45	รับชำระเงินคืน จากลูกหนี้ จำนวน 30 ราย เป็นเงิน	60,600 66,000		60,000	~~600~~ 6,000		60,600 66,000
รวมเงิน (ตัวอักษร)							66,000 ~~60,600~~

ผู้รับเงิน (เหรียญกษาปณ์).....สมสุข.....

(นาย/นาง/นางสาว).....สมสุข อยู่ดี.....

จุดที่ต้องแก้ไขมี 5 จุด ดังนี้

จุดที่ 1 แก้ไขโดยขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิม ในช่องจำนวนเงิน แสดงยอดใหม่จำนวน 66,000.- บาท

จุดที่ 2 ช่องดอกเบี้ยขีดเส้นทับจำนวน 600.- บาท แล้วเขียนจำนวน 6,000.- บาท

จุดที่ 3 และ จุดที่ 4 ในช่องรวมเป็นเงิน ให้ขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิม และแสดงยอด 66,000.- บาท

จุดที่ 5 รวมเงิน (ตัวอักษร) ขีดเส้นทับตัวอักษรเดิม แล้วเขียนตัวอักษรใหม่ที่ต้องการ คือ “หกหมื่นหกพันบาทถ้วน”

ในการแก้ไขทุกจุดต้องลงชื่อกำกับการแก้ไขให้ครบถ้วน

4 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

2. แสดงตัวอย่างแก้ไขการบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง

หลังจากที่แก้ไขในเอกสารเรียบร้อยแล้ว ต้องไปแก้ไขในสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกการดังกล่าวด้วย ในที่นี้คือสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

ก่อนการแก้ไข :

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ						
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่น ๆ		
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้		60,600		60,000	600				

หลังการแก้ไข :

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ						
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่น ๆ		
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้	1	66,000 ~~60,600~~		2	60,000 ~~600~~	6,000			

จุดที่ต้องแก้ไขมี 2 จุด ดังนี้

จุดที่ 1 ช่องเงินฝากธนาคารขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิมแล้วเขียนยอดใหม่จำนวน 66,000.- บาท

จุดที่ 2 ช่องดอกเบี้ยขีดเส้นทับจำนวน 600.- บาท แล้วเขียนยอดใหม่จำนวน 6,000.- บาท

ลงชื่อกำกับกับการแก้ไขทั้ง 2 แห่ง

ถ้าเป็นการพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระหว่างเดือน เมื่อดำเนินการแก้ไขตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว จะถือว่าได้ดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

2. พบข้อผิดพลาด หลังจากที่ได้รับยอดจำนวนเงินและบันทึกในบัญชีแยกประเภท หรือ บัญชีสรุปรายได้ / ค่าใช้จ่ายประจำปี เรียบร้อยแล้ว

กรณีนี้ หมายถึง คณะกรรมการกองทุน ฯ พบข้อผิดพลาดหลังจากที่ได้รับยอดไปบัญชีแยกประเภท และบัญชีสรุปรายได้/ค่าใช้จ่ายแล้ว

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้พบข้อผิดพลาดดังกล่าวในวันที่ 31 เดือนธันวาคม 2545 ว่า บันทึกรายการลงรับชำระดอกเบี้ยผิดพลาดจาก 6,000.- บาท โดยลงรับเพียงแค่ 600.- บาท

ขั้นตอนการแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำเอกสาร “ใบปรับปรุงรายการ”

ขั้นตอนนี้ คณะกรรมการกองทุน ฯ ต้องสรุปให้ได้ก่อนว่าสิ่งที่ผิดพลาดเกิดจากอะไร สำหรับกรณีนี้ สามารถสรุปได้ว่า คณะกรรมการกองทุนลงรับชำระดอกเบี้ยเงินกู้น้อยไป 5,400.- บาท (ดอกเบี้ยรับจริง 6,000.- บาท แต่ บันทึกรายการเพียง 600.- บาท เพราะฉะนั้น จึงบันทึกบัญชีต่ำไป หรือน้อยไป เท่ากับ $6,000 - 600 = 5,400.-$ บาท)

การวิเคราะห์รายการเพื่อบันทึกในใบปรับปรุงรายการ :

คณะกรรมการกองทุน ฯ ต้องทำการวิเคราะห์รายการที่ผิดพลาดก่อนว่า เกิดขึ้นจากอะไรและมีผลกระทบกับอะไรบ้าง ในกรณีของตัวอย่าง เมื่อคณะกรรมการกองทุน ฯ พบข้อผิดพลาด คือ บันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารต่ำไป 5,400.- บาท มีผลทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีต่ำไป 5,400 บาท การแก้ไขก็คือ ไปบันทึกเพิ่มบัญชีเงินฝากธนาคาร 5,400.- บาท สาเหตุที่บันทึกบัญชีต่ำไปเพราะ บันทึกรับดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำไป 5,400.- บาท จึงต้องไปแก้ไขดอกเบี้ยเงินกู้โดยการบันทึกเพิ่มในบัญชีดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 5,400.- บาท ซึ่งสรุปได้ดังนี้

“ช่องชื่อบัญชี” ในใบปรับปรุงรายการจะมีบัญชีที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 บัญชี คือ

1. บัญชีเงินฝากธนาคาร ต้องปรับปรุงโดย เพิ่มจำนวนเงินเท่ากับ 5,400.- บาท
2. บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ ต้องปรับปรุงโดย เพิ่มจำนวนเงินเท่ากับ 5,400.- บาท

ตัวอย่างใบปรับปรุงรายการ

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง..หล้าแพรก หมู่ 1

ใบปรับปรุงรายการ

เลขที่ ปป.01/45 วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

ชื่อบัญชี	หน้าบัญชี	เพิ่ม/ลด	จำนวนเงิน
เงินฝากธนาคาร	รร.1	เพิ่ม	5,400.00
คอกเบี้ยเงินกู้	รร.1	เพิ่ม	5,400.00

คำอธิบาย

บันทึกรายการในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2545 ผิดพลาด โดยบันทึกดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำไป 5,400.- บาท

.....

.....

พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ.....สมสุข อยู่ดี.....   ผู้อนุมัติ .....ประธาน.....

- เลขที่** เป็นลำดับในการจัดทำเอกสาร เช่น ในกรณีของตัวอย่าง แสดงว่า จัดทำเป็นลำดับที่ 01 ของปี 2545 เป็นต้น และใช้สำหรับอ้างอิงในการบันทึกในสมุดบัญชีรายรับ/รายจ่าย กองทุน หรือบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยใช้อักษรย่อ “ปป.” (ปรับปรุง)
- วันที่** วันที่จัดทำเอกสาร
- ชื่อบัญชี** เป็นชื่อของบัญชีที่ต้องทำการแก้ไข โดยจะต้องทำการวิเคราะห์ก่อนเสมอว่า ข้อผิดพลาดหรือรายการที่ผิดพลาด มีผลกระทบอย่างไร เพื่อจะได้แก้ไขบัญชีดังกล่าวให้ถูกต้อง (ตัวอย่างการวิเคราะห์ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น)
- เพิ่ม /ลด** เป็นผลต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ ว่า ถ้าจะแก้ไขให้บัญชีแสดงยอดที่ถูกต้อง ต้องไปเพิ่ม หรือ ลด บัญชีดังกล่าว

7 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

จำนวนเงิน ให้ใช้ผลต่าง มาบันทึกบัญชี (เอาจำนวนเงินที่ถูกต้อง หัก กับจำนวนเงินที่บันทึกผิดไป (เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ถูกต้องเท่ากับ 6,000.- บาท แต่ลงบันทึกเพียง 600.- บาท จำนวนเงินที่ต้องนำมาบันทึกปรับปรุงคือ $6,000 - 600 = 5,400.-$ บาท)

คำอธิบายรายการ ระบุสาเหตุที่ทำให้ต้องจัดทำรายการปรับปรุงว่า เกิดข้อผิดพลาดจากอะไร

พนักงานผู้จัดทำ ลายมือชื่อผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกองทุนให้จัดทำบัญชี

ผู้อนุมัติ ลายมือชื่อผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกองทุนให้มีอำนาจอนุมัติการแก้ไขข้อมูลดังกล่าวได้

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกแก้ไขในบัญชีที่เกี่ยวข้อง

หลังจากที่ได้จัดทำใบปรับปรุงรายการเรียบร้อยแล้ว ให้ไปบันทึกแก้ไขในสมุดรายรับ หรือ รายจ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามตัวอย่าง คณะกรรมการ ฯ ต้องนำรายการปรับปรุงไปบันทึกในสมุดรายรับในเดือน ธันวาคม ดังนี้

เดือนที่เกิดข้อผิดพลาด

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/ เดือน/ ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่น ๆ		
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระคืน เงินกู้จาก ลูกหนี้		60,600			60,000	600				
		รวมเดือนนี้		60,600			60,000	600				

(11)

(12)

(สร.)

8 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

เดือนที่พบข้อผิดพลาดและทำการแก้ไข

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/ เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ						
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่น ๆ	
						จำนวน ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
2545 ธ.ค. 10	ร.01/003	รับชำระคืน เงินกู้จากลูกหนี้		87,400		40	80,000	7,400			
31	ร.01/004	รับดอกเบี้ยเงิน ฝากธนาคาร		1,000						ดอกเบี้ยเงิน ฝากธนาคาร	1,000
31	ปป. 1/45	ปรับปรุงรายการ		5,400				5,400			

เมื่อบันทึกรายการในสมุดรายรับ /จ่ายที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวมยอดและนำไปบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท และสรุปบัญชีรายได้ ตามปกติ

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกองทุน ฯ ควรตรวจสอบรายละเอียดของหลักฐานเอกสาร และการบันทึกรายการบัญชี รวมทั้งการตรวจสอบการคำนวณตัวเลข ก่อนการจัดทำงบการเงินประจำปี

3. พบข้อผิดพลาดหลังจากส่งงบการเงิน

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน พบข้อผิดพลาดหลังจากมีการจัดทำงบการเงินและจัดส่งให้ผู้ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว หรือ หลังจากการจัดสรรกำไรเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนการแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำใบปรับปรุงรายการ ณ วันที่พบข้อผิดพลาด

ขั้นตอนที่ 2 ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง และ บันทึกเพื่อเพิ่ม / ลด กำไรสะสม ในสมุดจัดสรรกำไร

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่า คณะกรรมการกองทุน ฯ พบข้อผิดพลาดดังกล่าวในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 การแก้ไขทำได้โดย

9 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำใบปรับปรุงรายการ ดังนี้

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง..หล้าแพรง หมู่ 1

ใบปรับปรุงรายการ

เลขที่ ปป.01/46 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	เพิ่ม/ลด	จำนวนเงิน
เงินฝากธนาคาร	รร. 2	เพิ่ม	5,400.00
กำไรสะสม	รร.2	เพิ่ม	5,400.00

คำอธิบาย

ปรับปรุงเนื่องจากในปี 2545 บันทึกดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำไป 5,400.- บาท เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2545

พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ .....สมสุข อยู่ดี..... ผู้อนุมัติ .....ประธาน.....

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกรายการในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีนี้ สมมติว่าพบข้อผิดพลาดในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไปแล้ว คือ 2546 ดังนั้นการแก้ไขการบันทึกรายการบัญชี จะนำไปบันทึกที่สมุดรายรับของปี 2546 ดังนี้

10 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/ เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่น ๆ		
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน	
2546 ก.พ. 1	ปป. 01/46	รายการปรับปรุง		5,400							กำไร สะสม	5,400

หลังจากที่บันทึกในสมุดรายรับปี 2546 แล้ว ต้องไปบันทึกเพิ่ม กำไรสะสม ในบัญชีกำไรสะสมและ
การจัดสรรประจำปีด้วย สำหรับการจัดสรรนั้น คณะกรรมการสามารถจัดสรรภายหลังจากการจัดทำงบ
การเงินปี 2546 เสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือ จะจัดสรรทันทีที่บันทึกการปรับปรุงเรียบร้อยแล้วก็ได้

ตัวอย่าง การจัดสรรกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงรายการ แต่ยังไม่เบิกจ่าย

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงินปันผล	เงิน เฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
2546														
ม.ค. 1	ยอดยกมา		9,000											
25	จัดสรร		(9,000)	9,000	1,800	900	-	2,700	900	900	900	900	-	
31	เบิกจ่าย			(2,700)				(2,700)						
ก.พ. 1	ปรับปรุงปี 45			5,400	1,080	540	-	1,620	540	540	540	540	-	

11 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

แสดงวิธีคำนวณการจัดสรรยอดที่ทำการปรับปรุงบัญชีกำไรสะสม

1.	เงินประกันความเสี่ยง	$5,400 \times 20\% =$	1,080
2.	เงินสมทบกองทุน	$5,400 \times 10\% =$	540
3.	เงินเฉลี่ยคืน	$5,400 \times 30\% =$	1,620
4.	ค่าตอบแทนกรรมการ	$5,400 \times 10\% =$	540
5.	เงินทุนสวัสดิการ	$5,400 \times 10\% =$	540
6.	เงินทุนสาธารณประโยชน์	$5,400 \times 10\% =$	540
7.	เงินทุนการศึกษา	$5,400 \times 10\% =$	540
	รวม		<u>5,400</u>

ตัวอย่าง การบันทึกการเพิ่มขึ้นของกำไรสะสมจากการปรับปรุงบัญชี แต่ยังไม่จัดสรร เนื่องจากรอจัดสรรพร้อมกับปี 2546

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอ จัดสรร	จัด สรรแล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงิน ปันผล	เงิน เฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
2546														
ม.ค. 1	ยอดยกมา		9,000											
25	จัดสรร		(9,000)	9,000	1,800	900	-	2,700	900	900	900	900	-	
31	เบิกจ่าย			(2,700)				(2,700)						
ก.พ. 1	ปรับปรุงปี 45		5,400											

การทำบัญชีผิดพลาด เป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ขอให้ใช้ความรอบคอบและระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดบ่อยครั้ง ซึ่งอาจทำให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เกิดความสับสนได้

การปรับปรุงรายการกรณีที่บันทึกจำนวนเงินสูงไป

1. พบข้อผิดพลาด ในเดือนที่บันทึกรายการ ซึ่งยังไม่ได้รวมยอดจำนวนเงินในวันสิ้นเดือน

หากคณะกรรมการพบข้อผิดพลาดระหว่างเดือนที่บันทึกรายการ การแก้ไขสามารถกระทำได้ภายในเดือนนั้นทันทีที่รู้ โดยการขีดเส้นทับรายการ หรือ จำนวนเงินที่ผิดพลาด แล้วลงลายมือชื่อกำกับ พร้อมบันทึกรายการที่ถูกต้อง เช่นกัน เช่น

ตัวอย่าง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหญ้าแพรก หมู่ 1 พบข้อผิดพลาด การบันทึกรายการบัญชี เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2545 โดยในวันดังกล่าวคณะกรรมการกองทุน ฯ รับชำระคืนเงินกู้จากสมาชิกเป็นเงินสด 60,000.- บาท และ ดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 6,000.- บาท ปรากฏว่า ในตอนจัดทำเอกสาร คณะกรรมการหรือผู้จัดทำเอกสาร ลงรายการรับดอกเบี้ยเงินกู้ผิดพลาดจากรับดอกเบี้ยเงินกู้ 6,000.- บาท เป็น 7,000.- บาท

ในกรณีที่พบข้อผิดพลาดในระหว่างเดือน ก่อน การรวมยอดไปในบัญชีสรุปรายได้ การแก้ไขสามารถทำได้ดังนี้

1. แก้ไขในเอกสารรับเงินฉบับเดิม (ใบเสร็จรับเงิน) โดยขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิมในเอกสาร แล้วลงชื่อกำกับ พร้อมบันทึกจำนวนเงินที่ถูกต้องในเอกสาร (ใบเสร็จรับเงิน)
2. แก้ไขการบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยขีดเส้นทับจำนวนเงินเดิมในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง แล้วลงชื่อกำกับ

13 บทที่ 6 การแก้ไขข้อผิดพลาดของการบันทึกบัญชี

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...หมู่บ้านแพรก ม. 1...

ใบสำคัญรับ / ใบเสร็จรับเงิน

วันที่ .....10 พฤศจิกายน 2545.....

เล่มที่ ...ร 01.. เลขที่ ....002...

ได้รับเงินจาก (นาย/นาง/นางสาว)...ทวีศักดิ์ รุ่งเรือง .....(คณะกรรมการ)

เลขที่สมาชิก ... 254682369.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	งวดที่	ชำระเงินกู้				รวมเป็นเงิน
				เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	เงินต้นคงเหลือ	
		1			2			3
10 พ.ย.45	รับชำระเงินต้น	~~67,000~~		60,000	~~7,000~~			~~67,000~~
	จากลูกหนี้ จำนวน 30 ราย เป็นเงิน	66,000			6,000			66,000
								66,000
			5					4
	รวมเงิน (ตัวอักษร)		4	หกหมื่นหกพันบาทถ้วน (หกหมื่นหกกร้อยบาทถ้วน)				~~67,000~~

ผู้รับเงิน (เหรียญกษาปณ์).....สมสุข.....

(นาย/นาง/นางสาว).....สมสุข อยู่ดี.....

การวิเคราะห์รายการเพื่อบันทึกในใบปรับปรุงรายการ :

คณะกรรมการกองทุน ฯ ต้องทำการวิเคราะห์รายการที่ผิดพลาดก่อนว่า เกิดขึ้นจากอะไรและมีผลกระทบกับอะไรบ้าง ในกรณีของตัวอย่าง เมื่อคณะกรรมการกองทุน ฯ พบข้อผิดพลาด คือ บันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารสูงไป 1,000. - บาท มีผลทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีสูงไป 1,000 บาท การแก้ไขก็คือไปบันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุนเพื่อลดบัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวน 1,000. - บาท ซึ่งสรุปได้ดังนี้

“ช่องชื่อบัญชี” ในใบปรับปรุงรายการจะมีบัญชีที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 บัญชี คือ

1. บัญชีเงินฝากธนาคาร ต้องปรับปรุงโดย ลดจำนวนเงินเท่ากับ 1,000. - บาท
2. บัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ ต้องปรับปรุงโดย ลดจำนวนเงินเท่ากับ 1,000. - บาท

ตัวอย่างใบปรับปรุงรายการ

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง..หมู่บ้านแพรก หมู่ 1			
ใบปรับปรุงรายการ			
เลขที่ ปป.01/45	วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545		
ชื่อบัญชี	หน้าบัญชี	เพิ่ม/ลด	จำนวนเงิน
เงินฝากธนาคาร	รจ.3	ลด	1,000.00
ดอกเบี้ยเงินกู้	รจ.3	ลด	1,000.00

คำอธิบาย

บันทึกรายการในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2545 ผิดพลาด โดยบันทึกดอกเบี้ยเงินกู้สูงไป 1,000.- บาท

พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ.....สมสุข อยู่ดี.....   ผู้อนุมัติ .....ประธาน.....

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกแก้ไขในบัญชีที่เกี่ยวข้อง

หลังจากที่ได้จัดทำใบปรับปรุงรายการเรียบร้อยแล้ว การบันทึกในสมุดบัญชีให้มีข้อสังเกตดังนี้

ข้อสังเกต

กรณีที่ลงบันทึกรายรับสูงไป การแก้ไขจะไปบันทึกใน สมุดบัญชีรายจ่าย
กรณีที่ลงบันทึกรายจ่ายสูงไป การแก้ไขจะไปบันทึกใน สมุดบัญชีรายรับ

ตามตัวอย่าง คณะกรรมการ ฯ ต้องนำรายการปรับปรุงไปบันทึกในสมุดรายจ่ายในเดือนธันวาคม ดังนี้

เดือนที่เกิดข้อผิดพลาด (เกิดขึ้นในสมุดรายรับ)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

หน้า 2

วัน/ เดือน/ ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงิน จัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม			อื่น ๆ			
						จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอก เบี้ย	ค่า ปรับ	ข้อบัญชี	จำนวน เงิน	
2545 พ.ย. 10	ร.01/002	รับชำระคืน เงินกู้จาก ลูกหนี้		67,000			60,000	7,000				
		รวมเดือนนี้		67,000			60,000	7,000				

(11)

(12)

(สร.)

เดือนที่พบข้อผิดพลาดและทำการแก้ไข จะแก้ไขในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

หน้า 3

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ลูกหนี้		อื่น ๆ	
					จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
2545 ธ.ค. 31	ปป.1/45	ปรับปรุงรายการ		1,000			ดอกเบียเงินกู้(รับ) (สร.)	1,000
		รวมเดือนนี้						

กรณีที่เป็นการปรับปรุงรายการที่บันทึกรายการค่าไป จะสังเกตว่า ที่บัญชีอื่น ๆ “ดอกเบียเงินกู้ (รับ)” เป็นชื่อบัญชีที่ปรากฏอยู่ในสมุดบัญชีรายรับ แต่เมื่อเป็นการปรับปรุงรายการ สามารถนำมาแสดงไว้ในสมุดบัญชีรายจ่ายได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้จัดทำบัญชีเกิดความผิดพลาดในการบันทึกจึงควรใช้ (ร) / (จ) กำกับไว้

เมื่อบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวมยอดและนำไปบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภท และสรุปบัญชีรายได้ประจำปี

สรุปบัญชีรายได้ประจำปี 2545.(1)

ลำดับ ที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค. ถึง พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้							7,000	7,400	13,400	ปป. 1/45
2	42	ดอกเบี้ยเงิน ฝากธนาคาร								1,000	1,000	
รวม									7,000	7,400	14,400	

หรือ

สรุปบัญชีรายได้ประจำปี 2545.(1)

ลำดับ ที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค. ถึง พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	หมายเหตุ
1	41	ดอกเบี้ยเงินกู้							7,000	ปป. 1/45 (1,000) 7,400	13,400	
2	42	ดอกเบี้ยเงิน ฝากธนาคาร								1,000	1,000	
รวม									7,000	7,400	14,400	

3. พบข้อผิดพลาดหลังจากส่งงบการเงิน

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน พบข้อผิดพลาดหลังจากมีการจัดทำงบการเงินและจัดส่งให้ผู้ตรวจ
สอบเรียบร้อยแล้ว หรือ หลังจากการจัดสรรกำไรเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนการแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำใบปรับปรุงรายการ ณ วันที่พบข้อผิดพลาด

ขั้นตอนที่ 2 ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง และ บันทึกเพื่อเพิ่ม / ลด กำไรสะสม ใน
บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่า คณะกรรมการกองทุน ฯ พบข้อผิดพลาดดังกล่าวในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546
การแก้ไขทำได้โดย

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำใบปรับปรุงรายการ ดังนี้

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง..หญ้าแพรก หมู่ 1			
ใบปรับปรุงรายการ			
เลขที่ ปป.01/46		วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546	
ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	เพิ่ม/ลด	จำนวนเงิน
เงินฝากธนาคาร	รจ. 2	ลด	1,000.00
กำไรสะสม	รจ.2	ลด	1,000.00
คำอธิบาย			
ปรับปรุงเนื่องจากในปี 2545 บันทึกดอกเบี้ยเงินกู้สูงไป 1,000.- บาท เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2545			
พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ .....สมสุข อยู่ดี.....		ผู้อนุมัติ .....ประธาน.....	

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกรายการในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีนี้ สมมติว่าพบข้อผิดพลาดในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไปแล้ว คือ ปี 2546 ดังนั้นการแก้ไขการบันทึกรายการบัญชี จะนำไปบันทึกที่สมุดบัญชีรายจ่ายของปี 2546 ดังนี้

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ยืมนี้		อื่น ๆ	
					จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
2546 ก.พ. 1	ปป.1/45	ปรับปรุงรายการ		1,000.00			กำไรสะสม	1,000.00
		รวมเดือนนี้						

หลังจากที่บันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายปี 2546 แล้ว ต้องไปบันทึกลดกำไรสะสม ในบัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปีด้วย ในกรณีที่กองทุนฯ ได้มีการจัดสรรไปเรียบร้อยแล้ว การปรับปรุงดังกล่าวสามารถนำมาลดยอดการจัดสรรกำไรโดย ( ) เพื่อลดยอดการจัดสรรที่ได้จัดสรรไว้แล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง การจัดสรรกำไรสะสมที่ลดลงจากการปรับปรุงรายการ

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร									
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงินปันผล	เงิน เฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ	
2546														
ม.ค. 1	ยอดยกมา		8,000											
25	จัดสรร		(8,000)	8,000	1,600	800	-	2,400	800	800	800	800	-	
ก.พ. 1	ปรับปรุงปี 45			(1,000)	(200)	(100)	-	(300)	(100)	(100)	(100)	(100)	-	

ตัวอย่าง การบันทึกการลดลงของกำไรสะสมจากการปรับปรุงบัญชี แต่ยังไม่ลดยอดรายการจัดสรร
เนื่องจากรอจัดสรรพร้อมกันปี 2546

บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี (1)

วัน เดือน ปี	รายการ	กำไร ขาดทุน	กำไรสะสม		รายการจัดสรร								
			รอ จัดสรร	จัดสรร แล้ว	เงินประกัน ความเสี่ยง	เงินสมทบ กองทุน	เงินปันผล	เงิน เฉลี่ยคืน	ค่าตอบแทน กรรมการ	เงินทุน สวัสดิการ	เงินทุน สาธารณ ประโยชน์	เงินทุน การศึกษา	อื่นๆ
2546													
ม.ค. 1	ยอดยกมา		8,000										
25	จัดสรร		(8,000)	8,000	1,600	800	-	2,400	800	800	800	800	-
ก.พ. 1	ปรับปรุงปี 45			(1,000)									

ในกรณีที่ยอดจัดสรรนั้นมีการเบิกจ่ายไปแล้ว คณะกรรมการต้องมีการชี้แจงการปรับปรุงดังกล่าว
ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเข้าใจว่า ในปีปัจจุบัน จะต้องมีการลดยอดการจัดสรรกำไรจากการปรับปรุงนั้น ๆ
อย่างไรก็ตาม ผู้ทำบัญชีควรมีการตรวจสอบระหว่างเดือนทุกเดือน เพื่อจะได้แก้ไขได้ทันที่ซึ่งวิธีการ
แก้ไขจะสะดวกและรวดเร็วและทำให้ข้อมูลทางบัญชีถูกต้อง

บทที่ 7

การควบคุมภายใน และการตรวจสอบการจัดทำบัญชี

เมื่อมีการจัดทำบัญชี ความโปร่งใสและถูกต้องเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่บางครั้งอาจเกิดความผิดพลาดที่ไม่ได้ตั้งใจ หรือเกิดจากความไม่ครบถ้วนของเอกสารทำให้การรายงานผลหรืองบการเงินไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกัน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรมีการวางระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่แรก ทั้งนี้เพื่อป้องกันการประพฤตินิชอบที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง

การควบคุมภายใน

ระบบการควบคุมภายใน เป็นกลไกที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกองทุนซึ่งจะช่วยควบคุม หรือลดความเสี่ยงของกองทุนให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทำให้การบริหารจัดการงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ระบบการควบคุมภายในที่ดี ควรเป็นระบบการควบคุมที่ครอบคลุมงานทุกด้าน เช่น ด้านการจัดการด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านทรัพย์สิน ด้านการเงิน ด้านลูกหนี้ ด้านเจ้าหนี้ เป็นต้น และสามารถสะท้อนภาพให้เห็นองค์ประกอบโดยรวมของกองทุนนั้นๆ ว่ามีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่ เพียงใด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ได้แก่

1. การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจ และระบบสอบย้อนความถูกต้องระหว่างกัน เช่น ธุรกรรมทางการเงินจะมี 3 หน้าที่หลักด้วยกัน คือ การบันทึกบัญชี การอนุมัติ และ การปฏิบัติ โดยหลักการทั้ง 3 หน้าที่ ควรจะทำโดยบุคคลที่แตกต่างกัน โดยมีคนอื่นมาตรวจสอบการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องแน่ใจว่าไม่มีใครคนใดคนหนึ่งควบคุมทุกขั้นตอนในการทำรายการธุรกรรมทางการเงิน

สาเหตุของข้อผิดพลาดหรือการทุจริตที่พบบ่อย คือ การมอบหมายงานให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งปฏิบัติงานทั้งกระบวนการเพียงบุคคลเดียว

2. คณะกรรมการตรวจสอบและการตรวจสอบภายใน เป็นกลไกและเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการช่วยตรวจสอบและสอบทานงานให้เป็นไปตามแผนที่กรรมการจัดการกองทุนวางไว้ คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความสามารถและเป็นอิสระในการทำงาน จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี

ลักษณะของการควบคุมภายใน

1. การควบคุมในลักษณะการป้องกันการผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก โดยเหตุการณ์ที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงยังไม่เกิดขึ้น เช่น การแบ่งแยกหน้าที่ผู้รับเงิน ผู้จ่ายเงิน และผู้บันทึกบัญชี หรือกำหนดวงเงินสำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติเงินในแต่ละระดับชั้น เป็นต้น
2. การควบคุมในลักษณะของการค้นพบข้อผิดพลาด เพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เช่น การกระทบยอดเงินฝากธนาคาร การตรวจนับพัสดุประจำปี การทบทวนการปฏิบัติงานของกองทุนในภาพรวม เป็นต้น
3. การควบคุมในลักษณะการเสนอแนะ เพื่อเสนอแนะ ปรับปรุง และพัฒนาระบบการดำเนินงาน และระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับสถานการณ์

การตรวจสอบการจัดทำบัญชี

ในการตรวจสอบคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรจะแยกการพิจารณาดังนี้

1. ตรวจสอบการจัดทำบัญชีของเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินกองทุนของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในที่นี้จะเรียกว่าบัญชีชุดที่ 1 (1)
2. ในกรณีที่หมู่บ้านมีการเก็บเงินออมสัจจะ หรือ เงินหุ้น หรือมีการกู้เงินจากสถาบันการเงิน ควรจะมีการจัดทำบัญชีและตรวจสอบต่างหาก หรือที่เรียกว่าบัญชีชุดที่ 2 (2)

ทั้งนี้เพื่อความ โปร่งใสของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หากนำเงินหลายประเภทมารวมกัน ถ้าระบบการจัดทำบัญชีไม่ดีพอ จะมีผลทำให้แยกไม่ออกว่าเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ปัจจุบันเติบโตเท่าไร คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำไร/ขาดทุนอย่างไร และเนื่องจากตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่องการทำบัญชีและการตรวจสอบ ข้อ 48 ระบุเรื่องการจัดสรรกำไรสุทธิว่า

“เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด”

เมื่อเป็นเช่นนี้ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ ดังกล่าว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงต้องแสดงผลกำไรสุทธิที่ชัดเจนของเงินที่ได้รับจัดสรร

วิธีการตรวจสอบ

หลังจากบันทึกรายการบัญชีเสร็จสิ้นในแต่ละเดือน หรือในวันสิ้นปีเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรมีการตรวจสอบ เพื่อสอบทานความถูกต้องดังนี้

1. การตรวจสอบเงินสด ให้แต่งตั้งกรรมการเพื่อตรวจนับเงินสดคงเหลือ ว่ามีอยู่ครบถ้วนตรงตามบัญชีเงินสดหรือไม่ โดยตรวจสอบจากบัญชีแยกประเภท “บัญชีเงินสด” ให้ดูที่ยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภท จะต้องมียอดเท่ากับจำนวนเงินสดที่อยู่ในมือ

ตรวจนับเงินสดในมือ จะต้องเท่ากับ ยอดคงเหลือที่แสดงในบัญชี

บัญชีเงินสด (บัญชีที่ 2)						เลขที่ 11	
วันเดือนปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ		
2545							
ก.ย. 30	สมุดรายรับ	ร.ร.1	500	-	-	500	-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.1	-	500	-	-	-
		ร.ร.2	7,000	-	-	7,000	-
		ร.จ.2	-	6,000	-	1,000	-
		ร.ร.3	111,950	-	-	112,950	-
	สมุดรายรับ	ร.ร.3	-	101,890	-	11,060	-
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.4	23,120	-	-	34,180	-
	สมุดรายจ่าย	ร.จ.4	-	21,890	-	12,290	-

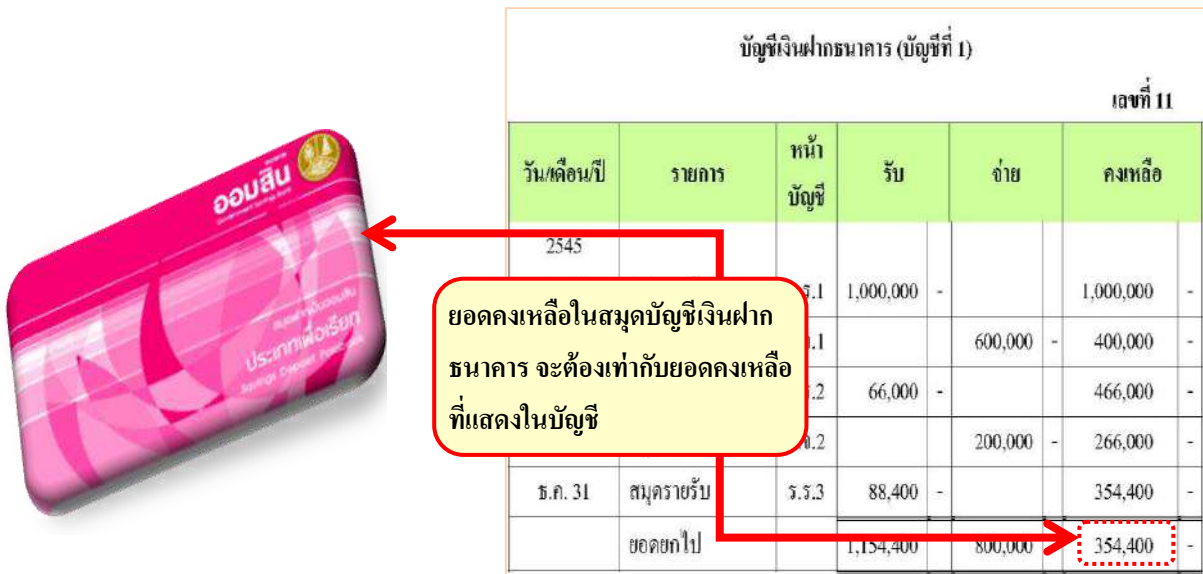
กรณีทำการสุ่มตรวจนับเงินสดเป็นครั้งคราวในระหว่างงวดบัญชี สามารถทำได้ดังนี้

2. การตรวจสอบบัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวนเงินคงเหลือที่ระบุในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร (สมุดคู่ฝาก) จะต้องเท่ากับจำนวนเงินในช่องคงเหลือของบัญชีเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีแยกประเภท

การตรวจสอบตามวิธีดังกล่าวข้างต้น หากปรากฏว่ามีการบันทึกรายการครบถ้วน แต่ยอดเงินคงเหลือยังไม่ตรงกัน ให้ตรวจสอบหลักฐานการรับและการจ่ายเงิน ณ ช่วงเวลาที่ทำการตรวจสอบทุกฉบับกับสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายว่ามีการนำหลักฐานมาบันทึกรายการครบถ้วนหรือไม่ นอกจากนั้นให้

ตรวจสอบยอดเงินในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารว่าได้นำไปให้ธนาคารปรับยอดเงิน ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตรงกับวันที่ตรวจสอบยอดกับยอดคงเหลือในสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายกองทุนหรือไม่

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้า บัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
2545					
		ร.ร.1	1,000,000	-	1,000,000
		ร.ร.1		600,000	400,000
		ร.ร.2	66,000	-	466,000
		ร.ร.2		200,000	266,000
ร.ค. 31	สมุดรายรับ	ร.ร.3	88,400	-	354,400
	ยอดยกไป		1,154,400	800,000	354,400

3. การตรวจสอบบัญชีลูกหนี้ กรณีที่กองทุนได้รับความเห็นชอบให้รับชำระหนี้เป็นเงินสดได้ให้สร้างระบบการควบคุมดังนี้

- 1) ให้ผู้รับเงินบันทึกบัญชี พร้อมกับจัดทำหลักฐานการรับชำระหนี้ในทันทีที่มีการรับชำระหนี้ และลงลายมือชื่อผู้รับเงินไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง
- 2) ให้บันทึกการชำระหนี้ในทะเบียนลูกหนี้รายตัวจากหลักฐานการรับชำระหนี้ ทั้งนี้การดำเนินการตาม (1) และ (2) ห้ามมิให้กระทำการโดยบุคคลคนเดียว
- 3) เมื่อสิ้นวันทำการต้องรับนำเงินสดฝากเข้าบัญชีเงินฝากของกองทุนที่เกี่ยวข้อง (บัญชีที่ 1 หรือ บัญชีที่ 2 บัญชีที่ 3) แล้วแต่กรณี และต้องระมัดระวังหรือสร้างระบบการควบคุมไม่ให้มีการโอนเงินรับชำระหนี้สลับบัญชีกัน
- 4) ต้องมีการสุ่มตรวจสอบการชำระหนี้จากตัวสมาชิก เพื่อสอบยืนยันความถูกต้องของยอดหนี้คงเหลือเป็นครั้งคราว
- 5) ณ วันสิ้นงวดบัญชี ต้องตรวจสอบยอดบัญชีลูกหนี้ กับยอดรวมของทะเบียนลูกหนี้รายตัวทุกราย จะต้องมียอดเท่ากัน

ทะเบียนคุมลูกหนี้ / เงินฝากสัจจะ / ค่าหุ้นรายตัว

1. จำนวนหุ้น.....10.....หุ้น
 หุ้นละ 10 บาท เป็นเงิน.....100.....บาท

2. เงินฝากสัจจะเดือนละ.....100.....บาท

ชื่อ นางปิ่นศรี รวยระทิก
 ที่อยู่ 23 บ้านสามแยก ต.ท่าพล อ.มะขามคู่
 จ.อุตรธานี
 รหัสไปรษณีย์ 54300 โทรศัพท์ 082-552-383

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เงินฝากสัจจะ				วัน/เดือน/ปี	เงินต้น		
		จำนวนเงิน		รวมเงิน			ผู้รับ		ชำระคืน
		บาท	สต.	บาท	สต.		บาท	สต.	บาท
1	1 ก.ย. 45	100	-	100	-	1 พ.ย. 45	10,000	-	-
2	1 ต.ค. 45	100	-	200	-	1 ธ.ค. 45	-	-	1,000
3	1 พ.ย. 45	100	-	300	-				
4	1 ธ.ค. 45	100	-	400	-				
3	1 ธ.ค. 45	100	-	300	-				

รวมยอดจำนวนเงินค่าหุ้นทุกราย จะต้องเท่ากับยอดคงเหลือที่แสดงในบัญชี

บัญชีเงินฝากสัจจะ (บัญชีที่ 2)

รวมยอดเงินฝากสัจจะทุกราย จะต้องเท่ากับยอดคงเหลือที่แสดงในบัญชี

วัน/เดือน/ปี	บัญชี	จ่าย	คงเหลือ
2545			
ก.ย. 30	สมุดรายรับ ร.ร.1 7,000 -	-	7,000 -
ต.ค. 31	สมุดรายรับ ร.ร.2 7,000 -	-	14,000 -
พ.ย. 30	สมุดรายรับ ร.ร.3 7,000 -	-	21,000 -
ธ.ค. 31	สมุดรายรับ ร.ร.4 7,000 -	-	28,000 -

บัญชีค่าหุ้น (บัญชีที่ 2)

หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
ก.ย. 30	สมุดรายรับ ร.ร.1 7,000 -	-	7,000 -

6. การตรวจสอบพัสดุนักงาน พักดูสำนักงาน ได้แก่ เครื่องเขียนแบบพิมพ์ของใช้สำนักงาน ครุภัณฑ์ ต้องมีการจัดทำทะเบียนคุม และมีการตรวจนับเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะการตรวจนับแบบพิมพ์ ใบเสร็จรับชำระหนี้ที่น่าออกใช้แล้ว กับแบบพิมพ์ที่ยังไม่ได้ใช้งานว่าอยู่ครบถ้วนหรือไม่

ภาคผนวก

ตัวอย่างเอกสาร

สมุดบัญชี	หน้า
1. สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)	3
2. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)	5
3. สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)	7
4. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)	9
5. สมุดรายวันทั่วไป	11
6. สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป	12
7. สรุบบัญชีรายได้ประจำปี	14
8. สรุบบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี	15
9. บัญชีกำไรสะสมและการจัดสรรประจำปี	16
ทะเบียน	
10. ทะเบียนคุมคำขอกู้	18
11. ทะเบียนคุมลูกหนี้/เงินฝากสัจจะ/ค่าหุ้นรายตัว	19
12. ทะเบียนคุมทรัพย์สิน	21
เอกสารประกอบการจัดทำบัญชี	
13. ใบสำคัญรับ/ใบเสร็จรับเงิน	22
14. ใบสำคัญจ่าย	23
15. ใบปรับปรุงรายการ	24
รายงานทางการเงิน	
16. งบทดลอง	26
17. งบกำไรขาดทุน	27
18. งบดุล	28

1. สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายรับ							
					รับเงินจัดสรร (ทุน)	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
						จำนวนราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
		รวมเดือนนี้										

คำอธิบายการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (1)

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่มีการรับเงิน
- ที่เอกสาร หมายถึง เลขที่ใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานอื่นที่แสดงการรับเงิน เช่น หนังสือแจ้งการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการ หลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้จากสมาชิก เป็นต้น
- รายการ หมายถึง การบันทึกคำอธิบายรายการที่เกิดขึ้นจากการรับเงิน
- เงินสด หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับเป็นเงินสดรวมทั้งจำนวนเงินสดตามที่คณะกรรมการกำหนดให้รับหรือมีไว้ใช้จ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้ลงสมุดบัญชีแสดงจำนวนเงินที่ได้รับพร้อมกับประเภทของเงินด้วยจำนวนที่เท่ากัน
- เงินฝากธนาคาร หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือที่ได้รับหลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากจากสมาชิกเพื่อการชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น
- ประเภทรายรับ หมายถึง รายรับแต่ละประเภทของกองทุน จำนวนเงินรายรับทุกประเภทในสมุดบัญชีรายรับ เมื่อรวมกันแล้วจะต้องเท่ากับ ช่องเงินสดและเงินฝากธนาคาร

- **รับเงินจัดสรรจากคณะกรรมการ** หมายถึง จำนวนเงิน 1 ล้านบาท ที่คณะกรรมการ (ส่วนกลาง) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร “บัญชีกองทุนหมู่บ้าน.....” เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุน
- **รับชำระคืนเงินกู้ยืม** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับชำระจากลูกหนี้ เมื่อกำหนดชำระตามสัญญากู้ ทั้งที่เป็นเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าปรับ (ถ้ามี)
- **จำนวนราย** หมายถึง จำนวนรายผู้กู้ที่มาชำระหนี้เงินกู้
- **เงินต้น** หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับชำระจากผู้กู้ ในส่วนของเงินต้นเป็นงวดๆ ตามที่ได้ตกลงในสัญญากู้ยืม
- **ดอกเบี้ย** หมายถึง จำนวนเงินของดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผู้กู้ชำระให้แก่กองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด หากชื่อบัญชี “ดอกเบี้ย” ไม่สามารถใช้ได้ในบางกองทุนฯ ก็สามารถปรับเปลี่ยนชื่อในสมุดบัญชีได้ตามความเหมาะสม
- **ค่าปรับ** หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้กู้ต้องเสียปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนเงินที่ขาดส่งหรือค้างชำระในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย
- **อื่นๆ** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับนอกเหนือจากเงินที่กล่าวแล้วข้างต้น
- **ชื่อบัญชี** หมายถึง ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่จะบันทึกเป็นรายรับอื่นๆ เช่น ชื่อบัญชีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ชื่อบัญชีค่าธรรมเนียม ชื่อบัญชีเจ้าหน้าที่เงินกู้ เป็นต้น
- **จำนวนเงิน** หมายถึง บันทึกจำนวนเงินตามรายการของชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้นๆ
- **รวมเดือนนี้** หมายถึง จำนวนเงินรายรับทั้งสิ้นแต่ละรายการที่กองทุนได้รับ ตั้งแต่ต้นเดือนถึงสิ้นเดือน

2. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

วัน/เดือน/ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายจ่าย			
					จ่ายเงินกู้ยืม		อื่น ๆ	
					จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้	ชื่อบัญชี	จำนวน เงิน
รวมเดือนนี้								

คำอธิบายการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1)

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่มีการจ่ายเงินกองทุนทั้งที่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคารให้แก่สมาชิก หรือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้กู้ยืมหรือใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ถ้ามี)
- ที่เอกสาร หมายถึง เลขที่สัญญาขืมเงิน (ตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด) ใบสำคัญจ่าย และหลักฐานอื่นๆ ที่แสดงการจ่ายเงิน
- รายการ หมายถึง การบันทึกคำอธิบายรายการที่เกิดขึ้นจากการจ่ายเงิน
- เงินสด หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนจ่ายเป็นเงินสดรวมทั้งจำนวนเงินสดที่จ่ายให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือบุคคลอื่น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ถ้ามี) ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด
- เงินฝากธนาคาร หมายถึง จำนวนเงินที่ธนาคาร โอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านเข้าบัญชีของสมาชิกตามคำสั่งของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เช่น เงินกู้ยืม เงินกู้ยืมเงิน เป็นต้น
- ประเภทรายจ่าย หมายถึง รายละเอียดจำนวนเงินประเภทต่างๆ ที่จ่ายเป็นเงินสด หรือจ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้แก่สมาชิก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือบุคคลอื่น (ถ้ามี)
- จ่ายเงินกู้ยืม หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายเงินกู้ให้ลูกหนี้ เมื่อมีการอนุมัติเงินกู้ทั้งที่เป็นการกู้ยืมประเภทสามัญและกู้ยืมฉุกเฉิน

- จำนวนราย หมายถึง จำนวนรายผู้ขอู้ที่ได้อายใหู้้
  - จำนวนเงินู้ หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายให้สมาชิกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
- หั่งที่เป็นการกู้ยืมประเภทสามัญ หรือกู้ยืมฉุกเฉิน
- อื่นๆ หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้อายไปนอกเหนือจากที่กล่าวแล้วข้างต้น
  - ชื่อบัญชี หมายถึง ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่จะบันทึกเป็นรายจ่ายอื่นๆ เช่น ชื่อบัญชีค่าวัสดุ ค่าพาหนะ ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น
  - จำนวนเงิน หมายถึง บันทึกจำนวนเงินตามรายการของชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้นๆ
  - รวมเดือนนี้ หมายถึง จำนวนเงินรายจ่ายทั้งสิ้นแต่ละรายการที่กองทุนได้อายไปแล้ว ตั้งแต่ต้นเดือนถึงสิ้นเดือน

3. สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

วัน เดือน ปี	ที่ เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝาก ธนาคาร	ประเภทรายรับ								
					เงินฝาก สัจจะ	ค่า หุ้น	รับชำระคืนเงินกู้ยืม				อื่นๆ		
							จำนวน ราย	เงิน ต้น	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 2	ดอกเบี้ย บัญชีที่ 3	ชื่อ บัญชี	จำนวน เงิน	
		รวมเดือนนี้											

คำอธิบายการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายรับกองทุน (2)

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่มีการรับเงินฝากธนาคาร
- ที่เอกสาร หมายถึง เลขที่ใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานอื่นที่แสดงการรับเงิน เช่น หลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้จากสมาชิก เป็นต้น
- รายการ หมายถึง การบันทึกคำอธิบายรายการที่เกิดขึ้นจากการรับเงิน
- เงินสด หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับเป็นเงินสดรวมทั้งจำนวนเงินสดตามที่คณะกรรมการกำหนดให้รับหรือมิไว้ใช้จ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้ลงสมุดบัญชีแสดงจำนวนเงินที่ได้รับพร้อมกับประเภทของเงินด้วยจำนวนที่เท่ากัน
- เงินฝากธนาคาร หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากสมาชิกกองทุน นำเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือที่ได้รับหลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีจากสมาชิกเพื่อชำระคืนเงินกู้
- ประเภทรายรับ หมายถึง รายรับแต่ละประเภทของกองทุน จำนวนเงินรายรับทุกประเภทในสมุดบัญชีรายรับรวมกันจะต้องเท่ากับ ช่องเงินสดและเงินฝากธนาคาร
- เงินฝากสัจจะ หมายถึง เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝาก หรือออมไว้กับกองทุนตามแต่ละตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบ หรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด
- เงินรับฝาก หมายถึง เงินรับฝากประเภทต่างๆ นอกเหนือจากเงินออม ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

- **ค่าหุ้น** หมายถึง การออมทรัพย์ในกองทุนอีกรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้ขึ้นไปตาม
ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
- **รับชำระคืนเงินกู้ยืม** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับชำระจากลูกหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ
ตามสัญญากู้ ทั้งที่เป็นเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าปรับ (ถ้ามี)
- **จำนวนราย** หมายถึง จำนวนผู้กู้ที่ชำระหนี้เงินกู้
- **เงินต้น** หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้จากผู้กู้ ในส่วนของเงินต้นเป็นงวดๆ ตามที่ได้
ตกลงในสัญญากู้ยืม
- **ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2** หมายถึง จำนวนเงินค่าดอกเบี้ยที่ผู้กู้ชำระให้แก่กองทุนตามอัตราที่
คณะกรรมการกองทุนกำหนด ซึ่งเป็นผู้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ของบัญชีที่ 2 ได้แก่ เงินหุ้น/เงินออมสัจจะ
- **ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3** หมายถึง จำนวนเงินค่าดอกเบี้ยที่ผู้กู้ชำระให้แก่กองทุนตามอัตราที่
คณะกรรมการกองทุนกำหนด ซึ่งเป็นผู้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ของบัญชีที่ 3 ได้แก่ เงินที่กู้จากสถาบันการเงินอื่นๆ
- **อื่นๆ** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้รับนอกเหนือจากเงินที่กล่าวแล้วข้างต้น เช่น ค่าปรับ
เงินบริจาค เป็นต้น
- **ชื่อบัญชี** หมายถึง ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่จะบันทึกเป็นรายรับอื่นๆ เช่น ชื่อบัญชีค่า
สมัครสมาชิก ชื่อบัญชีค่าธรรมเนียม ชื่อบัญชีรายได้จากการบริจาค เป็นต้น
- **จำนวนเงิน** หมายถึง บันทึกจำนวนเงินตามรายการของชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้นๆ
- **รวมเดือนนี้** หมายถึง จำนวนเงินรายรับทั้งสิ้นแต่ละรายการที่กองทุนได้รับ ตั้งแต่ต้นเดือน
ถึงสิ้นเดือน

หมายเหตุ: หากช่องชื่อบัญชี “ดอกเบี้ยบัญชีที่ 2 และ ดอกเบี้ยบัญชีที่ 3” ไม่สามารถใช้ได้ในบางกองทุนฯ
ก็สามารถปรับเปลี่ยนชื่อในสมุดบัญชีได้ตามความเหมาะสมของกองทุนฯ นั้นๆ

4. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

วัน/เดือน/ปี	ที่เอกสาร	รายการ	เงินสด	เงินฝากธนาคาร	ประเภทรายจ่าย								
					ถอนค่าหุ้น	ถอนสัจจะ	จ่ายเงินกู้ยืม		จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้		อื่นๆ		
							จำนวนราย	จำนวนเงินกู้	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน	
		รวมเดือนนี้											

คำอธิบายการบันทึกรายการในสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (2)

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่มีการจ่ายเงินกองทุนทั้งที่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคารให้แก่สมาชิก หรือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้กู้ยืมหรือใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ถ้ามี)
- ที่เอกสาร หมายถึง เลขที่สัญญาขืมเงิน (ตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด) ใบสำคัญจ่าย และหลักฐานอื่นๆ ที่แสดงการจ่ายเงิน
- รายการ หมายถึง การบันทึกคำอธิบายรายการที่เกิดขึ้นจากการจ่ายเงิน
- เงินสด หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนจ่ายเป็นเงินสดรวมทั้งจำนวนเงินสดที่จ่ายให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือบุคคลอื่น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ (ถ้ามี) ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด
- เงินฝากธนาคาร หมายถึง จำนวนเงินที่ธนาคารโอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านเข้าบัญชีของสมาชิกตามคำสั่งของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เช่น เงินกู้ยืม เงินกู้ฉุกเฉิน เป็นต้น
- ประเภทรายจ่าย หมายถึง รายละเอียดจำนวนเงินประเภทต่างๆ ที่จ่ายเป็นเงินสด หรือจ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้แก่สมาชิก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือบุคคลอื่น (ถ้ามี)
- ถอนค่าหุ้น หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนหมู่บ้านฯ จ่ายคืน ค่าหุ้นให้สมาชิก เมื่อสมาชิกขอถอนหุ้น
- ถอนสัจจะ หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนหมู่บ้านฯ จ่ายคืน เงินฝากสัจจะให้สมาชิก

- **จ่ายเงินกู้ลูกหนี้** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายเงินกู้ให้ลูกหนี้ เมื่อมีการอนุมัติเงินกู้ทั้งที่เป็นการกู้ยืมประเภทสามัญและกู้ยืมฉุกเฉิน
- **จำนวนราย** หมายถึง จำนวนรายผู้ขอกู้ที่จ่ายให้กู้ ทั้งที่เป็นการกู้ยืมประเภทสามัญหรือกู้ยืมฉุกเฉิน
- **จำนวนเงินกู้** หมายถึง วงเงินกู้ที่จ่ายให้สมาชิกกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งที่เป็นการกู้ยืมประเภทสามัญ หรือกู้ยืมฉุกเฉิน
- **จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายชำระหนี้ (ถ้ามี) จากการไปกู้ยืมมาจากภายนอก (ธนาคาร หรือ เจ้าหนี้อื่นๆ) โดยจะจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้
  - **เงินต้น** หมายถึง จำนวนเงินต้นที่จ่ายชำระคืนเจ้าหนี้เงินกู้
  - **ดอกเบี้ย** หมายถึง จำนวนดอกเบี้ยเงินกู้ที่จ่ายให้กับเจ้าหนี้ หากชื่อบัญชี “ดอกเบี้ย” ไม่สามารถใช้ได้ในบางกองทุนฯ ก็สามารถปรับเปลี่ยนชื่อในสมุดบัญชีได้ตามความเหมาะสม
  - **อื่นๆ** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไปนอกเหนือจากที่กล่าวแล้วข้างต้น
  - **ชื่อบัญชี** หมายถึง ชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่จะบันทึกเป็นรายจ่ายอื่นๆ เช่น ชื่อบัญชีค่าวัสดุ ค่าพาหนะ ชื่อบัญชีดอกเบี้ยเงินกู้ (จ่ายให้เจ้าหนี้) เป็นต้น
  - **จำนวนเงิน** หมายถึง บันทึกจำนวนเงินตามรายการของชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้นๆ
  - **รวมเดือนนี้** หมายถึง จำนวนเงินรายจ่ายทั้งสิ้นแต่ละรายการที่กองทุนได้จ่ายไปแล้ว ตั้งแต่ต้นเดือนถึงสิ้นเดือน

6. สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

บัญชี.....

เลขที่บัญชี.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ

คำอธิบายการบันทึกรายการในสมุดแยกประเภททั่วไป

- เลขที่บัญชี หมายถึง หมายเลขกำกับของชื่อบัญชีแต่ละหมวด
- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่ผ่านรายการจากสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น มาบันทึกไว้ในสมุดแยกประเภททั่วไป
- รายการ หมายถึง ข้อความอธิบายที่มาของรายการว่านำมาจากสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นเล่มใด หรือเอกสารประกอบทางบัญชีอะไร
- หน้าบัญชี หมายถึง หน้าบัญชีของสมุดรายการขึ้นต้นที่ผ่านรายการมา
- รับ หมายถึง บันทึกจำนวนเงินรวมจากสมุดรายวันรับ หรือ รายการที่มีผลกระทบต่อบัญชีนั้นๆ ให้มียอดเพิ่มขึ้น
- จ่าย หมายถึง บันทึกจำนวนเงินรวมจากสมุดรายวันจ่าย หรือ รายการที่มีผลกระทบต่อบัญชีนั้นๆ ให้มียอดลดลง
- คงเหลือ หมายถึง บันทึกจำนวนเงินคงเหลือ ณ บรรทัดรายการนั้นๆ โดยนำยอดคงเหลือยกมาจากบรรทัดก่อนหน้าในช่อง “คงเหลือ” บวก ยอดรับในช่อง “รับ” หัก ยอดจ่ายในช่อง “จ่าย”

สำหรับบัญชีแยกประเภททั่วไปของ**บัญชีลูกหนี้เงินกู้** และ **บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้** ในช่วงรับ-จ่ายจะเขียนแตกต่างออกไปเล็กน้อยจากบัญชีอื่นๆ ดังนี้

ชื่อบัญชี	รับ	จ่าย	คงเหลือ
ลูกหนี้เงินกู้	รับชำระจากลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ลูกหนี้	ยอดยกมา หัก รับชำระ บวก จ่ายเงินกู้
เจ้าหนี้เงินกู้	รับเงินกู้จากเจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ให้เจ้าหนี้	ยอดยกมา บวก รับเงินกู้ หัก จ่ายคืนเงินกู้

ตัวอย่าง

บัญชีลูกหนี้เงินกู้

เลขที่บัญชี....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับชำระจาก ลูกหนี้	จ่ายเงินกู้ให้ ลูกหนี้	คงเหลือ

บัญชีเจ้าหนี้เงินกู้

เลขที่บัญชี....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	หน้าบัญชี	รับเงินกู้จาก เจ้าหนี้	จ่ายคืนเงินกู้ ให้เจ้าหนี้	คงเหลือ

7. สรุปบัญชีรายได้ประจำปี

สรุปบัญชีรายได้ประจำปี .....

ลำดับ ที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	② รวม	หมายเหตุ
① รวม																

คำอธิบายการบันทึกรายการในสรุปบัญชีรายได้ประจำเดือน (บัญชีแยกประเภทรายได้)

- สรุปบัญชีรายได้ประจำปี ..... หมายถึง ระบุว่าเป็นการสรุปรายได้ของปีบัญชีไหน
- ลำดับที่ หมายถึง ระบุลำดับที่เรียงตามรายชื่อบัญชีที่เกิดขึ้น
- เลขที่บัญชี หมายถึง หมายเลขกำกับของชื่อบัญชีแต่ละหมวด
- ชื่อบัญชี หมายถึง ชื่อบัญชีรายได้ ซึ่งรายได้เกิดขึ้นได้หลายประเภท หากชื่อบัญชีรายได้เกิดขึ้นหลายครั้งชื่อบัญชีจะซ้ำกัน ให้บันทึกเพียงลำดับเดียว แล้วรวมยอดนำมาใส่ให้ตรงกับบรรทัดของชื่อบัญชีนั้นลงในช่องของแต่ละเดือน
- ม.ค. ถึง ธ.ค. หมายถึง บันทึกจำนวนเงินรายได้ของยอดรวมในแต่ละเดือนโดยนำจำนวนเงินรวมมาจากสมุดรายรับกองทุน หรือเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- รวม หมายถึง “รวมยอดรายได้ทั้งหมดในแต่ละเดือน” จะบันทึกยอดรวมไว้ด้านล่างสุดของตาราง **①** ส่วน “รวมยอดรายได้ทั้งหมดของบัญชีรายได้แต่ละประเภทตามชื่อบัญชี” จะบันทึกยอดรวมไว้ด้านขวาสุดของตาราง **②**

8. สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี

สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี .....

ลำดับ ที่	เลขที่ บัญชี	ชื่อบัญชี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	2 รวม	หมายเหตุ
1 รวม																

คำอธิบายการบันทึกรายการในสรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำเดือน (บัญชีแยกประเภทค่าใช้จ่าย)

- สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำปี ..... หมายถึง ระบุว่าเป็นการสรุปค่าใช้จ่ายของปีบัญชีไหน
- ลำดับที่ หมายถึง ระบุลำดับที่เรียงตามรายชื่อบัญชีที่เกิดขึ้น
- เลขที่บัญชี หมายถึง หมายเลขกำกับของชื่อบัญชีแต่ละหมวด
- ชื่อบัญชี หมายถึง ชื่อบัญชีค่าใช้จ่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นได้หลายประเภท หากชื่อบัญชีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นหลายครั้งชื่อบัญชีจะซ้ำกัน ให้บันทึกเพียงลำดับเดียว แล้วรวมยอดนำมาใส่ให้ตรงกับบรรทัดของชื่อบัญชีนั้นลงในช่องของแต่ละเดือน
- ม.ค. ถึง ธ.ค. หมายถึง บันทึกจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของยอดรวมในแต่ละเดือนโดยนำจำนวนเงินรวมมาจากสมุดรายจ่ายกองทุน หรือเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- รวม หมายถึง “รวมยอดค่าใช้จ่ายทั้งหมดในแต่ละเดือน” จะบันทึกยอดรวมไว้ด้านล่างสุดของตาราง 1 ส่วน “รวมยอดค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบัญชีค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทตามชื่อบัญชี” จะบันทึกยอดรวมไว้ด้านขวาสุดของตาราง 2

- **เงินปันผล** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเพื่อจ่ายเงินปันผลตอบแทนให้กับสมาชิกที่มีการลงทุน
- **เงินเฉลี่ยคืน** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเพื่อจ่ายคืนผลตอบแทนให้กับสมาชิกที่กู้เงิน
- **ค่าตอบแทนกรรมการ** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นค่าตอบแทนให้กรรมการที่บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- **เงินทุนสวัสดิการ** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิก
- **เงินทุนสาธารณประโยชน์** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นทุนในการทำสาธารณประโยชน์ให้หมู่บ้าน
- **เงินทุนการศึกษา** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นทุนการศึกษาให้กับลูกหลานของสมาชิกในหมู่บ้าน
- **อื่นๆ** หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องการจัดสรรตามมติที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้านในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา

10. ทะเบียนคุมค่าขอกู้

ทะเบียนคุมค่าขอกู้

วัน/เดือน/ปี	ลำดับที่เอกสาร	ชื่อผู้ขอกู้	วงเงินที่ขอกู้	วงเงินที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้	สัญญาเลขที่ลงวันที่	หนังสือแจ้งธนาคารลงวันที่	หมายเหตุ
		รวมเดือนนี้					
		รวมเดือนนี้					
		รวมตั้งแต่ต้นปี					

คำอธิบายวิธีการบันทึกทะเบียนคุมค่าขอกู้

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่สมาชิกยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด
- ลำดับที่เอกสาร หมายถึง เลขที่คำขอกู้เรียงตามลำดับการรับเรื่องหรือรับคำขอกู้
- ชื่อผู้กู้ หมายถึง ชื่อและนามสกุลของผู้ขอกู้
- วงเงินที่ขอกู้ หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ขอกู้ยื่นขอกู้เงิน
- วงเงินที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้ หมายถึง จำนวนเงินที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติให้กู้ ซึ่งอาจจะเท่ากับจำนวนที่ขอกู้หรือต่ำกว่าก็ได้
- เลขที่สัญญา หมายถึง เลขที่และวันที่ของสัญญากู้เงิน (ตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด) ได้รับอนุมัติให้กู้และทำสัญญากู้เงินกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือผู้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมอบหมายให้เป็นตัวแทนในการทำสัญญากับผู้ขอกู้
- หนังสือแจ้งธนาคาร หมายถึง หนังสือที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแจ้งให้ธนาคารโอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านเข้าบัญชีของสมาชิกผู้กู้ ตามเลขที่บัญชีที่สมาชิกให้ไว้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- หมายเหตุ หมายถึง รายละเอียดอื่นที่ต้องการจดบันทึกเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้กู้ยืมของคณะกรรมการกองทุน

ทะเบียนคูปองหนี้ / เงินฝากสัจจะ / ค่าหุ้นรายตัว

1. จำนวนหุ้น.....หุ้น
หุ้นละ 10 บาท เป็นเงิน.....บาท
2. เงินฝากสัจจะเดือนละ.....บาท

ชื่อ.....สกุล.....
 ที่อยู่.....
 .....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

สัญญากู้ยืมเลขที่.....
 ผู้ค้ำประกัน ที่ 1. ....
 ที่ 2. ....
 ที่ 3.....
 ที่ 4. ....

เงินฝากสัจจะ						การกู้ยืมและการชำระคืน											
ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	จำนวนเงิน		รวมเงิน		วัน/เดือน/ปี	เงินต้น						ดอกเบี้ย		ค่าปรับ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	บาท	สต.		กู้ยืม		ชำระคืน		คงเหลือ						
							บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	

11. ทะเบียนคูปองหนี้/เงินฝากสัจจะ/ค่าหุ้นรายตัว

คำอธิบายรายการทะเบียนคุณลูกหนี้ / เงินฝากสัจจะ / ค่าหุ้นรายตัว

เงินฝากสัจจะ

- **ครั้งที่** หมายถึง การเรียงลำดับจำนวนครั้งที่สมาชิกแต่ละรายนำเงินมาฝากสัจจะตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน
- **วัน เดือน ปี** หมายถึง วัน เดือน ปี ที่สมาชิกแต่ละรายนำเงินมาฝากสัจจะไว้กับกองทุนหมู่บ้าน และตรงกับสมุดคู่มือฝาก
- **จำนวนเงิน** หมายถึง จำนวนเงินฝากสัจจะที่สมาชิคนำมาฝากแต่ละครั้ง
- **รวมเงิน** หมายถึง จำนวนเงินฝากสัจจะ สะสม ที่สมาชิคนำมาฝากตั้งแต่เริ่มฝากจนถึงปัจจุบัน

การกู้ยืมและการชำระคืน

- **วัน เดือน ปี** หมายถึง วัน เดือน ปี ที่กองทุนจ่ายเงินกู้ยืมให้สมาชิก หรือสมาชิกรายมาชำระเงินกู้ยืม / ดอกเบี้ย / ค่าปรับแก่กองทุน
- **กู้ยืม** หมายถึง จำนวนเงินที่กองทุนจ่าย / โอนเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกตามสัญญากู้ยืม
- **ชำระคืน** หมายถึง จำนวนเงินต้นที่สมาชิกรายมาชำระคืนแก่กองทุน
- **คงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินช่อง “กู้ยืม” หักช่อง “ชำระคืน”
- **ดอกเบี้ย** หมายถึง จำนวนเงินดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สมาชิกรายมาชำระแก่กองทุน
- **ค่าปรับ** หมายถึง จำนวนเงินค่าปรับที่สมาชิกรายมาชำระแก่กองทุน (ถ้ามี)
- **หมายเหตุ** หมายถึง รายละเอียดอื่นที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ติดตามหนี้ เช่น กู้จากบัญชีที่ 1 หรือ บัญชีที่ 2

12. ทะเบียนคุมทรัพย์สิน

ทะเบียนคุมทรัพย์สิน

วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	หมายเหตุ

คำอธิบายการทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน

- วัน เดือน ปี หมายถึง วัน เดือน ปี ที่คณะกรรมการกองทุนได้รับชำระค่าหุ้นจากสมาชิกเป็นทรัพย์สิน หรือ รับบริจาคเป็นทรัพย์สิน
- รายการ หมายถึง การบันทึกรายละเอียดของรายการที่เกี่ยวกับการซื้อสินทรัพย์ การได้รับบริจาคสินทรัพย์ หรือการชำระค่าหุ้นเป็นสินทรัพย์
- จำนวนเงิน หมายถึง มูลค่าของทรัพย์สินที่สมาชิกชำระค่าหุ้นแทนเงิน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนตีมูลค่าทรัพย์สิน โดยยึดตามราคาซื้อขายภายในท้องถิ่น ณ วันที่สมาชิกส่งชำระค่าหุ้น
- หมายเหตุ หมายถึง รายละเอียดอื่นที่ต้องการจดบันทึกเพื่อประโยชน์ในการควบคุมทรัพย์สิน

13. ใบสำคัญรับ/ใบเสร็จรับเงิน

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....

ใบสำคัญรับ / ใบเสร็จรับเงิน

วันที่.....

เล่มที่.....เลขที่.....

ได้รับเงินจาก (นาย/นาง/นางสาว)..... เลขที่สมาชิก.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนเงิน	งวดที่	ชำระเงินกู้				รวมเป็นเงิน
				เงินต้น	ดอกเบี้ย	ค่าปรับ	เงินต้นคงเหลือ	
รวมเงิน (ตัวอักษร)								
ผู้รับเงิน.....								
(นาย/นาง/นางสาว).....								

คำอธิบาย :

1. ใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานที่กองทุนออกให้แก่สมาชิกเมื่อมีการรับเงินทุกกรณี ไม่ว่าจะรับเป็นเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร เช่น เมื่อสมาชิกรับเงินไปชำระหนี้เงินกู้ที่ธนาคาร สมาชิก (ผู้กู้) จะได้รับสำเนาใบนำฝากเงินจากธนาคารเพื่อเป็นหลักฐานว่าได้มีการชำระหนี้เงินกู้ที่ธนาคารแล้ว สมาชิกรายนี้จะต้องนำสำเนาใบนำฝากมามอบให้แก่คณะกรรมการกองทุน เพื่อขอรับใบเสร็จรับเงินจากกองทุนไปแทน
2. งวดที่ หมายถึง จำนวนงวดที่ชำระค่าหุ้น / จำนวนงวดที่ชำระคืนเงินกู้
3. กรณีสรุปยอดรายการหลายๆ รายการ ให้ทำใบเสร็จรับเงินเพียงใบเดียวแล้วแนบด้วยเอกสารประกอบ เช่น เอกสารรายละเอียดการรับสัจจะ รับเงินหุ้น รายการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ เป็นต้น ใน 1 วัน

14. ใบสำคัญจ่าย

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....

ใบสำคัญจ่าย

วันที่.....

เล่มที่..... เลขที่ .....

จ่ายเงินให้ (นาย/นาง/นางสาว).....

เลขที่สมาชิก.....

รายการ	จำนวนเงิน
รวมเงิน (ตัวอักษร).....	
ผู้รับเงิน..... ผู้จ่ายเงิน..... ผู้อนุมัติ..... (นาย/นาง/นางสาว)..... (นาย/นาง/นางสาว)..... (นาย/นาง/นางสาว).....	

คำอธิบาย :

ใบสำคัญจ่ายเป็นหลักฐานแสดงการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงิน กรณีที่ผู้รับเงินไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินให้กองทุนได้

15. ใบปรับปรุงรายการ

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....

ใบปรับปรุงรายการ

เลขที่.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อบัญชี	หน้าบัญชี	เพิ่ม/ลด	จำนวนเงิน

คำอธิบาย

พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ .....

ผู้อนุมัติ .....

คำอธิบาย:

1. ใบปรับปรุงรายการ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเป็นหลักฐานเพื่อแสดงรายการที่จะทำการปรับปรุงบัญชี แก้ไขข้อผิดพลาดในการลงบัญชี หรือ รายการปรับปรุงบัญชีเมื่อวันสิ้นงวดบัญชี หรือ รายการอื่นๆ แล้วแต่จะเกิดขึ้น เมื่อจัดทำแล้วจะนำเอกสารนี้ไปลงบันทึกรายการในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดบัญชีรายจ่าย หรือสมุดบัญชีรายรับ เป็นต้น

2. เลขที่ หมายถึง ลำดับของเอกสารใบปรับปรุงรายการให้เรียงลำดับหมายเลขต่อเนื่องกันภายในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ (สิ้นสุดเมื่อปิดบัญชีสิ้นปี) พอขึ้นรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ให้เริ่มต้นลำดับหมายเลขขึ้นใหม่ไปเรื่อยๆ เพื่อใช้สำหรับอ้างอิง โดยใช้อักษรย่อ **ปป.** นำหน้าหมายเลขวัน เดือน ปี หมายถึง วันที่ ที่จะทำการปรับปรุงรายการนั้นๆ

ชื่อบัญชี หมายถึง บันทึกชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องที่จะทำการปรับปรุงรายการ ปกติต้องมีบัญชีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ 2 บัญชีขึ้นไป

หน้าบัญชี หมายถึง เลขหน้าบัญชีของสมุดบัญชีที่ได้นำรายการบัญชีไปบันทึกปรับปรุงยอดในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องนั้น เช่น นำไปบันทึกในสมุดบัญชีรายจ่ายหน้า 5 ที่ช่องเงินฝากธนาคาร ให้ใส่หน้าบัญชี “ร.จ.5” และ บันทึกในสมุดรายรับหน้า 7 ที่ช่องเงินต้น (ชื่อบัญชี

“ลูกหนี้”) ให้ใส่หน้าบัญชี “ร.ร.7” เป็นการแสดงว่ารายการปรับปรุงนี้ได้มีการนำไปบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว โดยอ้างอิงได้ตามหน้าบัญชีที่เขียนไว้

เพิ่ม/ลด หมายถึง การปรับปรุงรายการให้ชื่อบัญชานั้นๆ มียอดเพิ่มขึ้นให้เขียนคำว่า “เพิ่ม” ในช่องนี้ หรือ การปรับปรุงรายการให้ชื่อบัญชานั้นๆ มียอดลดลง ให้เขียนคำว่า “ลด” ในช่องนี้ **จำนวนเงิน** หมายถึง บันทึกจำนวนเงินที่จะปรับปรุงรายการบัญชี

คำอธิบาย หมายถึง การเขียนอธิบายเหตุผล หรือสาเหตุ ของการปรับปรุงรายการให้เข้าใจพอสังเขป

พนักงานบัญชี/ผู้ทำรายการ หมายถึง ให้ลงลายมือชื่อของพนักงานบัญชีที่จัดทำใบปรับปรุงรายการ หรือ ผู้อื่นที่จัดทำใบปรับปรุงรายการนี้

ผู้อนุมัติ หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจอนุมัติให้แก้ไขปรับปรุงรายการทางบัญชีได้ โดยต้องมีการลงลายมือชื่ออนุมัติให้ทำการปรับปรุงรายการ

16. งบทดลอง

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน.....

งบทดลอง

วันที่ .....

หน่วย : บาท

ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์ / ค่าใช้จ่าย	ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้
รวม			

คำอธิบายการจัดทำงบทดลอง

วันที่ หมายถึง วันที่ที่ทำการปิดบัญชีและจัดทำงบทดลองเพื่อเตรียมจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบดุลต่อไป (โดยทั่วไปเป็นวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี)

ชื่อบัญชี หมายถึง ชื่อบัญชีที่มียอดเงินคงเหลือ โดยดูจากสมุดบัญชีแยกประเภทต่างๆ สรุปบัญชีรายได้ประจำเดือน สรุปบัญชีค่าใช้จ่ายประจำเดือน

เลขที่บัญชี หมายถึง หมายเลขกำกับของชื่อบัญชีแต่ละหมวด

ยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์/ค่าใช้จ่าย หมายถึง จำนวนเงินคงเหลือของชื่อบัญชีในหมวดสินทรัพย์ และ จำนวนเงินคงเหลือของชื่อบัญชีในหมวดค่าใช้จ่าย

ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้ หมายถึง จำนวนเงินคงเหลือของชื่อบัญชีในหมวดหนี้สิน, จำนวนเงินคงเหลือของชื่อบัญชีในหมวดทุน และ จำนวนเงินคงเหลือของชื่อบัญชีในหมวดรายได้

รวม หมายถึง จำนวนเงินรวมของช่องยอดคงเหลือบัญชีหมวดสินทรัพย์/ค่าใช้จ่าย และ จำนวนเงินรวมของช่อง ยอดคงเหลือบัญชีหมวดหนี้สิน / ทุน / รายได้ โดยจำนวนเงินของทั้ง 2 ช่องจะต้องมียอดเท่ากัน

17. งบกำไรขาดทุน

กองทุนหมู่บ้าน / ชุมชน.....		
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปี สิ้นสุด.....		
		: บาท
รายได้		
ดอกเบี้ยรับจากสมาชิก	XX	
ดอกเบี้ยรับจากธนาคาร	XX	
ค่าปรับ	<u>XX</u>	
รวมรายได้		XXX
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่าย	<u>XX</u>	
รวมค่าใช้จ่าย		<u>XX</u>
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ		<u>XXX</u>

18. งบดุล

กองทุนหมู่บ้าน / ชุมชน.....		งบดุล		(บาท)
ณ วันที่.....				
สินทรัพย์				
เงินสด				XX
เงินฝากธนาคาร				XX
ลูกหนี้เงินกู้				XX
รวมสินทรัพย์				<u>XXX</u>
หนี้สิน				
เจ้าหนี้เงินกู้				XX
ทุน				
เงินกองทุน		XX		
กำไรสะสม:				
จัดสรรแล้ว (หมายเหตุประกอบ...)	XX			
เงินประกันความเสี่ยง	XX			
เงินสมทบกองทุน	<u>XX</u>	XX		
ยังไม่จัดสรร		XX		XX
รวมหนี้สินและทุน				<u>XXX</u>

งบกำไรขาดทุนและงบดุลให้จัดทำแยกชุด สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท (1) และกิจกรรมเงินออมของสมาชิก (2) และงบการเงินรวม (1 และ 2) ส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้ง ตรวจสอบและรับรองงบแล้วส่งธนาคารออมสินหรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่งนายทะเบียนประจำจังหวัด โดยผ่านอนุกรรมการ สนับสนุนระดับอำเภอ และเก็บไว้ที่กองทุน 1 ชุด

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คู่มือการทำบัญชีและรายงาน
สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2545). สหมิตร พรินต์ติ้ง
รศ. ธาณี หิรัญรัมย์ อ.วรศักดิ์ ทูมมานนท์ อ.พลพฐ ปิยวรรณ อ.อังสนา
เฉลิมกาญจนา การบัญชีเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8 : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อำนวยการ ศิริสุโข. การบัญชี 1. บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
<http://cc.swu.ac.th> กรมบัญชีกลาง : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : ว่าด้วยการจัดตั้งและ
บริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑